

2025; yaygın ve pervasız saldırıların gerçekleştiği, emperyalist savaş tehditlerinin daha da olgunlaştığı, silahlı direnişlerin tasfiye ve tasfiyeci kuşatma altına alındığı, klikler arası mücadelelerin büyüdüğü bir yıl oldu.

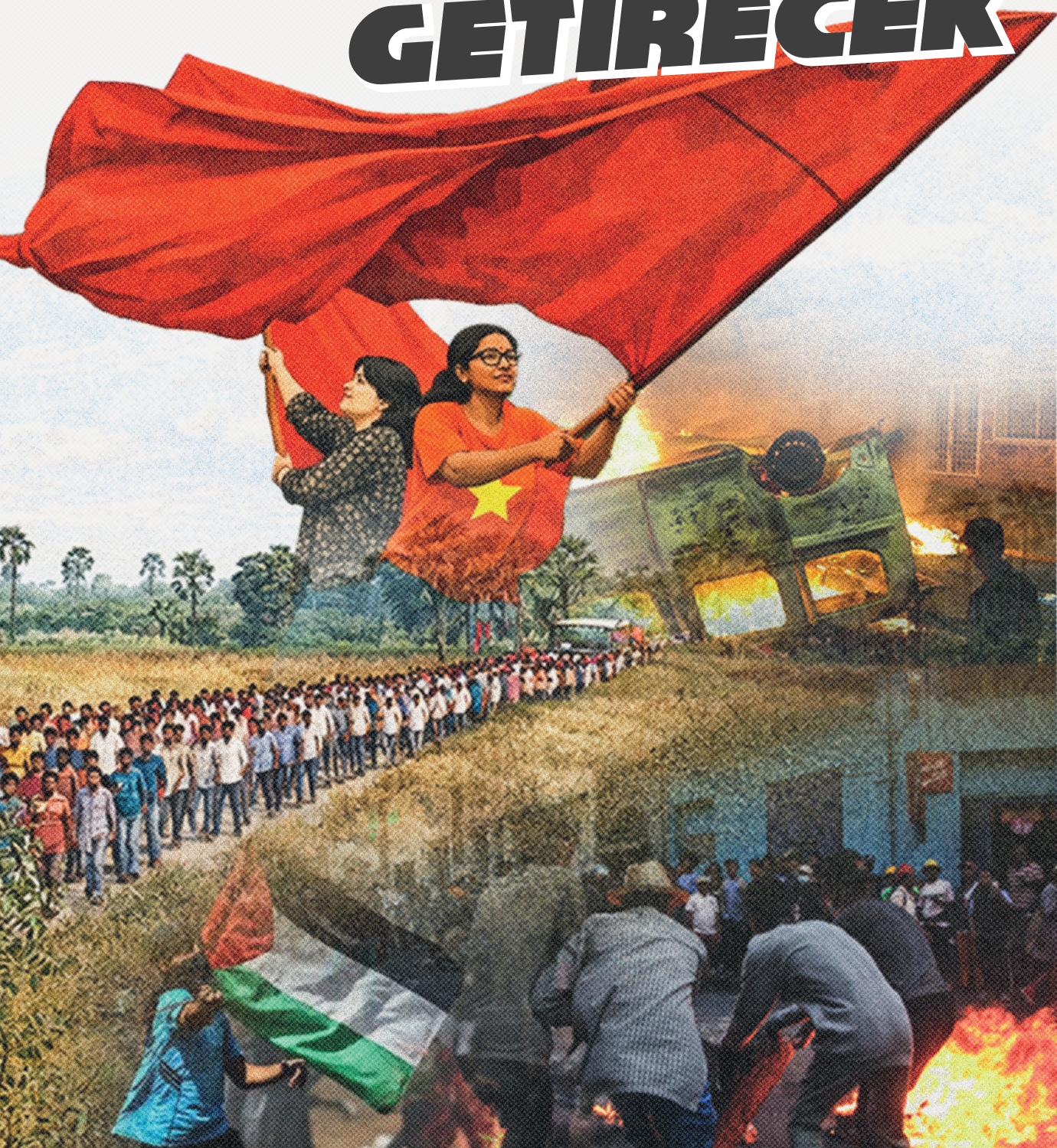
özgür gelecek için
Yeni

Demokrasi

gazetesi

1 OCAK-14 OCAK 2026 • SAYI: 201 • FİYAT: 30 TL • ISSN: 2630-5526

SABAHI DİRENENLER GETİRECEK

EMEK

4

**YOKSULLUĞUN
GÖLGESİNDE TÜRKİYE'DE
ÇOCUK İŞÇİLİK**

Çocuk işçilerin ezici çoğunluğu eğitim hakkından yoksun, güvencesiz ve sömürüye son derece açık koşullarda yaşamaktadır. Egemen sınıfların doymak bilmeyen kâr hırsı, çocukların ucuz iş gücü olarak kullanılmasını meşrulaştırmak üzere yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesinin önünü açmıştır.

DÜNYA

16

**2025'TE
DİRENİŞ EKSENİ VE
EMPERYALİST KRİZ**

Bugünkü "denge", emperyalizm açısından hâlâ yönetilebilir, direniş açısından yıpratıcı, halklar açısından ise katlanılmazdır. Direniş, emperyalist müdahale eşiklerini aşmadığı ölçüde stratejik bir tıkanma yaşamaktadır. Eşik aşımı olmadan kesin bir zafer üretilmemekte; ancak yine eşik aşımı olmadan yenilgi de ertelenmektedir.

SAYFA 6-7

KOLEKTİF DOĞRULTU /

Marksizmin Aşılması ve Demokratik Toplum -II

HTŞ iktidarında en az 2 bin Alevi katledildi

HTŞ'nin 8 Aralık 2024'te Şam'ı ele geçirmesinin ardından geçen sürede Alevilere yönelik saldırılarda iki binden fazla kişi katledildi. Suriye'de cihatçı örgüt Heyet Tahrir el Şam'ın (HTŞ) 8 Aralık 2024'te yönetimi ele geçirmesinin ardından ülkede Alevilere ve Dürzilere dönük katliamlar yaşandı. HTŞ ve ona bağlı hareket eden silahlı güçlerin saldırılarının hedefi yoğunlukla Aleviler oldu.

Humus kentindeki Alevi mahallesinde bulunan İmam Ali Bin Ebu Talip camiinde 26 Aralık'ta cuma namazı sırasında düzenlenen bombalı saldırı tepkilere neden oldu. Olayın ardından Alevilerin federasyon talebiyle düzenledikleri protestolara yönelik saldırılar, önceki katliamları akıllara getirdi. Bu saldırılarda en az 10 Alevi katledilirken onlarca kişi de yaralandı.

Suriye ve Yurt Dışındaki Aleviler İslam Konseyi Başkanı Gazal Gazal'ın, federasyon talebiyle kitlesel eylem çağrı yapmasının ardından Suriye'nin farklı kentlerinde geniş katılımlı protestolar başladı. Lazkiye'de Ziraat ve Ezheri kavşakları, Cebile'de Amara ve Hastane Mahallesi kavşakları, Kardaha'da Meri-

ce Kavşağı, Baniyas'ta El-Kusur Kavşağı, Tartus'ta Saadi Kavşağı ile Humus'ta Misyaf, Vadi ez-Zeheb, İmam Ali Bin Ebu Talib Camisi Meydanı ve Zehra Mahallesi; ayrıca Hama'nın Vadi Uyun bölgesi yoğun katılımın görüldüğü yerler arasında yer aldı.

HTŞ'ye bağlı silahlı güçler kitlesel eylemlere ateş açarak karşılık verdi. Suriye İnsan Hakları Gözlemevi (SOHR), HTŞ güçleri ve destekçileri tarafından eylemlere saldırıldığını bildirdi. SOHR iki kişinin yaşamını yitirdiğini, 50'ye yakın kişinin de yaralandığını kaydetti.

HTŞ yönetimi ile Suriye Demokratik Güçleri (SDG) arasındaki 10 Mart Mutabakatı'nın maddelerinden biri,

Alevilere ve diğer halklara yönelik saldırıların sonlandırılmasıydı. Ancak HTŞ buna uymadı.

LAZKİYE'DE BAŞLAYAN SALDIRILAR BİRÇOK KENTTE DEVAM ETTİ

HTŞ güçleri, Şam'ı ele geçirdikten kısa süre sonra mart ayında Lazkiye'ye saldırılar düzenledi. Suriyeli hak savunucularının kurduğu İnsan Hakları ve İnsani Takip Komitesi tarafından 23 Mart 2025 tarihinde yayımlanan raporda ise 6-9 Mart tarihleri arasında Alevilere yönelik 25 katliam saldırısının gerçekleştiği ve 2 bin 246 kişinin yaşamını yitirdiği açıklandı.

SOHR ise 25 Mart'ta yayımladığı raporda, Lazkiye, Tartus, Hama ve Humus bölgelerinde Alevilere yönelik 62 katliam saldırısının gerçekleştiğini, bu saldırılarda 1659 kişinin katledildiği bildirdi.

10 Mart Mutabakatı ile saldırılar kısa süreliğine dursa da HTŞ güçleri daha sonra infazlarını sürdürdü. Temmuz ayında Alevilerin yaşadığı bölgelerin girişlerine HTŞ güçlerinin kontrol noktaları kuruldu. Buralarda Alevilere yönelik kaçırma ve infazlar yaşandı. Humus'ta kasım ayında HTŞ güçleri, Alevilere yönelik yeni bir saldırı düzenlendi, evleri yaktı. Protesto için sokağa çıkan Alevilere de HTŞ güçleri saldırıldı, onlarca yaşamını yitirdi. Ayrıca Mart 2025'ten itibaren çok sayıda Alevi türbesi yakıldı veya yok edildi.

ÇOCUKLAR VE KADINLAR KAÇIRILDI

Lazkiye ve Tartus bölgelerinde çok sayıda Alevinin kaçırıldı. Kaçırılan kadın ve çocuklara cinsel saldırılar gerçekleştirildi ve zorla evlendirildiler. Uluslararası Af Örgütü temmuz ayında yayımladığı raporda, Şubat-Haziran 2025 tarihleri arasında en az 36 Alevi kadın ve çocuğun kaçırıldığını açıkladı.

İran'da halk ekonomik krize karşı sokağa döküldü

İran'da ekonomik kriz nedeniyle başlayan protestolar üçüncü gününde devam ediyor. Riyalin pazar günü ABD doları karşısında tarihi düşük seviye olan yaklaşık 1,42 milyon riyal, euro karşısında ise 1,7 milyon riyal seviyesine gerilemesi ülkeyi sokağa döktü.

Tahran'daki esnaf greviyle başlayan eylemler Karaj, İsfahan, Kerec, Hamedan, Kirmanşah, Şiraz, Yezd ve Kerman gibi kentlere yayıldı. Tahran'daki esnaf pazar günü zarara uğramamak için

kepenk indirerek greve çıktı. Üniversiteler ve ticarî bölgeler eylemlerin ana merkezleri haline geldi. Özellikle çarşı ve alışveriş alanlarında kepenklerin kapatıldığı görüldü.

30 Aralık'ta eylemler yeni bir boyut kazandı. Başkent Tahran ve İsfahan'daki üniversitelerde öğrenciler eylemlere katıldı. İnsan hakları ve öğrenci örgütleri, Tahran'daki Şuş Meydanı çevresinde en az 11 kişinin gözaltına alındığını bildirdi.

Öğrenci yayın organlarının aktardığına göre İslam Devrim Muhafızları Ordusu'na bağlı Basij milisleri, Tahran'daki Amirkabir Üniversitesinde öğrencilere saldırdı. Saldırı sırasında bir öğrencinin ağır yaralandığı belirtildi. Tahran'daki üniversitelerde polis saldırısıyla çok sayıda öğrenci gözaltına alındı.

Başta Tahran, Meşhed ve Kermanşah olmak üzere birçok kentte yoğun kontrol noktaları kuruldu ve devriyelerin artırıldığı bildirildi.

PEZEŞKİYAN DİYALOG ÇAĞRISI YAPTI

Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan, X'teki açıklamasında İçişleri Bakanı'na eylemci temsilcileriyle görüşmeler yapması talimatı verdiğini duyurdu.

Pezeşkiyan paylaşımında, "İçişleri Bakanı'na, protestocuların temsilcileriyle diyalog yoluyla görüşmesini ve onların haklı taleplerini dinlemesini söyledim. Hükümet, sorunların giderilmesi için harekete geçecektir" dedi. Hükümet Sözcüsü Fatemeh Mohajerani, eylemlerin "yoğun ekonomik baskının yarattığı toplumsal hayal kırıklığını yansıttığını" kabul etti. İran hükümeti, "protestoların farkında olduğunu, sert seslerle karşılaşsa bile protestocuları sabırla dinleyeceğini" açıkladı.

Cumhurbaşkanı Pezeşkiyan, İran Merkez Bankası Başkanı Muhammedreza Farzin'in istifasını kabul etti. Pezeşkiyan, Farzin'in yerine eski Ekonomi ve Maliye Bakanı Abdolnasser Hemmati'yi atadı.

POLİTİK
GÜNDEMÇÜRÜYEN EMPERYALİZM,
KANAYAN DÜNYA

2025 yılına dünya ölçeğinde iki şey damgasını vurdu: **Birincisi**, emperyalist sistemin 2008'den bugüne girdiği yapısal ve süreklileşmiş krizin devam etmesidir. Kamuda borç krizi, yüksek gıda enflasyonu ve enerji arzındaki sorunlar ekonomik krizi derinleştirmiştir. Bu tablo, mali sermayenin devasa genişlemesi tedarik zincirindeki kırılmalarla ve aşırı üretim kriz belirtileriyle birleşmiştir. Tekelci mali sermayenin bitmek bilmeyen kâr hırsı, enflasyon yoluyla sosyal ve ekonomik hakların gasbedilmesine dönüşmektedir. Tüm dünya halklarına ağır bir "yaşamsal sorunlar faturası" yansıtmaktadır. Emperyalist merkezlerde "refah devleti"nin sona erdiği sağlık, eğitim ve tüm diğer sosyal hakların gasbedilmesiyle, düşük ücretlerle hissettirilmektedir.

İkincisi ise ABD Başkanlığında ikinci dönemini geçiren Trump'un Orta Doğu'da yeni bir denge kurma, Doğu Avrupa'da Rusya-AB savaşını olgunlaştırma ve çelişkileri Asya-Pasifik'e yoğunlaştırma arayışıdır. Trump'un bu yönelimi, "zora dayalı barışla" meşrulaştırılmaya çalışılmıştır. Emperyalistler arasında pazar alanları üzerindeki çatışma ve gerginlik, hem yatay hem dikey biçimde tırmanmaktadır.

Filistin davası başta olmak üzere, ABD emperyalizmi bölgedeki yönelimine direnç gösteren tüm güçleri doğrudan hedef haline getirmiştir. Ya belirlediği sisteme "entegrasyon" ya da imha seçeneği dayatılmıştır.

2025 yılı, devletler arası çelişkilerin askerî çatışmalara dönüştüğü bir yıl olmuştur. Ukrayna ile Rusya arasındaki savaşa, İsrail-İran arasında yaşanan 12 günlük savaş, Pakistan-Hindistan ve Pakistan-Afganistan çatışmaları eklenmiştir. Siyonist İsrail ABD emperyalizminin bir ölüm makinesi olarak tüm yıl boyunca faaliyet göstermiştir. Bölgede, ABD-İngiliz emperyalizmi önderliğinde Hazar'dan Akdeniz'e kadar uzanacak bir hizalanma yaratma çabası, Filistinlilerin Gazze'de soykırımdan geçirilmesiyle kararlılığını göstermiştir. Filistinlilerin kanı Orta Doğu'da yeni planın harcı haline getirilmiştir.

**"ZORA DAYALI BARIŞ": SAVAŞ,
KUŞATMA VE BÖLGESEL DİZAYN**

Hindistan'dan Orta Doğu'ya, Kafkasya'dan Afrika'ya kadar ABD'nin deyimiyle "otorite sahibi olmayan güçlere" iki seçenek dayatılmıştır: Sisteme uyumlu bir transformasyon ya da tasfiye.

Hindistan'da komünist güçlerin önderliğindeki Halk Savaşı; Orta Doğu ve Afrika'da silahlı temelde yürütülen ulusal, anti emperyalist mücadele bu dayatma karşı sürmektedir. Gazze'de de soykırım ve soykırımın devamı tehdidiyle Filistin davası, bölgedeki gerici devletlerin kontrolüne sokulmaya çalışılmıştır.

Türk hâkim sınıflarına, bölgede rolünü oynayabilmesi için Kürt barışının şart olduğu mesajı verilirken; Kürt hareketine Türkiye ve Suriye'de sisteme entegre olacak bir "barış" ile sözde "tarihî bir fırsat" sunulduğu duyurulmaktadır. Hindistan'da da Kagar Operasyonu ile devrimci mücadelenin içindeki umutsuzlardan ve yalınlardan ibaret ihanet şebekesinin önü açılmıştır. Dayatılan "entegrasyon" devrimci şiddetin sonunu yaymak ve gericiğin tahakkümüne boyun eğdirmek amacı güdüyor. "Barış" söyleminin iğrenç resmini "Kagar'a teslim olan" ihanet şebekelerinin kahkahasına gizlenmiş yalınlıkta ve pervasızlıkta gördük...

Tüm bu sürecin politik ve ekonomik ayağı ise çok yönlü anlaşmalarla örülmektedir. İsrail ile bölge devletlerinin normalleşmesini hedefleyen Abraham Anlaşmaları, Ermenistan-Azerbaycan anlaşması ve tüm bunlara altyapı oluşturan Hindistan-Orta Doğu-Avrupa ekonomik koridoru bu çerçevenin parçalarıdır.

Belirtmek gerekir ki ABD emperyalizmi, bölgesel planlamalarını "egemen olanı" daha da güçlendirmeye, direniş güçlerini tasfiye etmeye ve emperyalistler arası saflaşmada özellikle Çin odağını sağlamlaştırmaya yoğunlaştırmıştır. Orta Doğu'da bir sükûnet yaratmak istenirken, Avrupa ve Türkiye'yi yakınlaştırarak "Doğu Avrupa" cephesini kızgın tutma siyasetini "barış" hamleleriyle örmektedir.

ABD, ekonomik, siyasî ve askerî düzeyde dünya jandarmalığında yaşadığı güç kaybını telafi etmeye çalışmaktadır. Aşınan misyonunu yeniden kurma arayışı

bu çabanın temelini oluşturmaktadır. Gücünü tehdide dönüştürerek süreci örgütlemeye yönelmekte, ancak içeride, özellikle mali sermayenin birikim modelindeki krizli yapı ve pazarlardaki rekabet, istediği sonuçları elde etmesini engellemektedir. ABD hâlâ emperyalist güçler arasında belirleyici bir oyun kurucu olsa da, çürüyene ve kan kaybeden bir sistemin liderliği onun zayıflamasına yol açmaktadır. Trump'ın kasım ayında yayımlanan ikinci dönem doktrini, bu zayıflamaya karşı belirlenen rotanın karakterini açıkça göstermektedir.

**DAHA FAZLA KURALSIZLIK VE
SINIF MÜCADELESİNİN ZEMİNİ**

2025 yılı, emperyalist merkezlerin ve onlara bağımlı yarı sömürge, yarı feodal sistemlerin artık bağlı oldukları yasa ve kuralların kendilerine dar geldiğini daha fazla hissettikleri bir yıl olmuştur. Ekonomik kriz ve onun sonucu olarak ortaya çıkan politik krizler; tanınmayan yasalar, açıkça ihlal edilen kurallar, pervasız saldırılar ve lidere dayalı mekanizmalarla karşılanmaktadır. ABD, merkezileşmiş ve kuralsız yönetimlerin kendileri açısından daha işlevli olduğunu açıkça ifade etmektedir. Geniş kitlelerin derinleşen memnuniyetsizliği, biriken öfkesi ve geleceksizlik hissi belirginleşmektedir. Ancak bu ruh hali, kurtuluşu kendi ellerine almaya dair zayıf, dağınık ve örgütsüz bir tabloyla birleştiğinde, kitleler gerici klik mücadelelerinde adeta bir dolgu malzemesine dönüşmektedir.

Bununla birlikte, bu koşullar içinde kitlelerin bağımsız eylemi ve hareketi açısından imkânlar da genişlemektedir. Yaşanan ekonomik kriz; emek cephesinde esnek çalışmayı, güvencesizliği, belirsizliği, işsizliği ve emek pazarındaki doluluğu geçici değil kalıcı hale getirmektedir. Gençlik geleceği görememekte, yıkıcı rekabet koşullarına mahkûm edilmektedir. Emeklilik yaşının artırılması ve emeklilerin haklarına yönelik saldırılar hız kesmeden, sürekli yeni planlamalarla genişletilmektedir. Kadınlar bir yandan devasa bir bakım emeği yüküyle karşı karşıya kalırken, diğer yandan toplumsal üretimde emeği en fazla ucuzlayan kesim durumundadır. Bunun yanı sıra, toplumsal üretimden çekilmek zorunda bırakılmaları da ayrı bir baskı alanı yaratmaktadır. Bu durum, kadın kimliğinin daha ağır bir

baskıya maruz kalması sonucunu doğurmaktadır. Kadın emeği bir yandan ucuz iş gücü haline getirilmekte, diğer yandan cinsiyete dayalı toplumsal iş bölümünün "doğal" sonucu gibi sunulmaktadır. Bu tablo, emekçi kadınlar cephesindeki çelişkileri derinleştirirken, feminist temelli mücadeleyi dahi bu alana daha fazla yönelmeye zorlayan koşulları oluşturmaktadır.

2025 yılı, devlet baskısının daha görünür hale geldiği; "devletin bağımsız olduğu" yalanının gerçek yüzünün açığa çıktığı bir yıl olmuştur. Polis şiddeti, grev yasakları ve protestolara yönelik tahammülsüzlük dünya genelinde belirgin bir çizgidir. Devletin sınıfsal karakteri, özellikle gençlik ve işçiler tarafından daha kolay kavranmaktadır. İşçi sınıfı ve gençliğin memnuniyetsizliği yer yer kitlesel bir karakter kazanarak harekete dönüşmektedir. Açık ve pervasız saldırılar, kitlelerin politik tepki vermesini hızlandırmaktadır. Şili, Nepal, İran, Bangladeş ve Türkiye'de geniş kitlelerin çeşitli politik ve ekonomik nedenlerle sokakları ve meydanları doldurduğuna tanıklık edilmiştir.

2025; yaygın ve pervasız saldırıların gerçekleştiği, emperyalist savaş tehditlerinin daha da olgunlaştığı, silahlı direnişlerin tasfiye ve tasfiyecilerle kuşatma altına alındığı, klikler arası mücadelelerin büyüdüğü bir yıl oldu. Buna karşılık, kitlelerin yaşamsal sorunlar karşısındaki memnuniyetsizliği artmış; egemen sistemlerden beklentiler zayıflamış; sınıf mücadelesi için maddi zemin güçlenmiş; barış, seçim ve parlamento yalanlarının meşruiyetine olan inanç gerilemiştir. Filistin eylemleri ve emperyalist savaş tehditlerine karşı anti emperyalist öfke büyümüş; iyileştirmeci ve anayasalcı hayaller daha da itibar kaybetmiştir.

Bu tablo, kitlelerin dağınık ve örgütsüz olduğu gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır. Devrimi ve devrimci otoriteyi bekleyen bir kitle gerçekliği vardır. MLM'ler, 2026'yı 2025'in sınıf mücadelesini güçlendirme, geliştirme ve ilerletme açısından sunduğu imkânları kavramalıdır. Bu bilinçle hareket etmek tarihsel bir sorumluluktur. Kuşkusuz 2026 yılı, bu olanakları daha da genişletecektir. Bu bilinçle daha örgütlü, daha coşkulu ve daha cüretkâr olmak gerekmektedir.

YOKSULLUĞUN GÖLGESİNDE TÜRKİYE'DE ÇOCUK İŞÇİLİK

Ekonomik kriz derinleştikçe işçi sınıfı sefalet ücretleriyle daha yoğun bir emek sömürsüne mahkûm edilmekte, işsizler ordusu ise giderek büyümektedir. Burjuva-feodal sistemin işleyişinin emperyalizmin çıkarlarıyla uyumlu olması, sömürünün en aşağılık biçimlerini beraberinde getirmektedir. Ülke gündeminde sıkça tartışılan çocuk işçiliği de bu sömürü biçimlerinin en çıplak tezahürlerinden biri olarak karışımızda durmaktadır.

Son dönemde, geniş kitlelerde daha fazla yankı bulsa da çocuk işçiliği sorunu, ülkemizde yeni değildir. Sanayi, tarım ve hizmet sektörlerinde patronlar ve toprak ağaları tarafından ucuz iş gücü potansiyeli olarak görülen çocuk işçiler; genellikle kayıt dışı ve sigortasız çalıştırılmakta, asgari ücretin altında ücretlerle sömürü zincirinin önemli bir

halkası haline getirilmektedir.

Resmî verilere bakıldığında, Türkiye’de çocuk işçiliğinin olmadığı ispatlanmaya çalışılmaktadır. Ancak bu veriler, gündelik yaşamın her alanında tanık olduğumuz çocuk işçiliğini gizleyemekte; aksine sistemin dizginsiz rant ve kâr hırsını açık etmektedir. Devlet, çocuk işçiliğinin olmadığına dair pembe bir tablo çizmeye çalışsa da 4857 sayılı İş Kanunu’nun 71. maddesinde, “14 yaşını bitirmiş, 15 yaşını doldurmamış ve ilköğretimini tamamlamış kişi” çocuk işçi; “15 yaşını tamamlamış ancak 18 yaşını doldurmamış kişi” ise genç işçi olarak tanımlanmaktadır.

Bu yaş gruplarındaki çocuk ve “genç işçi”lerin “hafif iş” kollarında çalıştırılabileceği belirtilmekte; bu işler ise “çocukların gelişimine veya sağlık ve

güvenliklerine zarar verme ihtimali olmayan, okula devamlarını, mesleki eğitimlerini ya da yetkili merciler tarafından onaylanmış eğitim programlarına katılımlarını engellemeyen faaliyetler” olarak tanımlanmaktadır.

ÇOCUK İŞÇİ ÖLÜMLERİ

Gerçek şu ki çocuk işçilik, günümüzde okul öncesi döneme kadar sirayet etmiş durumdadır. İSİG Meclisi’nin haziran ayında yayımladığı rapora göre, son on iki yılda 770 çocuk iş cinayetlerinde katledilmiştir. On iki yıla yayılan bu tablo, çocuk işçiliğinin uzun süredir süregelen ve yapısal bir olgu olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır.

2013’ten bu yana İSİG Meclisi tarafından kayıt altına alınan çocuk işçi ölümlerinin yaş dağılımına bakıldığında,

ölümlerin yalnızca yüzde 34’ünün 5–14 yaş aralığında, yüzde 66’sının ise 15–17 yaş aralığında gerçekleştiği görülmektedir. Bu durum, henüz oyun çağındaki ve ergenlik dönemindeki çocukların tehlikeli iş kollarında, güvencesiz koşullarda çalıştırıldığını ve iş cinayetlerinde yaşamlarını yitirdiğini göstermektedir.

İSİG Meclisi’nin raporunda şu tespit yer almaktadır: “5–14 yaş arasındaki çocuk işçilerin hemen hemen tamamı kayıt dışıdır; sayıları yüz binlerce olup büyük çoğunluğu mevsimlik tarımda olmak üzere sokakta, tekstil, gıda ve metal atölyelerinde ile inşaatlarda çalışmaktadır. 15–17 yaş grubunda ise yine başat çalışma alanı mevsimlik tarım olmakla birlikte, son yıllarda bu yaş grubundaki çalışmanın şehir merkezlerine (sanayi, inşaat ve hizmet sektörlerine) doğru kaydığı görülmek-

tedir.” (İSiG, Haziran 2025)

Bu yönelim, MESEM’in kurumsallaştırılması ve Organize Sanayi Bölgeleri’nin yaygınlaştırılması gibi uygulamalarla birlikte, sistemin ucuz iş gücü ihtiyacını karşılamasına olanak tanımaktadır. Öte yandan, yasalara göre 18 yaşını doldurmamış herkes “çocuk” olarak kabul edilirken; 4857 sayılı İş Kanunu’nda 15–18 yaş grubunun “genç” olarak tanımlanması, egemen sınıfların hukuku kendi çıkarları doğrultusunda biçimlendirdiğinin açık bir göstergesidir.

“Çocuk işçi ölümlerinin en çok meydana geldiği şehirler ise sırasıyla 5-14 yaş grubunda Antep, Urfa, Konya, İstanbul, Samsun ve Adana; 15-17 yaş grubunda ise İstanbul, Şanlıurfa, Adana, Antep, Antalya ve Konya’dır. İki yaş grubunda da beş şehrin kesişmesi tesadüfi değildir. Urfa tarımın merkezidir ve eklemek gerekirse birçok şehirde de ölen mevsimlik çocuk işçilerin memleketlerinde ilk sırada Urfalılar vardır. Urfa’nın 2 milyon 200 bini aşan nüfusunun yaklaşık 1 milyonu çocuktur ve mevsimlik tarım iş gücünün ana kaynağıdır. İstanbul ise sanayi, inşaat ve hizmetlerin beşiğidir. GAntep, Adana ve Konya’da ise hem tarım hem sanayide çalışan çocuk sayısı çok fazladır.” (İSiG, Haziran 2025)

Bu verilerin, genel anlamda sanayi, hizmet ve tarım sektörlerinde burjuva-feodal üretim tarzının yol açtığı emek sömürüsünün vahşi doğasının sınır tanımazlığının bir yansıması olduğunu belirtmeliyiz. Nitekim feodal üretim tarzıyla iç içe geçen burjuva üretim tarzı, sömürü gerçeğini alabildiğine görünmez kılmaktadır. Özellikle Urfa, Adıyaman, Antep (ki burada göçmen işçi kitlesinin yoğunluğu hesaba katılmamaktadır) gibi bölgelerde yaygın olan çocuk işçiliğe dair veriler kayıt altına alınanın çok üstündedir.

SAHADAN İZLENİMLER

Adıyaman’da çocuk işçiliği, ağırlıklı olarak tarımda (tütün vb.) ve sanayide (oto sanayi) yevmiyeli çalışma biçiminde yoğunlaşmaktadır. MESEM kapsamında ise lise öğrencileri; elektrikçi, tesisatçı, oto sanayi ustalarının yanında çırak olarak ya da zincir marketlerde depo işçisi olarak çalıştırılmaktadır. Hizmet sektöründe ise günlük 500–600 TL yevmiye karşılığında garsonluk gibi işlerde çocuk işçilere sıkça rastlanmaktadır.

Gelecek kaygısı yaşayan öğrencilere MESEM, bir “gelecek kapısı” olarak

sunulmaktadır. Bu yolla öğrenciler “meslek edineyim”, “dükkan açayım” gibi düşüncelere teşvik edilmekte ve başlangıçta bu yol cazip gösterilmektedir. Oysa gerçekte olan, asgari ücretin üçte biri karşılığında sömürü çarkının dişlilerinin yağlanması başka bir şey değildir.

Adıyaman’da tütün başta olmak üzere tarım işlerinde çalıştırılan çocukların omuzlarına, ev içi ekonomiye katkı sunma gibi ağır bir sorumluluk yüklenmektedir. Zira yoksul ve topraksız köylülerden, kent yoksullarından ve proleterlerden oluşan Adıyaman halkının aile profili; geçim sıkıntısı nedeniyle, eli orak ve çekiç tutabilecek tüm aile bireylerini ve nihayetinde çocukları üretim sürecine dahil etmeyi adeta zorunlu kılmaktadır.

Çocukların aileleri tarafından farklı üretim alanlarına yönlendirilmesinin bir diğer nedeni, eğitim sonrası “atanamama” düşüncesi, yani gelecek kaygısıdır. Tarım işlerinde çalıştırılan çocukların günlük kazancı en fazla bin TL’ye ulaşmakta; bu gelir ise bütünüyle ailenin geçimi için kullanılmaktadır. Sanayide çırak olarak çalıştırılan çocuklar ise çoğu zaman neredeyse hiçbir kazanç elde edememektedir.

Urfa’nın en önemli tarım ve hayvancılık merkezlerinden biri olan Siverek’te ise çocuk işçiliğinin özellikle mevsimlik tarım işlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Siverek’te mevsimlik tarım işleri genellikle nisan ayında başlamakta ve ekim ayına kadar sürmektedir. Soğan, patates, pamuk, fıstık gibi ürünler bu dönemlerde yetiştirilmektedir. Nisan–ekim ayları arasında mevsimlik tarım işlerinde çalıştırılan çocukların eğitimlerini sürdürebilme olanağı fiilen ortadan kalkmaktadır.

Bunun yanı sıra sanayi ve inşaat alanlarında sıkça rastlanan çocuk işçilerin; domates, mısır, mercimek gibi ürünlerin hasadında ve hayvan yetiştiriciliğinde de çalıştırıldığı görülmektedir. Bu bölgede eğitime devam eden çocuk oranı oldukça düşük olup, çocukların büyük bir bölümü ekonomik zorunluluklar nedeniyle lise çağında eğitimini bırakmaktadır. Aileler, geçim sıkıntısı nedeniyle çocuklarını günlük yevmiyesi yaklaşık 700 TL olan işlerde çalıştırmak zorunda kalmaktadır.

Siverek’te çocuk işçilik yaşı 10’a kadar düşmüş durumdadır. Ayrıca yaşa göre yevmiye tarifesi uygulanmaktadır.

Örneğin 15 yaşındaki bir çocuk 700 TL yevmiye alırken, 10 yaşındaki bir çocuğa 500 TL yevmiye verilmektedir.

ANTEP’TE ÇOCUK İŞÇİLİK

TÜİK verilerine göre, 15–17 yaş grubundaki çocukların iş gücüne katılma oranı yüzde 24,9’a yükselmiş durumdadır. Bu oran, yaklaşık 970 bin çocuğun kayıtlı istihdamda yer aldığını göstermektedir. Tarım, hizmet ve sanayi sektörlerinde kayıt dışı çalıştırılan çocukların sayısının 1 milyon üzerinde olduğuna dair tahminlerle birlikte değerlendirildiğinde, çocuk işçi sayısı 2 milyona yaklaşmaktadır. Buna ek olarak, sayıları 200 ila 400 bin arasında değişen ve büyük çoğunluğu kayıt dışı çalıştırılan Suriyeli göçmen ailelerin çocukları, ucuz iş gücü kaynağı olarak sömürü düzeninin dolaşımında önemli bir yer tutmaktadır.

Türkiye’nin önemli sanayi merkezlerinden biri olan Antep’te, farklı iş kollarında çocuk işçiliğe yaygın biçimde rastlanmaktadır. Tekstil sektöründe, makine halı üretiminde Türkiye’nin yüzde 90’ından fazlasını karşılayan Antep’te; sentetik iplik, nonwoven kumaş, pamuk ipliği, çuval ve dokusuz kumaş gibi ürünler yoğun biçimde üretilmektedir. Bu üretim alanları, aynı zamanda plastik ve kimya sektörüyle doğrudan ilişkilidir. Örneğin nonwoven kumaş, çuval ve sentetik iplik üretimi kimyasal işlemlerle gerçekleştirilmektedir.

Dolayısıyla üretim sürecinde kimyasal maddelere maruz kalan çocuk işçilerin, kanser başta olmak üzere ciddi sağlık sorunlarıyla karşı karşıya kalma riski oldukça yüksektir. Hazır giyim, triko ve teknik tekstil de bu alanda öne çıkan diğer sektörlerdir. Büyük ölçekli üretim atölyelerinin yanı sıra, merdiven altı tekstil ve konfeksiyon atölyelerinin sayısı da oldukça fazladır. Bu atölyelerde ilkökul, ortaokul ve lise çağındaki çocukların —özellikle Suriyeli göçmen ailelerin çocuklarının— günde sekiz saatten az olmayan sürelerle, son derece kötü çalışma koşullarında ve çoğu zaman asgari ücretin yarısından bile düşük ücretlerle çalıştırıldığı bilinmektedir.

Antep’te ikinci büyük sanayi alanı olan gıda sanayisinde, tarım ürünlerini işleme tesislerinin yaygınlığı dikkat çekmektedir. Bu tesislerde un, makarna, bulgur, ırmık, bisküvi, kuru gıda, Antep fıstığı ve çeşitli organik ürünlerin üretimi öne çıkmaktadır. Gıda sanayisinde, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 71. maddesi kap-

samında “15 yaşını tamamlamış, ancak 18 yaşını tamamlamamış” olan ve “genç işçi” olarak tanımlanan çocuklar çalıştırılmaktadır. Mevzuata uygun hareket ettiği iddia edilen bu tarım ürünleri işleme tesisleri, çocuklar açısından adeta bir foseptik çukurundan farksızdır. Hijyen ve iş güvenliğinden yoksun koşullarda, uzun çalışma saatleri “genç işçileri” fizyolojik ve psikolojik olarak yıpratmaktadır.

Tekstil, gıda ve plastik sektörlerine dayalı makine ve metal sanayisinde de çocuk işçilerin sistematik baskı ve mobbinge maruz kaldığı bilinmektedir. Suriyeli göçmen çocukların işyerlerinde karşılaştığı uygulamalar ise “mobbing” kavramıyla geçiştirilemeyecek ölçüde açık bir kötü muamele niteliği taşımaktadır. Öte yandan Milli Eğitim Bakanlığı tarafından “MESEM” adı altında, çocukların öğrenci, çırak ya da stajyer statüsüyle “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” kampanyası eşliğinde işçileştirilmesi; bu alanlarda yaşanan iş kazaları ve iş cinayetleriyle birlikte çocuk işçiliği sorununu daha da yakıcı hale getirmiştir. MESEM uygulaması, Antep’te çocuk işçiliğini derinleştiren ve fiilen meşrulaştıran bir mekanizma olarak işlemektedir.

Toparlamak gerekirse, çocuk işçilerin ezici çoğunluğu eğitim hakkından yoksun, güvencesiz ve sömürüye son derece açık koşullarda yaşamaktadır. Egemen sınıfların doymak bilmeyen kâr hırsı, çocukların ucuz iş gücü olarak kullanılmasını meşrulaştırmak üzere yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesinin önünü açmıştır. “Muazzam bir meta yığını” olarak tanımlanabilecek emperyalist-kapitalist sistem, bir yandan sermaye birikimini büyütürken, diğer yandan bu birikimin nimetlerinden yararlanma arzusuyla çocukları bu meta yığınının üretici güçlerinden biri hâline getirmeye devam etmektedir.

Çocuk işçiliği son vermenin tek yolu, sömürü düzenine son verecek olan proletaryanın devrimci eyleminde birleşmek ve mücadeleyi devrim perspektifiyle büyütme. Proletaryanın devrimci eyleminde birleşme yolunun reddi ise modern köleliği, dolayısıyla çocuk işçiliğinin burjuva ölçütleri açısından dahi etik olmayan gerçekliğini sessizce kabullenmekten başka bir anlama gelmeyecektir.

MARKSİZMİN AŞILMASI VE DEMOKRATİK TOPLUM -II

Önceki bölümün sonunda Kautsky'nin devlet hakkındaki fikirlerinin Öcalan'ın görüşlerine temel olduğuna değinmiştik. Devam edelim:

Öcalan'ın bu dönüşü, Marksizm'in Leninizm ve Maoizmle aldığı yolun da inkâr edilmesidir. Marks'ın devlet hakkında özel bir çalışma üretmediğini; ama bunun için sıkı bir temel oluşturduğunu ifade etmiştik. Bu görevi Lenin, Stalin ve Mao önemli oranda yerine getirdiler. Öcalan ise, bu yolda yürümek gibi bir özelliği olmadığı için olsa gerek başlangıçtaki "uzlaşarak demokratikleşme" yolunda ilerlemeye devam ediyor. Bu yol önemli derecede Kautsky'nin yürüdüğü yoldur. Kautsky ile benzerlik o düzeydedir ki kimi yaklaşımlar birebir aynıdır.

Şu ifadeler Abdullah Öcalan'a aittir: "Demokratik siyaset stratejisiyle devlette değişim ve dönüşümü yaratmak, toplumu demokratik temelde yeniden inşa etmek mümkündür." Tam 110 yıl önce dönek Kautsky de kendi zihnindeki Marksizmin çanına ot tıkayacak bir fikrinsel değişim süreci yaşarken şu ifadeleri kullanıyordu: "Devlet, zor aygıtı olmaktan çıkıp toplumun genel çıkarlarını temsil eden bir örgüt haline gelebilir." İkisinin de ana gayesi burjuva devleti ya da burjuva-feodal devleti değiştirmek ve ona ortak olmaktır; bunun için gerektiği ölçüde mücadeleden, sınıf karşıtlığından ya da ulusal bağımsızlıktan vazgeçmek de mümkündür.

Kautsky'de bu eğilimi açığa çıkaran emperyalizm oldu. Almanya burjuvazisinin bakış açısından kapitalizmin emperyalizm aracılığıyla dünyada yayılacak olmasını o sınıfın, genel olarak ezilenlerin lehine bir gelişme olarak yorumladı. Bu yorum ilk bakışta masum görünebilir. Ne de olsa sosyalizm şartlarının dünya çapında olgunlaşmasını destekleyen, bu yöndeki gelişmeyi önceleyen bir bakış açısı izlenimi vermektedir. Oysa o bunu Almanya burjuvazisinin çıkarları açısından, kendi ülkesindeki devrim olanağını inkâr eden, kendi devrimci

görevlerini öteleyen bir tavırla savunuyordu. Lenin'in hiddetle eleştirdiği şey tam da bu oldu. Kuşkusuz bu tavır aynı zamanda, ilhak edilen bağımlı ülkelerdeki ulusların çıkarlarını, dolayısıyla da ezilen halkların devrimci iradesini yok sayan bir tutumdur ve şovenistti. Bu sonuç kendi ulus burjuvazisinin çıkarlarını gözetken her "sosyalistin" varacağı kaçınılmaz sonuçtur. Kautsky'nin bu savruluşu onun burjuvazinin çıkarlarından hareket etmesiyle ilgiliydi.

Bu hareket tarzının bir ayağını da "devleti, sınıf egemenliğinin bir aracı olmaktan çıkarmak" anlayışı oluşturuyordu. Bugün Öcalan'ın düşüncesinde de tanıklık ettiğimiz şey de aynıdır. Devleti de üreten ve kurumsallaştıran üretim ilişkilerinin egemenliğine karşı komünlerin inşa edilmesi yoluyla devleti "koordine eden bir yönetime" doğru evriltmek stratejisinin özü bunlardan oluşuyor. Devrimi, sınıf egemenliğini, sınıf devletini, sosyalizmin esaslarını içeren temel anlayışı reddetmek ya da olanaksızlaştırmak: ortaklık edilen tavır budur.

Elbette burada Öcalan'ın Kautsky ile birebir aynı şeyleri ileri sürdüğünü, düşüncelerinde hiçbir farklılık olmadığını ileri süremeyiz. İkisinin ortaklaştığı fikir "demokratik devlet fikridir," sınıf egemenliğine dayanmayan; toplumun demokratik gelişimine ya da bastırılmış demokrasiye dayanan bir yönetimin mümkün olduğu inancıdır. Bu bir inanç olarak formüle edilmiş olsa hiç kuşkusuz sosyalistlerin eleştirisi "kendini savunmak" biçiminde olmayacaktı. Kendini savunmak ve dolayısıyla bu düşünceleri sosyalizm adına eleştirmek bu koşullarda olağandır. Sosyalizm adına veya sosyalizm için, kendini savunmak biçiminde sergilenen tutumlara yönelik Öcalan paradigmasını savunmakta olanların belirgin bir saldırganlıkla hareket ettiğini görmek bu bakımdan şaşırtıcıdır. Bu noktanın da deşilmesine ihtiyaç var. Bu bölümde şunu ifade etmekle yetinelim: evet bizim açımızdan Kürt Ulusal Hareketinin sosyalizm anlayışı başından itibaren sorunludur. Ulusal bağımsızlıkçı bir amaçla şekillenmiş bu

sosyalizm anlayışında başından itibaren bir ezilen ulus milliyetçiliği olduğunu her zaman söyledik. Bunun ezen ulus milliyetçiliğinden ayrı olarak demokratik bir içerik taşıdığını ve devrime ihtiyaç duyan bir burjuva ulusal çıkara sahip olduğunu savunduk. Ulusların Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkından "ille de ayrılma, kendi bağımsız devletini kurmak" ödevini çıkaran anlayışın milliyetçi olduğunu çok başka biçimlerde, üstelik söz konusu ilkeyi de reddederek Öcalan söylemektedir. Onun "dar milliyetçilik" olarak mahkûm ettiği fikir sosyalizmin ya da Lenin'de ete kemiğe bürünmüş, Stalin'de gerçekleşmiş bir sosyalist devlet/ülkenin değil, bizzatihi kendi fikridir. Ulusların Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkının "salt ayrılmak" değil "ayrılma hakkı" olduğunu bu fikre karşı savunduk. "Kürt ulusu ayrılmak hakkına sahiptir; buna karşın ayrılmak ulusa dahil olan halkın, özel olarak Kürt işçi sınıfının çıkarlarına değil, Kürt burjuvazisinin, ağaların ve beylerin çıkarlarının gerçekleşmesine hizmet eder" dediğimizde de bu milliyetçiliğin eleştirisini yapıyorduk. Özetle, bugün çok farklı bir seviyede olduğunu düşünmüyoruz. Daha başlangıçta, girilen yolun kendisinde bulunan özellikler bugün, varılan yerde daha belirgindir. Kautsky'nin de kapitalizm kavrayışındaki ekonomizm onun Almanya burjuvazisinin bakış açısına demir atmasına yol açtı. Öcalan'da ise sosyalizm baştan milliyetçiydi ya da burjuva bakış açıсындаydı. Onun demokratik toplum fikri de bu nedenle "proleter olmama" seçeneğinde yoğunlaşmakta ve devlet de sınıf devleti olmaktan çok "burjuva kesimleri, mülk sahiplerini de kapsayan, bu anlamda "demokratik" bir devlettir. Lenin'in "sadece sınıf mücadelesinden, devletin niteliğinden bihaber olmayı açığa vuran bilgisizliğe işaret eden, aynı zamanda bomboş olan bir safatadır" dediği bir demokrasidir sözü edilen. Bomboştur, çünkü sınıfsız ve dolayısıyla devletsiz de olan bir toplum olarak komünizmde de "saf demokrasi" olmayacaktır, çünkü demokrasi için bir koşul, bir neden kalmayacaktır.

Öcalan'ın bugün saf demokrasi anlayı-

şını içeren demokratik toplum fikrine demirlemiş olmasının nedeni onun geçmişte "milliyetçi bir sosyalizm" anlayışında olması, uzlaşmaya eğilimli bir siyaset izlemesidir, denebilir elbette. Şunu söyleyebiliriz: Öcalan'da bu fikrin temeli en başında vardı, çünkü o, ulusal sorunu Kürt millî burjuvazisinin çıkarları açısından yorumladı. Birleşik, bağımsız Kürdistan amacı ulusal sorunun çözümünü içermekle birlikte işçi sınıfının kurtuluşu/halkın kurtuluşu anlamında, sosyalizme doğru ilerlemek anlamında bir çözüm olmayacaktı. Ulusal sorunun bu çözüm yolunda halkın kurtuluşu için ilerlemeye devam etmek ve burjuvazi için en uygun devlet biçimi olan ulus devletin proleter devlete dönüşmesi için demokratik devrimi tamamlamak gerekecekti. Ne var ki bu, kaba bir tespit olarak kalır.

Bernstein'de, Kautsky'de ve daha bir dizi revizyonistte rastlanan bu anlayışın, günümüzde, ulusal bağımsızlık hareketine önderlik etmiş; ama bu amaçta yenildiğini kabul etmiş Öcalan'da da zuhur etmesi bir tesadüf değildir. Bu, yürünen yolun doğasından gelen bir sonuçtur. Ezilenlerin çıkarlarını kendisinde birleştirmeyi amaç edinmiş Öcalan "onlar için demokrasiden" vazgeçmiş, "herkes için mümkün bir demokrasiye" demir atmıştır.

Abdullah Öcalan şunları ifade ediyor: "Orta Doğu gibi karmaşık etnisiteler, dinler ve mezhepler bölgesinde diyalog ve demokratik müzakere ile başarılabilecek çok şey vardır. Hatta anlamlı bir sosyalizmin, şiddet dolu bir devrim anlayışından ziyade pozitif bir inşa ve varoluş sistematigi olarak kendini örgütlemesini, bunun da demokratik diyalog biçiminde gerçekleşmesini uygun bulmaktayım." Sadece Orta Doğu'nun karmaşık doğasından ötürü değil, gerçekte Öcalan tüm dünya halkları için gerekli ve mümkün bir demokrasiden söz ediyor. Herkesi kendinde birleşmeye çağırıyor aslında. Buna rağmen Orta Doğu vurgusu yapması dikkat çekicidir. Neden peki? Orta Doğu burada salt bir simge midir? Ne de olsa medeniyetin kaynağı olan bir yerden söz ediliyor. Başlangıç nok-

tasına dönmek ve büyük daireyi gene burada tamamlamak ayrıca mistiktir ve “ikna edicidir.” Tarihle alay etmeyi bırakıp gerçeğe bakarsak göze çarpan şudur: Orta Doğru dizayn edilmektedir. Emperyalist dünyanın önde gelenleri yönetemedikleri dünyanın bu noktasında arayış içindedir. Öcalan bu arayışa yanıt vermek iddiasındadır. Bu uğurda, yani “yeni bir sosyalizm” perspektifinde birleşmek emperyalizmin de arayışına yanıt olmayı içeriyor.

Elbette bu yanıt, “halk adına ve halkın çıkarları doğrultusunda” verildiği iddiasıyla sunulmaktadır. Ne var ki özü “saf demokrasi” olan; halkın “şiddet dolu devrimci” mücadelesini reddeden, halkın haklı öfkesini tersleyen bir tutumla şekillenen bu yaklaşım, emperyalizmin arayışlarına karşılık gelebilen bir yanıt niteliği taşımaktadır. Orta Doğu vurgusunun politik alandaki kaynağı da tam olarak burada yatmaktadır. Karmaşık etnik, dinsel ve mezhepsel yapıya sahip bu bölgede “saf demokrasiye” özel bir ihtiyaç olduğu yönündeki önyargı temel alınmakta; bu ihtiyacın mevcut koşullarda karşılanamadığı ileri sürülmekte ve buradan hareketle, “sosyalist bakış açısından” burjuva demokrasisinin Orta Doğu’ya yetmediği iddiası dile getirilmektedir. Bu mantık silsilesi içinde “demokratik toplum” modelinin bölgeye uyarlanabilir olduğu sonucuna varılmaktadır.

Oysa Orta Doğu halklarının ve ezilenlerinin demokrasi ve özgürlük ihtiyacının bu biçimde manipüle edilmesi ve bu manipülasyona aracılık edilmesi, güçlü ve kapsamlı bir eleştirinin konusu olmak zorundadır.

FAŞİZMİ DEMOKRASİYE İKNA ETMEK

Devletin bu anlayışa ikna olması da ayrı bir değerlendirme konusudur. Uzunca bir süredir ulusal hareketin mücadelesi karşısında kesin bir başarı sağlayamayan devlet ulusal hareketin yeni paradigması kapsamında uzlaşmaya bir kapı araladı. Bunu Öcalan’ın başarısı olarak değerlendirmek sürecin çoklu yapısını, egemen devletlerin bölgede emperyalizme rağmen hareket edemeyeceği gerçeğini ihmal etmek olur. Dolayısıyla “demokratik topluma” egemen devletlerden çok emperyalizmin ikna olması gibi bir sonuçla karşı karşıyayız. Bunun nasıl gerçekleştiği hakkında açık bir değerlendirmeye pek rastlamadık. Demokratik topluma emperyalizmin ikna olmasının nedeninin halkların çıkarları

bakımından sağlanan bir mutabakat olmadığı açıktır. Öcalan da böyle bir iddiada değil. Buna rağmen o, devletle demokratik bir ilişkinin mümkün olduğunu ileri sürüyor. “Demokratik sözleşme” çerçevesinde işleyen bir yapının inşasına kapı aralandığına inanmış olan Öcalan bunu emperyalizme karşı bölge halklarının lehine bir gelişme olduğu iddiasındadır. Böyle düşündüğünü daha önceki açıklamalarından biliyoruz. Şimdi sorumuz şudur: devlet emperyalizme karşı ve bölge halklarının lehine bir demokratik sözleşmeye nasıl ikna edilebilir. Dolayısıyla emperyalizmin de böyle bir ikna karşısında nasıl hareket edeceğini tartışmamız gerekecektir. Çünkü bu olmadan demokratik sözleşmenin gerçekleşmesini beklemek için bir neden bulunmuyor.

“Demokratik sosyalizmin devletle ilişkisi de çözüm ve barış sürecinde yeniden şekillenmektedir. Devletle ilişkimi bir demokratikleşme ilişkisi olarak tanımlıyorum. Demokratik cumhuriyet anlayışı, devletin toplum üstünde tanrısal bir güç değil, toplumla yaptığı demokratik sözleşme çerçevesinde işleyen bir yapı olmasını gerektirir. Demokratik siyaset stratejisiyle devlette değişim ve dönüşümü yaratmak, toplumu demokratik temelde yeniden inşa etmek mümkündür.”

Burada da Marksist bakış açısından uzak bir tutum söz konusu. Öcalan burada “kendinden” hareketle bir demokratikleşme arayışında olduğunu ortaya koyuyor. Demokrasiyi, kendi hareketinin amacı içinde tanımlıyor ve burada objektif şartlar, toplumsal çıkarlar tartışma dışında. Daha önce de konu ettiğimiz “demokrasinin mutlaklık kategorisi içinde kavranması” burada göze çarpıyor. Demokrasinin Öcalan’ın hareket tarzı içinde, bir amaç halinde zuhuretmesinin nedeni bunu kendisinin öyle tanımlaması veya kendisinin bir demokrasi arayışında olmasıdır. Diğer bütün yorum bunun desteklenmesi içindir. “Demokratik cumhuriyetin”, yani devletin toplumun üzerinde bir güç olarak konumlanmaması, demokratik bir çerçevede işlemesiyle Öcalan’ın kendi demokratik ilişkisi desteklenmiş olacaktır. Bunun kolay olduğunu iddia etmiyor elbette, bu ilişkinin bir mücadele olarak tanımlandığını ve toplumda bir komün hareketi yaratmanın zorunluluğundan söz ettiğini biliyoruz. Ne var ki bu mücadelenin başlangıç noktasının ya da düğüm noktasının kendisinin kurduğu ilişki olması tipik bir idealizmdir. Buna bağlanan her

türden mücadele savrulmaya yatkındır. Son zamanlarda sıklıkla dile getirilen “süreç krizde” görüşünün de buna işaret ettiğini söylemeliyiz. Kitlelerin eseri olacak demokrasinin tamamen onların çıkarlarından, onların üretim ilişkilerine dayanan ihtiyaçlardan doğması gerekecektir. Tarihsel olarak hep böyle olmuştur. Demokrasi zihinlerde zuhur eden bir fikir olmazdan önce bir toplumsal ihtiyaç olmalıdır, bir gerçekliğe dayanmalıdır.

Demokrasi toplumun hem tarihsel hem de günlük mücadelesinin, üretim tarzının içinden tanımlanmadığında o kitlelerin eseri olmayacaktır, o herhangi bir kafada zuhur etmiş olduğundan “tanrısal” ya da idea ve aynı zamanda diktatörlüğü de şartların ürünü bir olgu olarak görmemesidir. Bu da açık bir idealizmdir. Öcalan böyle bir ilişki kurabilir, böyle bir beklenti ile hareket edebilir. Fakat bunun bütün bir hareketi bağlaması, bir ulusun çıkarları bakımından belirlenmesi ve hatta sosyalizm doğrultusundaki gelişmenin esas olması savunulabilir bir yaklaşım değildir. Kendi ilişkisi demokratikleşmeyi sağlayabilirse eğer, bunun kendisiyle sınırlı bir demokrasi olacağı da şüphe götürmezdir. Kendini ifade edebilen, diğerlerini etkileyebilen, kendi fikirleri başkasında sonuç üretebilen bir Öcalan toplumun çoğunluğunun sahip olduğundan çok daha demokratik bir ilişki kurmuş olacaktır. Bunun toplumsal demokrasideki yeri ise tartışmalı olacaktır. Toplumu, kendi çıkarları doğrultusunda harekete geçirme yeteneğini Öcalan’ın kurduğu ilişkiler içinde kavarsak eğer hiçbir yere erişmeyen bir yola girmiş oluruz. Bu tür yollardan uzak durmak gerekir.

Öcalan, kendisinden başlayan devletle demokratik ilişkiye güvencenin de hukukla temellendirilmesinden söz ediyor. Bu da hukuk kavramını tartışmayı gerektirir. Sınıf mücadelesinden ve sınıfların ilişkisinden doğan hukuk egemen sınıfın çıkarlarını güvenceye alırken, onun temel işlevi buyken neden Öcalan’ın devletle kurduğu demokratik ilişkiyi güvenceye alsın? Bunun bir tek nedeni olabilir: söz konusu demokratik ilişki egemen sınıfların ve bunların da işbirliği halinde olduğu emperyalizmin siyasî amaçları doğrultusunda işlemektedir. Ulusal hareketin bu güçler için bir tehdit olmaktan çıkarılması, bölgedeki anti emperyalist, anti faşist güçlerin olabildiğince ezilmesi ve zayıflatılması amaçlanmışken bunun gerçeklikteki karşılığı anlaşılmaz olmamalıdır.

Öcalan, “Bu stratejinin hukukla temellendirilmesi ise barışın kalıcı temelini oluşturacaktır. Hukuk, devlet ile toplum arasındaki demokratik ilişkinin güvencesi ve dengeleyici mekanizması olarak şiddeti engelleyen bir çözüm aracıdır.” derken gerçekten de “engellenen şiddetin” kaynağını, amacını, yarattığı etkiyi tartışılmaz kılıyor. “Şiddet olmamalıdır” güvencesi huzur arayışında işaret ediyor. Uzlaşmacılığı devrimci şiddetin yerine ikame eden, tarihte zorun rolünü kendi öznel düşüncelerinin kurbanı eden, hatta son 40 yılda var olan Kürt inkârını dahi bu zorun sağladığını anlamayan çizginin muadili, 110 yıl önce de vardı. Kautsky, Marksizm saflarını terk edip eline yeni bir bayrak alırken o bayrağa şunu yazıyordu: “Devlet mekanizmasının yıkılması düşüncesi, anarşist bir hayaldir.” “Proletarya diktatörlüğü, demokrasiyle bağdaşmaz.”

Açıkça görüyoruz ki Öcalan Amerika’yı yeniden keşfetmektedir. Lenin ve Ma-o’yu, Kautsky’nin fikir ve düşüncelerini sahiplenerek aştığı iddiasındadır. “Durmaksızın 100 yıl öncesine takılmamak gerekir” diyerek Marksizme saldıran bu anlayış, 100–150 yıllık reformist-revizyonist fikirlerin etkisi altında hareket ettiğini anlamayacak kadar dar bir dünya görüşüne sahiptir. Tarihin çöplüğüne Marksizmin ustaları tarafından atılmış ütöpik sosyalizmi, anarşizmi ve Kautskyciliği bugün bir sentezle canlandırmaya çalışmak ancak bir trajedi üretebilir.

Öcalan, Marks ve genel olarak Marksizm karşısında idealizme yaslanarak büyük iddialar; ama içeriği çok soyut görüşler ileri sürmektedir. Marks’ın bu türden salvoları karşı Kapital’in önsözünde Dante’den alıntıyla dile getirdiği gibi: “Sen yolunda yürür bırak elalem söylensin”

Mektuba yönelik temel görüşlerimiz bunlardır. Bununla birlikte, süreç mektuptan ibaret değildir. Yakın zamanda Öcalan’ın perspektifinden hareketle birçok değerlendirme yapılmakta, röportaj da verilmektedir. Bunların da tartışılmasına ihtiyaç olduğunu göz ardı etmiyoruz Yanıt gerektirdiği durumda bunları da konu edeceğiz. Bitmeyen bir tartışma yapmak yerine görüşlerimizin, çizgimizin, amacımızın, teorimizin sağlıklı bir şekilde tartışılmasına yol açacak bir konumlanmayla sınırları belli, konusu ve niyeti açık tartışmalar yapmak daha doğrudur. Yer yer bu türden tartışmalarla konuyu gündemimizde tutmaya devam edeceğiz.

KÖHNEMİŞ DÜZENDE ARANIP BULUNAMAYAN BARIŞ!

MHP lideri Devlet Bahçeli'nin DEM parti sıralarına uzattığı elin tutulmasının üzerinden bir yılı aşkın bir zaman geçti. Kürt Ulusal Hareketi'nin "kendisini tasfiye etmesi" dışında kayda değer bir gelişmenin yaşanmadığı bu zaman zarfında, devlet dün durduğu noktada süreci yönetmeye devam ediyor. "Terörsüz Türkiye" projesi devlet tarafından itinayla sürdürülüyor.

Kurulan komisyon tarafından yürütülen çalışmalardan beklenen sonuçlar henüz ortaya çıkmış değil. Tüm toplumsal kesimler "savaş mağduru" olarak dinlenmiş, Abdullah Öcalan'la zorlama bir görüşme yapılmış; ardından komisyona, çalışmalarını sürdürmesi için iki ay daha süre tanınmış, ancak bu sürenin neden talep edildiği henüz açıklığa kavuşturulmamıştır. En belirgin gündem, komisyonun sürece dair ortak bir rapor hazırlamasıdır. Tekrarlanan görüşmeler ve ziyaretler ile temenni içeren açıklamaların ötesine geçmeyen süreç, zaten tek taraflı ilerleyen yapısı nedeniyle ilerlememektedir.

DEM Parti'nin geçtiğimiz hafta gerçekleştirdiği ziyaretlerde, özellikle hapishanelerde yaşanan hak gasplarına ilişkin beklentiler bir kez daha muhataplarına iletilmiştir. Uygulamaya konulan 11. Yargı Paketi bu beklentileri karşılamadığı gibi; infaz ertelemeleri, hasta tutsaklar başta olmak üzere hapishanelerdeki birçok sorun katlanarak devam etmektedir.

DOLU GÖRÜNEN BOŞ YAZINLAR!

Kürt halkının beklentilerini karşılamaktan uzak ilerleyen sürece ilişkin raporlar kamuoyuna duyurulmuştur. Hassasiyet ve şeffaflık gerekçesiyle TBMM'nin resmî internet sitesinde yayımlanan bu raporlarda, dikkate değer herhangi bir belirleme ya da tespitten söz etmek mümkün değildir. Bizim için ne sürecin bu biçimde ilerlemesi ne de bu ilerleyişten doğan umutsuzluk şaşırtıcıdır.

AKP ve MHP tarafından hazırlanan raporun ana teması, devletin kuruluş temellerini oluşturan ve kuruluşundan

bugüne dek uyguladığı faşist politikaların, ilhakın ve inkârın bir kez daha tekrarı olmuştur. Devlet tarafından "Terörsüz Türkiye" projesi olarak yürütülen süreç, Kürt meselesini bir kez daha güvenlik sorunu olarak tanımlamaya devam etmektedir. Devletin atacağı sözde "demokrasi" adımlarının ön koşulu olarak ise PKK'nin koşulsuz tasfiyesi ifade edilmiştir.

Raporda, "terör örgütünün silah bırakmasının, kendisini tasfiye ettiğinin ve varlığının sona erdirildiğinin devlet tarafından tespit ve teyit edilmesi, sürecin en önemli noktasıdır. Bu an, yalnızca sahada bir fiil değişikliğinin kaydı değil, aynı zamanda hukuki işlemler için de bir başlangıçtır. Bu tespit ve teyit olmadan hiçbir ileri aşamaya geçilmemelidir" denmektedir.

"Tespit ve teyit anı hem ilgili kurumlar hem de hukuk düzeni açısından yeni bir dönemin miladı olarak görülmelidir. Çünkü bu aşamada devlet kurumları, bir yandan silahlı örgüt tehdidinin sona erdiğini kayda geçirirken, diğer yandan da bu duruma uygun düşen yeni bir hukuk ve politika çerçevesini yürürlüğe koymak üzere hareket alanı elde edecektir." (AKP raporundan, syf:34) PKK'nin 12. Kongresinde aldığı fesih kararının, Süleymaniye'deki silah yakma töreninin ve başka bir dizi girişimin devlet açısından tatmin edici adımlar olmadığını söylemek gerekir. İstenen tam ve koşulsuz teslimiyetin sağlanmasıdır ve bunun olmadığı durumda hiçbir adım atılmayacağının net ifadesidir.

Gerek AKP ve MHP'nin, gerekse CHP'nin hazırladığı raporlarda, "devletin bölünmez bütünlüğü" vurgusu ile birlikte "terörün" ortadan kaldırılmasının önemi öne çıkarılmaktadır. Anayasal düzenlemelerin gündemde olmadığı belirtilirken, Türkçe dışındaki dillerin ancak devlet tarafından geliştirilebileceği ifade edilmekte; bu çerçevede 23 yıllık AKP iktidarı döneminde bu alanda atıldığı iddia edilen adımlara atıf yapılmaktadır.

TRT Kurdî, bu yaklaşımın örnek adımı olarak sunulmaktadır. Ayrıca "entegras-

yon" ya da "uyum" yasalarına dair düzenlemelerin kalıcı değil, geçici ve sürecin ihtiyaçlarını karşılayacak bir çerçevede olması gerektiği özellikle vurgulanmaktadır.

Komisyon çalışmaları kapsamında TİP, EMEP ve DEM Parti de raporlar hazırlamıştır. Bu raporlarda da öz

olarak şaşırtıcı sayılabilecek tespit ve yaklaşımlar yer almamaktadır. Ancak DEM Parti raporunda dile getirilen beklenti ve taleplerin, Kürt ulusunun eşit ve özgür yaşam hakkı ısrarından ziyade, demokratik talepler ve düzenlemelerle sınırlı kaldığını belirtmek gerekir. Koruculuğun lağvedilmesi, yol ve kimlik kontrollerinin kabul edilebilir düzeye çekilmesi, kayyım uygulamalarının geri çekilmesi, hasta tutsakların serbest bırakılması gibi sıralanabilecek taleplerin karşılanması gerektiği bir kez daha ifade edilmiştir. Görünen o ki, devletin tüm bu talepler için şart koştuğu koşulsuz teslimiyet gerçeği raporda "görmezden gelinmiştir." Tek taraflı tavizler ve adımlarla yürütülen sürecin geline aşamada tıkanmış olması, süreci doğru okuyan ve değerlendirenler açısından bir sürpriz değildir. Faşist sisteme giydirilmek istenen demokrasi gömleği, daha baştan yırtılmıştır. Uyum ve entegrasyonun hedeflendiği sistemin değişmeyen niteliği, sorunu ezmeye, teslim alma ve imha üzerine kuruludur. Bu hedef doğrultusunda istediğini elde edemediği durumlarda, bırakın sınırlı hak kırıntıları tanımayı; devlet, saldırılarını dün olduğu gibi bugün de artarak sürdürmektedir.

MÜNFERİT DEĞİL SİSTEMATİK SALDIRIDIR ŞOVENİZM!

16 Aralık'ta oynanan Bursaspor-Somaspor karşılaşmasında Bursaspor taraftarları, Leyla Zana'yı hedef alan tezahüratlarda bulunmuş ve bu teza-hüratlar kısa sürede Ankaragücü ve Rizespor maçlarında da tekrarlanmıştır. Kamuoyundan gelen tepkiler üzerine TFF Bursaspor'a "ödül" olarak 16 bin lira ceza vermiştir. Hatırlanacağı gibi Bursaspor-Amedspor maçında '90'lı

yıllarda gözaltında kayıpların sembolü olan beyaz Toros araç ve "Yeşil" kod isimli halk düşmanı katilin posterleri açılmıştı. Yine Somaspor maçında yapılan Uludağ Limonata tezahüratına da sanal medya üzerinden faşistler tarafından ciddi bir destek görmüştür. Dün ve bugün yaşananları münferit gibi göstermek için AKP ve MHP başta olmak üzere tüm kesimlerin kınama yayınlaması mevcut saldırının niteliğini değiştirmiyor. Devlet dün uyguladığı saldırı ve sindirme politikalarını aralıksız hayata geçiriyor.

Şırnak'ın Uludere ilçesinde Roboski Katliamı anma törenlerine çağrı yapan gençlerin evine yapılan baskında, Kürtçe dışında dil bilmeyen anne bu nedenle darp edilmiştir. Van ve Diyarbakır'da kaçırma ve ajanlık dayatmalarının gündeme gelmesi; İstanbul ve Ankara gibi illerde gerçekleştirilen operasyonlarda ajanlaştırma saldırılarının yaşanması ise tekil olaylar olarak değerlendirilemez. Tüm bunlar, devletin sistematik bir politikasının parçasıdır ve bu politikanın özellikle bu dönemde yoğunlaştırılarak hayata geçirilmek istendiği görülmektedir.

Tüm bu gelişmelerin Kürt halkında yarattığı etki, kuşkusuz derin bir güvensizliktir. Devletin somut adımlar atmak yerine oyalama politikasını tercih etmesi, bu sürecin halkta yaratacağı duygu ve düşüncelerin bilincinde olarak yapılan kasıtlı bir tercihtir. Bu belirsizliğin bir süre daha korunacağı ve sürece bu biçimde yön verileceği anlaşılmaktadır.

Şu an gözler, Suriye'de yaşanacaklarda. 10 Mart mutabakat süresi dolarken halkın hem haklarını savunmanın hem de en temel haklarını kazanmak için savaştan başka çaresinin olmadığını bir kez daha yaşayarak göreceğiz.

ÇÜRÜMÜŞ DÜZENİN KOKUSU HASTALIK SAÇIYOR

Türkiye siyasetinin yeniden dizayn edildiği bir sürecin tüm emarelerinin herkesin gözleri önünde yaşandığını iddia edebiliriz. Son günlerin öne çıkan başlıklarından biri de ünlülere dönük operasyonlar oldu. Önce hakem, futbolcu ve kulüp yöneticilerinin de aralarında olduğu isimlere dönük operasyonlar ülke gündemini belirledi. Ardından medyaya dönük bir operasyon dalgası başladı. Gözaltına alınan isimler arasında iktidarın ekran yüzlerinden sayılabilecek Mehmet Akif Ersoy'un da- güçlü ilişkilerine rağmen- bulunması tartışmalara farklı bir boyut kazandırdı.

Bu operasyon dalgası Fenerbahçe kulüp başkanı Saadetdin Saran'a da uzanınca uyuşturucu operasyonu bir anda magazin el bir nitelik kazandı; çünkü Saran'ın bir kadın TV spikeri ile yazışmaları tartışmaların sınırını belirledi.

Belirlenen sınırın ötesinde düşünmek olguyu anlamak için zorunludur. Kuşkusuz arka planda yaşananlara hakim olmadığımız için bu tarz olaylar hakkında kesin hüküm vermek pek mümkün değil. Bununla birlikte ilişkiler ağının izini sürerek çıkarımlarda bulunmak mümkün. Tüm bu operasyon dalgası egemenlik ilişkilerinden bağımsız ele alınamaz.

Her bir operasyon için birçok neden sayılabilir. Bu bağlamda fikir üretilebilir; ama emin olunmalıdır ki bu operasyonların amacının iddia edildiği gibi suçu önlemek, kirli ilişkileri açığa çıkarmak ya da kara para aklanmasının önüne geçmek gibi mutlak bir ifade ile "temiz eller" operasyonu değildir.

Gazetemizde birçok defa iktidarın yarattığı çürümüşlüğü dikkat çektik; bununla birlikte bu çürümüş yapının istikrarlı bir süreklilik gösterdiğinin de altını ısrarla çizdik. Meselenin bir boyutu bu. Diğer taraftan da müesses nizam çürümeyi olağanlaştırıp topluma mal ederek/ yayarak devamlılığının koşullarını da zorlamaktadır. Bunu bir yönetim becerisi olarak gördükleri aşikâr. Suçu topluma mal etmek/ yaymak sadece mafyatik ilişkileri değil, toplumu yönetmenin de argümanına dönüşüyor ülke gerçekliğinde.

Yazının başında ülke siyasetinin diğer bir ifade ile egemenlik ilişkilerinin

yeniden dizayn edildiğini iddia etmiş- tik. Egemenlik ilişkilerinin yeniden düzenlenmesinin diğer bir ifade ile hakim sınıflar arası iktidar kavgasının bir yönünü CHP'ye dönük operasyonlar üzerinden yürütüldüğünü gördük. İktidar bloku yönetim krizinin faturasını seçimleri kaybederek ödeme seçeneğini ihtimal dışında tutuyor. Böyle bir seçeneğin olasılık olarak konuşulmasına dahi tahammül etmediği bir gerçek. Bunun için de muhalefetin olası kazanacak adaylarını etkisizleştirmeyi bir politika olarak belirlemiş durumda.

Muhalefete dönük müdahaleler, dizayn hamleleri, operasyonlar önümüzdeki sürecin de önemli başlıklarından biri olacak. Diğer taraftan iktidar bloğunun önemli bir sorunu daha var. Muhalefeti etkisizleştirmek kadar Erdoğan sonrasına dair

de bir planının olması gerektiğinin farkında. İşte bu gerçek, iktidar bloku içindeki çatışmanın ara ara gün yüzüne çıkmasına neden olabiliyor. İktidar bloğunun Erdoğan'ın etrafında birleştiği kesin. Erdoğan'ın diğer tüm klikler için çok şey ifade ettiği bir anlamda tutkal işlevi gördüğü aşikâr. Ama ondan sonrasına ilişkin olasılıklar bu blok içindeki ilişkilere gerilim kazandırmakla kalmıyor kavganın herkesin gözü önünde yaşanmasına da neden olabiliyor.

Bu bağlamda son zamanlarda öne çıkan başlıklardan biri de Erdoğan ve hempalarının Bilal Erdoğan ismi üzerinde anlaştıkları iddiasıdır. Erdoğan, ailesinin geleceğini güvenceye almak için oğlunun ismi üzerinde anlaşılmasını isteyecektir. Oğul Erdoğan'ın son haftalarda ön plana çıkarılmasına dahası babasından daha vasıfsız olmasına rağmen güçlü, zeki, hatip bir

karakter imajı çizilme çabalarına tanık olmaktadır. Gerçi hakkını yemeyelim literatüre "Bilal'e anlatır gibi anlatıyorum" deyimini kazandırarak önemli bir performans sergilediği de bir gerçek.

Dikkat çekmekte fayda var; Ersoy ile başlayan Saran'a uzanan fakat sürece dahil edilmeyen diğer isimlerin toplamı özünde belirli ilişkiler ağını imliyor. Sabah gazetesinin dönemin Susurluk olayı diye servis ettiği fotoğraf bu ilişkiler ağı hakkında fikir vermekle kalmıyor. İktidar bloku içindeki gerilimin yer yer sert hesaplaşmalarla vuku bulacağını da göstermesi bakımından anlamlıdır.

İlgili fotoğraftaki isimlerin iktidar bloku içinde önemli kişilerle ilişkili olmaları dahası fotoğrafın Sabah gazetesi tarafından servis edilmesi iktidar bloku içindeki gerilimin huzursuzluk yaratan belirli grupların tasfiyesi ile sonuçla-

mesi oturduğu koltukta istenmediği- ne yorulabilir. İktidar bloku yönetim krizini her şeyi kontrol ederek aşma yöntemini bir tercih olarak uyguluyor. Muhtemeldir ki Saran'ın performansı iktidar bloku içinde bazı kesimlerde huzursuzluk yaratmıştır. Ranttan nemalanıp kontrol mekanizmasının dışında hareket etmek olasıdır ki Saran'a şimdilik uyarı olarak geri dönmüştür.

Yasa dışı bahis, kara para aklanması, uyuşturucu operasyonları gözden çıkarılmış kişilerin toplumun önüne atılması ile sınırlı kalacaktır. Türk devlet aklının "temiz eller"e yüklediği anlam olsa olsa tüm kirli işlerin ve ilişkilerin kendi denetimi altında yürütülmesi gerçeğidir. İlgili alanlardaki rantın büyüklüğü ara ara tarafları birbirine düşürmektedir.

Ersoy ve Toker'in de aralarında olduğu fotoğraf karesinin ifade ettiği şey eğlenen bir grubun mutluluk anı değildir. O fotoğraf çürümüşlükten nasiplenene türedilerin belirli ilişkileri kullanarak güç ve rant elde ettikleridir. Belirli ilişkiler ağı sayesinde bu mümkündür. O ilişkilerin güç savaşımı üzerinden yeniden düzenlendiğine tanık oluyoruz.

Oğul Erdoğan'ın babasının koltuğuna göz diktiği bir gerçek. Ama esas sorun öncelikle Erdoğan'ın temsilcisi olduğu klikler bu vasıfsız tercih edecekler mi, babasının anlattığı gibi işlerin nasıl yürüdüğünü Bilal'e anlatabilecekler mi, dahası devletin de buna ikna olması gerekiyor. İktidar bloku içindeki gerilimin önümüzdeki dönemde de artarak süreceğini iddia etmek için kâhin olmaya gerek yok. Oğul Erdoğan isminin dahi yönetim krizini derinleştirecek potansiyeli orta yerde duruyor.

Tepeden tırnağa çürümüş her gözenğinde pis kokular salınan bu düzen yeni dönem için hazırlıklar yapıyor. Bunu yaparken birbirlerinin pisliklerini sergilemekten çekinmiyorlar; ama o pislikleri magazin el sosa boyayarak tüm tablonun yaratıcısı müesses nizamı aklama kurnazlığından da vazgeçmiyorlar. İşte oğul Bilal tüm bu kirli ilişkilere ve kokuşmuş düzene layık bir aday olarak öne çıkıyor; fakat yoksulluğun, sefaletin ve zulmün altında inleyen emekçi halka layık olmadığı kesin!

EMPERYALİST REKABETİN ABD'NİN ARKA BAHÇESİNDEKİ SEYRİ

Lenin'in, emperyalizm tanımında altını çizdiği sermaye ihracı, hammadde kaynakları üzerinde denetim ve nüfuz alanları için rekabet, bugün yeni biçimler altında sahnededir. Emperyalist sistem, 2008 krizinden bu yana yapısal bir durgunluk içinde ilerlemekte; kâr oranlarındaki düşüş, aşırı sermaye birikimi ve pazar daralması, emperyalist devletleri giderek daha saldırgan dış politika hatlarına yöneltmektedir. Venezuela, Ukrayna ve Orta Doğu gibi açık çatışma alanlarının yanı sıra, Kafkasya, Afrika ve Güney Amerika gibi bölgeler, henüz tam ölçekli savaşlara dönüşmemiş ama yoğunlaşan bir emperyalist karşı karşıya gelişin yaşandığı alanlar olarak öne çıkmaktadır.

ABD emperyalizminin liderliğinde şekillenen ABD-AB merkezli Batı ittifakı ile Rusya-Çin eksenli Doğu ittifakı arasındaki rekabet, küresel ölçekte ekonomik boyuttan giderek askerî boyuta evrilen bir sürece girmiştir. Özellikle Çin'in Güney Amerika, Asya ve son yıllarda Afrika kıtasında artan ekonomik ve ticari girişimleri, Batı ittifakının geleneksel nüfuz alanlarını sarsan ve hegemonik dengeleri tehdit eden cüretkâr hamleler olarak öne çıkmaktadır.

Çin'in son on yılda kaydettiği hızlı ekonomik yükseliş ve bu yükselişe paralel biçimde geliştirdiği kapsamlı ticari anlaşmalar, küresel güç dengelerinde belirgin bir dönüşüm yaratmaktadır.

Buna ek olarak Rusya'nın başta Doğu Akdeniz ve Kafkasya olmak üzere çeşitli jeopolitik sahalarda fiilî askerî ve siyasî varlık göstermesi, Batı ittifakı açısından mevcut resesyonları ve siyasî krizleri daha da derinleştirmektedir.

Bu bağlamda ABD, Rusya ve Çin'in hegemonya alanlarını genişletmesini sınırlamak ve Doğu ittifakının mevcut nüfuz bölgelerini zayıflatmak amacıyla Ukrayna'ya açık destek sunarak stratejik yönelimini en somut biçimde ortaya koymuştur.

KAFKASYA: RUSYA'NIN KUŞATILMASI VE ENERJİ KORİDORLARI

Kafkasya, tarihsel olarak Rusya tarafından "arka bahçe" olarak tanımlanan bir coğrafya olmakla birlikte, son yıllarda özellikle ABD ve Birleşik Krallık'ın artan müdahaleleriyle yeni ve kırılgan bir jeopolitik gerilim hattına dönüşmüştür. Ermenistan'da Batı yanlısı siyasî yönelimin güç kazanması, Azerbaycan'ın enerji ihracatı üzerinden Avrupa ile tesis ettiği stratejik ortaklıklar ve Orta Asya devletlerinin çok yönlü dış politika arayışları, Rusya'nın bölgedeki geleneksel nüfuz alanlarını giderek aşındırmaktadır.

Bu süreçte temel belirleyici unsur enerji taşımacılığıdır. Hazar havzasındaki petrol ve doğalgaz kaynaklarının Rusya'yı bypass ederek Avrupa pazarlarına ulaştırılması hedefi, Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol

Boru Hattı ve Güney Gaz Koridoru gibi projeler aracılığıyla somutlaşmıştır. Söz konusu enerji hatları, yalnızca ekonomik çıkarların değil, aynı zamanda Rusya'nın bölgesel etkisini sınırlamayı amaçlayan askerî ve siyasî bir kuşatma stratejisinin de ayrılmaz bir parçası niteliğindedir.

Rusya, Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki gerilimi uzun yıllar boyunca kendi denetimi altında tutarak her iki ülke üzerinde belirleyici bir nüfuz tesis etmiştir. Kafkasya'da üstlendiği "büyük abi" rolü çerçevesinde Moskova, tarafların birbirlerine yönelik hak ihlallerine zaman zaman kontrollü biçimde göz yummuş, zaman zaman ise hem sahada hem de diplomatik masada aktif rol alarak geçici bir "sükûnet" sağlamıştır. Ancak bu yönetim tarzı, bölgede kalıcı bir istikrar üretmekten ziyade milliyetçi gerilimlerin süreklileşmesine, sınır çatışmalarının kronikleşmesine ve yeni silahlanma dalgalarının ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır.

Rusya'nın Ukrayna savaşıyla birlikte bölgede zayıflayan ve kırılganlaşan konumunu stratejik bir fırsat olarak değerlendiren ABD ise, geçtiğimiz ağustos ayında Trump'ın sembolik ve görsel yönü ağır basan bir diplomatik hamlesiyle Azerbaycan ve Ermenistan arasında ortak bir mutabakatın sağlanmasına aracılık etmiş; böylece ABD'nin bölgeye fiilî olarak yerleşmesinin önü açılmıştır. Bu gelişmeyle birlikte Washin-

gton, Hazar'dan Akdeniz'e uzanan yeni bir jeopolitik hizalanma söylemini daha güçlü biçimde gündeme taşımaktadır.

Azerbaycan-Ermenistan arasındaki çatışmaların çözüm sürecine ABD'nin doğrudan müdahil olması, yalnızca bir arabuluculuk girişimi olarak değil; aynı zamanda Rusya'nın Kafkasya'daki nüfuzunu aşındırarak ABD merkezli yeni bir hegemonik düzen inşa etme çabasının stratejik bir adımı olarak değerlendirilmelidir.

AFRİKA VE GÜNEY AMERİKA: ÇİN'İN YÜKSELİŞİ VE ÇOK KATMANLI EMPERYALİST ÇATIŞMA

Afrika, günümüzde emperyalist rekabetin en yoğun yaşandığı kıtalardan biridir. Çin, son yirmi yılda altyapı yatırımları, kredi mekanizmaları ve hammadde anlaşmaları yoluyla Afrika'da büyük bir ekonomik ağırlık kazanmıştır. Limanlar, demiryolları, maden sahaları ve enerji projeleri, Çin sermayesinin uzun vadeli bağlanma stratejisinin parçasıdır. Aynı zamanda Çin'in Cibuti'de kurduğu askerî üs, bu ekonomik varlığın askerî boyutla tamamlandığını göstermektedir.

Çinli şirketlerin 2020-2021 döneminde Afrika'ya yaptığı yatırım yaklaşık 53,5 milyar dolar. Çin ile Afrika arasındaki ticaret hacmi yaklaşık 282 milyar dolar olarak kaydedildi. 2016-2020 arasında ise Çin tarafından Afrika'daki altyapı

projelerine yapılan toplam yatırım yaklaşık 200 milyar dolar sınırına dayandı. ABD ve eski sömürgeci güçler (özellikle Fransa ve İngiltere), bu gelişmeyi doğrudan bir tehdit olarak algılamaktadır.

Son yıllarda Sahel bölgesinde yaşanan askerî darbeler, Fransa'nın nüfuz kaybı ve Rusya'nın (özellikle özel askerî şirketler aracılığıyla) bölgeye giriş yapması, Afrika'yı çok aktörlü bir çatışma alanına dönüştürmüştür. Çin ve Güney Amerika ülkeleri arasındaki ticaretin 2000 yılındaki hacmi 12 milyar dolar civarında seyrederken 2023 yılında ise bu rakam 518 milyar dolar seviyesine çıkmıştır. 2023 sonu itibarıyla Çin'in Güney Amerika'da birikimli doğrudan yabancı yatırımı (FDI) yaklaşık 170 milyar dolar civarında olduğu görülmektedir. Çin'in, ABD emperyalizminin arka bahçesinde çeyrek asırda ticaret hacmini yüzde 42-45 kat büyütmesi, ABD emperyalizmini güçlü bir şekilde tehdit etmektedir.

Başkan Mao'nun ölümünün ardından sosyalist kalkınma hattından saparak revizyonist bir yönelime giren Çin, sahip olduğu geniş ve düşük maliyetli emek gücü sayesinde 20. yüzyılın son çeyreğinde emperyalist sermaye için cazip bir üretim merkezi haline gelmiştir. Bu süreçte Çin, küresel sermayeyi ülkeye çekerek hızlı bir sermaye birikimi sağlamış; başlangıçta düşük maliyetli ve düşük katma değerli emtia üretimi yoluyla dünya pazarına eklenmiştir.

Bu strateji, Çin'in yüksek katma değerli meta üretimine dayalı emperyalist merkezlere alternatif oluşturmaları ve söz konusu merkezlerin geleneksel pazar alanlarını daraltmasını mümkün kılmıştır. Zamanla üretim yapısını dönüştüren Çin, teknoloji transferi, devlet destekli sanayileşme politikaları ve ölçek ekonomileri sayesinde yüksek katma değerli ürünler ihraç eden bir konuma yükselmiş; günümüzde ise emperyalist bir güç olarak küresel meta dolaşımında belirleyici aktörlerden biri haline gelmiştir.

Bu bağlamda 21. yüzyıl, Çin açısından özellikle teknoloji alanında devrimsel sıçramalara sahne olmuştur. Günümüz dünya pazarında yüksek katma değerli teknolojik ürünler üreten ABD emperyalizmine karşı sistemik ölçekte rekabet edebilen yegâne güç Çin'dir. Ancak yüksek katma değerli üretimin yanı sıra genel meta üretiminin de giderek daha fazla otomasyon temelli bir yapıya evrilmesi, üretim süreçlerinde enerji ve hammadde ihtiyacını önceki dönemlere kıyasla daha da artırmaktadır. Bu durum, Çin'in küresel ölçekte enerji kaynakları

ve stratejik hammadde üzerindeki rekabetini derinleştiren temel dinamiklerden biri olarak öne çıkmaktadır.

Üretim alanında hem enerji hem de hammadde kaynağı olarak petrol halen liderlik pozisyonunu korumaktadır. Çin'in ise en büyük petrol tedarikçilerinin başında Venezuela gelmektedir. Venezuela Petrol Şirketi A.Ş. (PDVSA) ihracatının yüzde 90'ının Çin'e yapıldığı söylenmektedir. Venezuela yaklaşık 303 milyar varil petrol rezervleriyle dünyada birinci sırada konumlanıyor. Çin'in Güney Amerika'da gerçekleştirdiği stratejik hamleler enerji ve hammadde kaynakları açısından çok büyük önem arz ediyor. ABD ise Çin hâkimiyetini zayıflatarak kıta üzerinde hegemonyasını sağlamak adına uyuşturucu ile mücadele bahanesine başvurarak askerî operasyon sinyalleri vermektedir. ABD açısından Venezuela'nın petrol rezervlerine sahip olmak demek, enerji ve hammadde bakımından hem kendisini güçlendirmek hem de Çin'in en büyük enerji kaynağını sabote etmek anlamına gelmektedir. Bundan kaynaklı Trump'ın ABD'de bulunan Güney Amerikalı mültecileri geri gönderme tehdidiyle başlayan popülist söylem gelinen süreçte Venezuela'nın uyuşturucu ticareti yapmasına evrildi. Kuşkusuz ABD emperyalizminin derdi Venezuela'nın uyuşturucu ticareti yapması değildir. Geçmişten günümüze ABD emperyalizmi, Güney Amerika'dan Orta Doğu'ya askerî müdahalelerde bulunmak için bu vb. söylemleri dile getirmiştir. Fakat gerçek, tüm çıplaklığıyla ABD'nin saldırgan bir canavar olduğunu haykırmaktadır.

Bugün Kafkasya'da, Afrika'da ve Güney Amerika'da yaşananlar tekil krizler değil; dünya kapitalizminin yapısal bunalımının dışa vurumlarıdır. Emperyalist devletler, krizin faturasını paylaşmak yerine, onu askerî ve siyasî yollarla rakiplerine ve bağımlı ülkelere yıkmaya çalışmaktadır. Bu durum, bölgesel çatışmaların zincirleme biçimde daha büyük savaşlara evrilme riskini büyütmektedir. Emperyalistler arasındaki rekabet güçlendikçe, ekonomik ve ideolojik mücadele askerî boyuta taşınacaktır. Emperyalist savaş gerçekliği, emperyalizmin karakterine kodlanmıştır. Bölgesel olarak bağımlı yarı sömürge ülkeler üzerinden yürütülen bölgesel savaşlar emperyalist güçlerin direkt karşı karşıya gelmesini hızlandırmaktadır. 21. yüzyılın ilk çeyreği biterken bu realite gün geçtikçe güçlenmektedir. Bizim nezdimizde yapılması gereken anti emperyalist mücadeleyi büyütme ve kitlelere taşımak olacaktır.

Trump'ın Gazze planı protesto edildi

Filistin Eylem Komitesi, ABD Başkanı Trump'ın Gazze'ye ilişkin planını İstanbul'daki Tünel Meydanı'nda düzenlenen eylemle protesto etti. "Sömürgeci 'Trump Planı'na karşı Gazze Filistinlilerindir" pankartının açıldığı eylemde, "Trump Planı Emperyalist Sömürgeciliğin Planıdır", "İsrail Hapishanelerinde Cinsel İşkence Var", "İsrail'e Tam Ambargo" yazılı dövizler taşındı.

Eylemde sık sık "Siyonizme Geçit Yok, İsrail'e Boykot", "Gazze Filistin Halkıdır", "Yaşasın Küresel İntifada", "Siyonizm Yenilecek, Direnen Filistin Kazanacak" sloganları atıldı.

"TÜRKİYE TRUMP PLANINA DESTEK VERİYOR"

Açıklamada, TC devletinin de ABD'nin Gazze'yi kontrol altına alma planını desteklediği ve Filistin halkının iradesini ile tarihsel haklarını yok sayan ülkeler arasında yer aldığına dikkat çekildi. Geçtiğimiz kasım ayında Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 9 ülkenin, ABD'nin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne sunduğu ve "Trump Planı" çerçevesinde hazırlanan karar tasarısını destekleyen ortak bir açıklamaya imza attığı hatırlatıldı. Söz konusu kararın, Gazze'nin iki yıl boyunca ABD yönetiminde kurulacak bir "Barış Meclisi"ne devredilmesini, Filistin direnişinin silahsızlandırılmasını ve egemenliğin Filistinliler yerine uluslararası bir heyete verilmesini içerdiği ifade edildi.

Açıklamada, "Filistin halkı ve örgütlerinin iradesi dışında, emperyalizmin ve Siyonizm'in çıkarları doğrultusunda alınan ve Filistin ulusunun kendi kaderini tayin etme hakkını hiçe sayan bu kararı desteklemiş olmak Türkiye'nin soykırım süreci boyunca işgal devletine sağladığı lojistik desteğe benzer şekilde, iktidarın bir kez daha Filistin halkının değil sömürgecilerin safında yer aldığını gösteriyor" denildi.

Ateşkesin yürürlüğe girdiği 10 Ekim'den bu yana 400'den fazla Filistinlinin yaşamını yitirdiği, binden fazlasının yaralandığı belirtilen açıklamada, İsrail'in

il'in bombardımanlar, askerî saldırılar ve Refah Sınır Kapısı'nı kapalı tutarak insanî yardımların girişini engellemeyle ateşkesi ihlal etmeyi sürdürdüğü vurgulandı. Filistin Eylem Komitesi, Türkiye'nin arabuluculuk rolünü Filistin halkının lehine değil, ABD'nin Gazze'yi silahsızlandırma ve yönetimini sömürgeci güçlere devretme politikalarının kabul edilmesi için kullandığını savundu. Açıklamada, baskının işgal devletine değil Filistin direniş örgütlerine yöneltildiği ileri sürüldü.

"EMPERYALİST ARABULUCULUĞA İZİN VERMEYECEĞİZ"

İsrail'in Gazze'nin yanı sıra Batı Şeria, Lübnan ve Suriye'ye yönelik saldırılarını sürdürdüğü belirtilen açıklamada, Filistinli esirlerin işkence, kötü muamele ve cinsel saldırı dahil olmak üzere ağır insan hakları ihlallerine maruz kaldığı ifade edildi. Açıklama şu sözlerle devam etti: "2006'dan beri abluka altında tuttuğu Gazze'de 27 Aralık 2008'de başlayan Dökme Kurşun saldırısında yüzlercesi çocuk 1.500'e yakın Filistinliyi öldüren, sonraki yıllar boyunca Yankı, Savunma Sütunu, Korumacı Kenar, Duvarların Korumucusu, Kalkan ve Ok gibi adlar verdiği, her biri binlerce ölümle sonuçlanan saldırılar düzenledikten sonra dünyanın gözleri önünde soykırım uygulayan işgal devleti yargılanmadığı, tecrit ve tam ambargoyu da içeren yaptırımlara uğramadığı sürece, işlediği suçları sürdürecektir. Türkiye hükümetini Filistin ulusunun kendi kaderini tayin etme hakkı ve işgal devletinin soykırım suçunun hesabını vermesi doğrultusunda hareket etmeye ve arabulucu değil soykırımın hamisi olan ABD'nin planına ortak olmaktan vazgeçmeye zorlamak elimizdedir. Dünyanın her yerinde soykırımın ve suç ortaklığının karşısında, Filistin halkının yanında sesini yükselten halklarla birlikte Türkiye'de de Filistin dostları emperyalist – Siyonist planın arabuluculuk kisvesi altında kabul ettirilmesine izin vermek üzere mücadeleyi büyütmelidir. Gazze Filistinlileridir!"

Savaşla Yönetilen Kriz; D

2025 yılı, emperyalist sistemin çürümüşlüğüne daha da görünürlük hale geldiği; savaşların, anti demokratik uygulamaların ve baskı rejimlerinin dünya halklarına dayatıldığı bir yıl olarak tarihe geçmiştir. Dünya ekonomisinde derinleşen ve istikrarsızlığı kurallaştıran kriz, emperyalist güçleri yeni paylaşım planlarına ve yeni tahakküm araçlarına yöneltmiştir. Trump gibi despot bir liderin “barış” söylemi altında, emperyalizmin yol açtığı yıkım ve çatışma alanlarında üstlendiği rol ise emperyalist gericiliğin en açık, en pervasız tezahürlerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

Bitmek bilmeyen Rusya-Ukrayna savaşı; Filistin’de ilan edilen ateşkeslere rağmen kesintisiz biçimde sürdürülen soykırım; Afrika’nın maden zengini bölgelerinde ABD öncülüğünde tırmandırılan tehditler ve doğrudan müdahaleler ile Kürt Ulusal Hareketi’nin silahlı mücadelesini tasfiye etmeye dönük çok yönlü saldırılar, emperyalist sistemin içine sürüklendiği krizi savaş, işgal ve inkâr politikalarıyla yönetme çabasının somut örnekleri olmuştur. Tüm bu saldırılar, dünya halklarına barışın değil boyun eğmenin dayatıldığını; ateşkeslerin ve “çözüm” süreçlerinin ise halkların değil, egemen güçlerin ihtiyaçlarına göre biçimlendirildiğini bir kez daha açıkça göstermiştir.

2025 yılında dünya ölçeğinde yaşanan gelişmeler, emperyalist sistemin içine girdiği çözümsüz krizin geçici dalgalanmalarla ya da yüzeysel önlemlerle aşılamayacağını bir kez daha ortaya koymuştur. Mevcut pazar alanlarının paylaşımında yaşanan tıkanma, emperyalist güçleri yeni pazarlar yaratma ve mevcut alanları yeniden tahakküm altına almaya doğru sürüklemektedir. Kapitalist dünya ekonomisinde üretim, ticaret ve finans alanlarında derinleşen kriz; emperyalist merkezler arasındaki rekabeti daha da keskinleştirmiş, bu

rekabet askerî, siyasî ve diplomatik gerilimler üzerinden açık bir çatışma dinamiğine bürünmüştür.

ÇELİŞKİLER GÖRÜNÜR, DİRENİŞ KAÇINILMAZ

7 Ekim’de HAMAS, FHKC, İslamî Cihad gibi Filistin’in diğer direniş güçlerinin de katılımıyla başlayan direnişe karşı Siyonist İsrail’in saldırganlığı, çeşitli anlaşma ve ateşkes girişimlerine rağmen kesintisiz biçimde sürmektedir. Filistin halkı, özelde Gazze, iki yılı aşkın süredir aralıksız bir kuşatma, yoğun bombardıman ve sistematik bir yok etme politikasıyla karşı karşıya bırakılmış; emperyalist güçlerin açık ya da örtük desteğiyle yürütülen bu saldırılar, Filistin halkının varlığını hedef alan bir soykırım pratiğine dönüşmüştür.

İsrail’in uzun yıllardır Filistin halkını tanı-mama, bir halkın varlığını inkâr ederek onu siyasî ve fizikî olarak tasfiye etme politikası 2025 yılı boyunca da kesintisiz biçimde sürdürülmüştür. İmzalanan ateşkes anlaşmaları fiilen uygulanmaktaki; İsrail devleti saldırılarını devam ettirerek soykırım politikasını kalıcı ve geri döndürülemez hale getirmeye çalışmaktadır. ABD’nin öncülüğünde yürütülen “barış” görüşmeleri ise gerçek bir çözüm üretmekten uzak, açık bir çıkmaza sürüklenmektedir. Zira bu girişimlerin hedefi Filistin halkının özgürlüğü değil, direnişten arındırılmış, dikensiz bir gül bahçesi yaratarak emperyalist ve Siyonist egemenlik alanlarını genişletmektir.

Benzer bir politika bugün Suriye’de de hayata geçirilmektedir. Esad’ın, dola-yısıyla BAAS iktidarının devrilmesi ve HTŞ lideri Colani’nin devlet başkanı ilan edilmesiyle başlayan süreç, emperyalist güçlerin planları doğrultusunda ilerlemektedir. Anayasa ve entegrasyon tartışmaları eşliğinde geniş halk kitlelerine yönelik bitmek bilmeyen

saldırıları, HTŞ’nin tekçi, baskıcı ve ci-hatçı karakterini açık biçimde ortaya koymakta; Suriye’nin geleceğinin halkın iradesiyle değil, emperyalist dizaynlarla şekillendirilmeye çalışıldığını gözler önüne sermektedir.

Kürt ulusunun SDG ile elde ettiği kazanımlar, pazarlıklara konu edilmek üzere egemen güçler tarafından, özellikle Türkiye’nin gericici dayatmalarıyla masaya yatırılmakta, bu yolla SDG’nin direnişçi karakterinin tasfiyesi amaçlanmaktadır. Konu edilen söylem olarak bir tasfiye değil “entegrasyon” sürecidir ve SDG, ısrarlı dayatmalara karşın silah bırakmamacı, silah bırakmanın koşullarının olmadığını ilan etmektedir. SDG’nin bu açık ve olabildiğince net tutumuna karşı TC’nin içeride ve dışarıda inkârcı, şoven söylemi ve operasyon tehdidi artmaktadır. Kürtlerin kazanımları tasfiye edilmek istenmekte, en temel hak olan anadilin resmîleşmesi bile gündem olmasın diye uğraşilmektedir. Mesele “terör”ün tasfiyesi olarak tanımlanmak istenmekte, en ufak bir kazanıma dahi tahammül edilmemektedir.

Benzer kriz dinamikleri, Afrika’nın maden ve enerji kaynakları bakımından stratejik öneme sahip bölgelerinde de açık biçimde kendisini göstermektedir. ABD ve diğer emperyalist güçler; askerî üsler, açık tehditler ve yoğun diplomatik baskılar aracılığıyla kıta üzerindeki sömürgeleştirme sürecini daha da derinleştirmektedir. Bu süreç, yerel çatışmaların ve iç savaşların bilinçli biçimde körüklenmesiyle halkların yoksullaştırılması, parçalanması ve denetim altına alınması üzerine inşa edilmektedir. Venezuela’dan Sudan’a, Kıbrıs’tan dünyanın birçok bölgesine kadar emperyalizm eliyle hayata geçirilmek istenen politika tam da budur. Trump’ın “uyuşturucu ticaretiyle mücadele” bahanesiyle Venezuela açıklarına ABD donanmasını konuşlandırması ise bölgesel tahakküm ve yeniden payla-

şım planlarının güncel ve pervasız bir örneğini oluşturmaktadır.

Savaş tehditleri bugün dünyanın dört bir yanında yankılanmaktadır. Emperyalist devletler silahlanma ve “savunma” bütçelerini hızla artırırken, bu yük doğrudan halkların sırtına bindirilmekte; sosyal haklar gasbedilmekte, emekçi sınıfların yaşam koşulları daha da ağırlaşmaktadır. Aynı zamanda halkların öz savunma ve direniş güçleri sistematik biçimde tasfiye edilmek istenmektedir. Emperyalistlerin dillendirdiği “barış” ise, hegemonya alanlarında direnişi bastırmak ve tahakkümü sorunsuz biçimde sürdürmek amacıyla işletilen siyasî bir aldatmacadan başka bir anlam taşımamaktadır.

Hayata geçirilen yeni bölgesel planlar, emperyalist merkezler açısından sorun yaratabilecek hiçbir siyasî ya da askerî güce tahammül göstermemektedir. Bu bağlamda Abraham Anlaşmalarının özünü oluşturan İsrail’in tanınması ve “mutlak güvenliğinin” esas alınması; Hizbullah’ın etkisizleştirilmesine yönelik hamleler, Esad’ın devrilmesi ve İran’ın zayıflatılmasıyla birlikte Orta Doğu’nun yeniden dizayn edilmesine yönelik sürecin kesintisiz biçimde sürdürüldüğünü göstermektedir. Aynı süreçte Rusya ve Çin üzerindeki baskıyı artırmak amacıyla başta ABD ve İngiltere olmak üzere batılı emperyalist güçler, yalnızca dış politikada değil, devletlerin iç siyasal dengelerini doğrudan belirlemeyi hedefleyen kapsamlı adımlar atmaktadır. Tüm bu gelişmeler, emperyalistlerin yeni paylaşım ve tahakküm planlarını adım adım hayata geçirmeye çalıştığını açık biçimde ortaya koymaktadır. Bölgesel tahakküm planları ve gericici iktidarlara birlikteliğiyle nefes alamaz hale gelen halklar için ise direniş kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmektedir. 2025 yılı dünyada bize bunu göstermiştir. Avrupa ülkelerinde Gazze’ye destek eylemleri; Nepal, Madagaskar ve

Direnişle Yanıtlanan 2025

Fas'ta patlak veren Gen Z protestoları, Amerika'da No Kings eylemleri, Kenya ve Angola'da ekonomik krize karşı halk isyanları, Türkiye'de ise 19 Mart protestoları 2025'e damgasını vurmuştur.

Tüm bu örnekler göstermektedir ki emperyalist sistemin derinleşen çelişkileri yalnızca egemenler arası rekabeti değil; halklar cephesinde de itirazı, direnişi ve isyan eğilimini güçlendirmektedir. 2025 yılı, dünya halklarının savaşı, yoksulluğa ve baskı rejimlerine karşı sessiz kalmadığını; çelişkilerin keskinleştiği koşullarda direnişin nesnel bir zorunluluk olarak ortaya çıktığını açık biçimde göstermiştir.

HİNDİSTAN'DA HALK SAVAŞI: TESLİMİYETE KARŞI DİRENİŞ

Hindistan'da HKP (Maoist) önderliğinde sürdürülen Halk Savaşı, gerici Hint devleti ve emperyalist-kapitalizmin tüm saldırılarına karşı devam etmektedir. İçeride boy gösteren ve devlete teslim olmayı "başarı" olarak pazarlayan Sonu kliğinin çizgisi ise devrimci mücadelenin tasfiyesine hizmet eden açık bir teslimiyet hattını temsil etmektedir. Bu klik, Halk Savaşının yarattığı devrimci birikimi inkâr ederek, mücadeleyi silahsızlandırmayı ve kitleleri düzen sınırlarına hapsedmeyi hedeflemektedir.

Oysa Hint devleti açısından silahların teslimi, devrimci güçlerin tasfiyesi ve emperyalist tekellerin önündeki engellerin kaldırılması olarak ele alınmıştır. Bu nedenle HKP (Maoist)'in Halk Savaşı çizgisi, yalnızca silahlı bir mücadele biçimi değil; aynı zamanda teslimiyetçi, reformist ve uzlaşmacı eğilimlere karşı ideolojik ve siyasî bir kopuşu da ifade etmektedir.

Hindistan'da Halk Savaşı, emperyalist yağmanın ve feodal-komprador kapitalist sömürünün en yoğun yaşandığı bölgelerde, Adivasi ve yoksul köylü

kitlelerinin aktif katılımıyla sürmektedir. Bu mücadele, çeşitli milliyetlerden halkın kendi geleceğine karar verebilmesinin, iradesini politik olarak hayata geçirmesinin somutlaşmış halidir. Tüm kuşatma ve tasfiye girişimlerine rağmen Halk Savaşının sürmesi, emperyalist kriz koşullarında teslimiyetin değil direnişin tarihsel olarak kaçınılmaz olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. Aralık 2024'ten Kasım 2025'e kadar 11 ayda Kagar savaşına direnirken ülke çapında 320 yoldaş şehit oldu. Parti Genel Sekreteri Basavaraj ve MK Üyesi Hidma ve daha birçok yoldaş Hint devletinin operasyonlarında katledildi. Bu büyük kayıplara ve ihanetçi çizgiye rağmen HKP (Maoist) önderliğindeki Halk Savaşı sürüyor. Saldırıların bu denli yoğunlaştığı, teslimiyetçiliğin sıradanlaştığı bir dönemde bize düşen görev şehitlerin Yeni Demokratik Devrim mücadelesini sahiplenmek ve bu görevi kendi ülkemizde omuzlayarak enternasyonal dayanışmayı güçlendirmektir. Yoldaş Basavaraj ve yoldaş Hidma'nın kızıl bayrağı, devrimci hafızamızda ve pratik mücadelemizde dalgalanmaya devam edecek; onların mirası, emperyalizme ve gericiliğe karşı süren dünya halklarının mücadelesinde yolumuzu aydınlatmayı sürdürecektir.

GENÇLİK GELECEKSİZLİĞE KARŞI ÖN SAFLARDA

2025 yılı, sistemin krizini en yakıcı biçimde hisseden gençlik açısından ağır ve sarsıcı sonuçlar üretmiştir. Ancak geleceksizliği, adaletsizliği ve derinleşen yoksullaşmayı en yoğun biçimde hisseden gençlik, aynı zamanda harekete geçmeye en yatkın güç olarak bu tabloya isyanla yanıt vermiştir. "Gen Z" olarak adlandırılan gençlik kuşağının dünya çapında yükselttiği protestolar, gençliğin en ön saflarda yer aldığı direnişlerle 2025 yılına damgasını vurmuştur.

Eğitimin egemen sınıfların ihtiyaçlarına

göre yeniden yapılandırılması, genç işsizliğin kalıcı hale gelmesi ve kamu bütçelerinin halkın değil sermayenin çıkar alanlarına aktarılması; Nepal, Madagaskar, Fas, Kenya, Angola gibi birçok ülkede gençliği doğrudan bir isyan dinamiğine sürüklemiştir. Gençlik, sistemin kendisine sunabileceği bir "yarın" olmadığını açık biçimde görmüş; bu nedenle ortaya çıkan öfke yalnızca iktidar değişikliği talebiyle sınırlı kalmamıştır. Gen Z'nin çıkışı, düzen içi muhalefetin sınırlarını da görünür kılmış; gençlik, yaşamın tüm alanlarını kuşatan sömürü, baskı ve geleceksizlik düzenine karşı köklü bir itiraz yükseltmiştir.

Bu yönüyle gençlik hareketi, sistem tarafından bastırılmak ve çeşitli yöntemlerle soğurulup etkisizleştirilmek istenmektedir. Ancak 2025 boyunca yaşanan gelişmeler, gençliğin korku duvarını aşma eğiliminin güçlendiğini ve düzenin meşruiyet krizinin en derin karşılığını genç kuşaklarda bulduğunu açık biçimde ortaya koymuştur. Bu dinamik, doğru bir devrimci hatla buluşturulmadığı takdirde dağılma riski taşımakla birlikte; örgütlü ve ideolojik olarak net bir devrimci çizgiyle birleştiğinde, sistem açısından ciddi bir tehdit potansiyeli barındırmaktadır.

ABD ve Avrupa üniversitelerinde emperyalistlerin İsrail devletine kesintisiz desteği protesto edildi. Gençlik, devletlerin iki yüzlü politikalarını teşhir etti, Filistin için gerçek bir dayanışma örgütlemeye çalıştı. Bu çabalar gerçek bir halk dayanışmasına örnekti. Bu nedenle emperyalistler tarafından tolere edilemedi. Protestocu öğrenciler okuldan uzaklaştırma gibi cezalarla sindirilmek istendi.

Türkiye'de öğrenci gençlik 19 Mart'ta sahneye çıktı. İktidara karşı muhalefetin yanında görünen bu gençlik çıkışı, kesinlikle bundan ibaret değildi. Kendisi

bir muhalefet çizgisi yaratacak denli potansiyel sahibiydi. CHP'ye yönelik artan baskılar ve Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanması bu çıkışın tetikleyicisi, bir anlamda protestonun meşrulaştırıcısı oldu. Derinleşen yoksulluk, işsizlik, barınma krizi ve eğitim alanındaki anti bilimsel, pazar odaklı, toplumdan izole uygulamalar, özellikle gençlik açısından yaşamı sürdürülemez hale getirmiştir. 19 Mart'ta patlak veren protestolar, birikmiş öfkenin ve itirazın dışavurumu olarak ortaya çıkmış; gençlik, baskı rejimine ve dayatılan geleceksizliğe karşı sokağa çıkarak iradesini ortaya koymuştur. 19 Mart protestoları, anlık bir tepki değildi; uzun süredir devam eden siyasî kuşatma, ifade özgürlüğünün gaspı ve gençliğin sistematik olarak denetim altına alınmasına karşı biriken hoşnutsuzluğun sonucudur. Üniversitelerin kayıym politikalarıyla kuşatılması, gençliğin barınma ve eğitim hakkının fiilen ortadan kaldırılması, genç işsizliğin kronikleşmesi ve siyaset alanının daraltılması bu eylemlerin maddi zeminini oluşturmıştır.

Protestolara karşı devletin yanıtı ise her zamanki gibi polis şiddeti, kriminalizasyon, gözaltılar, tutuklama ve olmuştur. 19 Mart protestoları, gençliğin korku duvarını aşma eğiliminin güçlendiğini ve baskı rejiminin meşruiyetinin genç kuşaklar nezdinde hızla eridiğini göstermiştir. Türkiye'de gençlik, kendisine dayatılan yoksulluğa, gericiliğe ve teslimiyete razı olmadığını açık biçimde ortaya koymuştur.

SAVAŞ, SÖMÜRÜ, YOKSULLUK: KADININ BEDENİ DE EMEĞİ DE GÖRÜNMEZ

Emperyalist sistemin derinleşen kriz koşulları kadın üzerinde çok yönlü bir tahakküm kurulmasına yol açmaktadır. Kadın hem emeğiyle hem bedeniyle sürekli hedeftir. Bugün hâlâ bazı Avrupa ülkelerinde bile eşit işe eşit ücret

sağlanmamıştır. Kadınlar bu yıl da “eşit işe eşit ücret” ve yaşam hakları için sokağa çıkmıştır. Önlenmeyen kadın cinayetleri, artan güvencesizlik ve yoksulluk artık geri dönüşü olmayan olgulardır. Sistem çürümeye devam ettikçe kadın üzerindeki egemen politikalar da sertleşecektir. Dolayısıyla erkek egemen sistemin, üzerinde “tam kontrol” kurmaya çalıştığı kadın ancak özneleşerek bu sisteme meydan okuyabilir. Bu nedenle kadın mücadelesi, “hak talebi” sınırlarında kalacak türden bir mücadele değildir. Kadınların maruz kaldığı eşitsizlik, şiddet ve yoksulluk; erkek egemen kapitalist sistemin bilinçli ve örgütlü politikalarının sonucudur.

Avrupa’da eşit işe eşit ücret ve güven- celi çalışma talebiyle yükselen grevler, Güney Amerika’da kadın cinayetlerine ve yoksulluğa karşı kitlesel sokak eylemleri, Orta Doğu’da beden üzerindeki devlet denetimine karşı patlak veren isyanlar; Hindistan’da Adivasi kadınlarının mücadelesi kadınların edilgen bir konumda kalmayı reddettiğini açıkça göstermektedir. Kadınlar, yalnızca mağdur edilen değil; isyan eden, örgütlenen ve mücadeleyi ileri taşıyan öznelerdir.

Savaş koşullarında kadınlar, yalnızca bombardıman ve zorunlu göçle değil; aynı zamanda cinsel şiddet, zorla yerinden edilme ve bakım emeğinin katmerli biçimde omuzlarına yıkılmasıyla karşı karşıya kalmaktadır. Filistin’de Gazze’de süren soykırım sürecinde kadınlar, hem yaşam alanlarının yok edilmesine hem de çocukların, yaşlıların ve yaralıların bakım sorumluluğunu üstlenmeye zorlanmaktadır. Siyonist İsrail’in saldırıları, kadınları hedef alan sistematik bir yok etme politikasının parçası olarak işlemektedir. Benzer biçimde Sudan’da ve Kongo’da süren çatışmalarda kadın bedeni, savaşın bir silahı haline getirilmiş; tecavüz ve zorla evlendirme politikalarıyla kadın üzerindeki tahakküm katmerlenmiştir.

Almanya’daki kadın örgütü Zora, Özgürlük Filosu üyesi olan sözcüleri Anna’nın, İsrail tarafından gözaltında tutulduğu süreçte cinsel işkenceye uğradığını açıkladı. İsrail devletinin bu saldırısı kadınlara yönelik bakış açısını gözler önüne sermiştir. 7 Ekim sonrası işgal içinde işgal saldırıları sürerken İsrail devletinin Filistinli kadınların iç çamaşırlarını sergilemesi, onun kadın düşmanı ve teşhirci yüzünü bir kez daha ortaya koymuştur.

Türkiye’de kadınlar artan yoksulluk, güvencesiz çalışma ve erkek egemen şiddet sarmalında yaşamaya zorlanmaktadır. Kadının emeği de bedeni de erkek devlet şiddetinin tezahür alanları haline getirilmektedir. Eşit işe eşit ücret talebi karşılanmamakta, kadınlar ucuz iş gücü olarak görülmeye devam etmektedir. 2025 yılında da kadınlar en yakınları tarafından katledilmiştir. “Katiller hanemizde” sloganı bu gerçekliği yansıtmaktadır. Kadınlar evli ya da boşanma aşamasında oldukları erkekler, yakın akrabaları veya en yakın çevresindeki erkekler tarafından “erkekçe” bahaneler sebebiyle katledilmektedir. Kadınlar eve gelen polisler tarafından tacize uğramakta, kadınların katledilmelerine neden gösterilen bahaneler bu olayların haberlerinde ana tema olmaya devam etmektedir. Rojin Kabaiş’in şüpheli ölümü ısrarlı aydınlatılmamıştır. Rojin’in babasının çılgınlığı olmasa bu katlin üstü kapatılmış olacaktı. Erkek egemen devletin kadın cinayetlerini aklama çabası burada net bir şekilde görülmüştür. Ukrayna’dan gelen yetim kız çocuklarının tacize, tecavüze uğraması da aynı şekilde erkek egemen devletin “kusurlarını” gizlediğinin en somut örnekleridir. Aile Yılı olarak ilan edilen 2025 kadınların aile içinde nasıl değersizleştirildiğini, yaşam hakkının bile olmadığını göstermiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın adını duyurduğu bu yıl, esnek çalışma modeli ile emek değerinin karşılıksız kalmasıyla ve kadınların aile içinde ezilmesi, boyunduruk altına alınması, kendi kararlarını verememesiyle, bu tahakküme son vermek istediğinde ise katledilmesiyle sonuçlanmıştır.

Ancak 2025 yılında, kadınların bu tahakküme boyun eğmediğini gördük. Kadınlar grevlerle, sokak eylemleriyle, öz savunma pratikleriyle ve örgütlü mücadele biçimleriyle erkek egemen sisteme meydan okumaktadır. Kadın hareketi, yalnızca şiddete karşı değil; yoksulluğa, savaşa, sömürüye ve devlet baskısına karşı da politik bir karşı koyuş hattı örmektedir. Bu mücadele, kadınların özneleşme sürecinin somut ifadesidir.

EMEK CEPHESİNDE AYNI SÖMÜRÜ

2025 yılında da grevler, iş durdurmalar, sokak eylemleri dünya genelinde sürmüştür. Zira, emperyalist kapitalizmin çare bulunamayan krizi artık hiçbir emekçi için çözüm üretmemektedir. Derinleşen kriz koşullarında sistem, kâr oranlarını koruyabilmek için ücretleri baskılamayı,

çalışma saatlerini uzatmayı ve güvencesizliği yaygınlaştırmayı temel politika haline getirmiştir. Bu saldırılar karşısında dünya işçi sınıfı, yaşam koşullarının sürdürülemez hale gelmesine karşı grev silahını yeniden kuşanmıştır. Avrupa’da başta Fransa, Almanya ve İngiltere olmak üzere birçok ülkede işçiler düşük ücretlere, artan enflasyona ve sosyal hak gasplarına karşı üretimden gelen güçlerini kullanmıştır. Ulaşım, sağlık, eğitim ve enerji sektörlerinde patlak veren grevler, sermaye-devlet iş birliğiyle yürütülen kemer sıkma politikalarına karşı açık bir sınıf tavrı olmuştur. Bu grevler, ücret artışı talebiyle sınırlı kalmamış; emeklilik haklarının gaspına, esnek çalışmaya ve sendikal hakların budanmasına karşı da gelişmiştir.

Güney Amerika’da ücret mücadeleleri, doğrudan yoksulluk ve açlık sınırına itilmiş emekçi kitlelerin isyanına dönüşmüştür. Arjantin, Peru ve Şili’de işçiler, artan yaşam maliyetlerine karşı grev ve kitlesel eylemlerle sokaklara çıkmış; IMF reçetelerine ve neoliberal saldırılara karşı mücadeleyi yükseltmiştir. Bu ülkelerde asgari ücret, yaşamı sürdürebilmenin çok gerisinde kalmış; emekçiler için “çalışarak yoksullaşma” kalıcı bir gerçekliğe dönüşmüştür.

Afrika ve Asya’da ise ücret mücadeleleri, emperyalist yağma ve komprador kapitalizmin baskısıyla birleşerek daha sert biçimler almıştır. Kenya, Angola, Bangladeş ve Hindistan’da işçiler; düşük ücretlere, ağır çalışma koşullarına ve sendikasılaştırmaya karşı grevlere gitmiş, devlet şiddetiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu coğrafyalarda grevler yalnızca ekonomik taleplerle değil, aynı zamanda siyasî baskılara ve sömürgeci ilişkilere karşı bir başkaldırı niteliği taşımaktadır.

Türkiye’de ise derinleştirilen güvencesizlik, düşük ücret ve esnek çalışma politikaları, tüm işçi sınıfı için bir “normal” haline getirilmek istenmektedir. Ücretli işçi emeği bütünüyle değersizleştirilmekte; yaşam hakkı ücret politikaları aracılığıyla gasbedilmektedir. Bunun en somut örneği 2026 yılı için geçerli olacak asgari ücretin ilan edilmesidir. Emperyalist merkezlerden yarı sömürge ülkelere uzanan bu politika, egemenlerin krizini emekçilerin sırtına yıkmanın en temel araçlarından biri olarak işletilmektedir. Ücretler baskılanırken enflasyon tırmanmakta, barınma, gıda ve temel ihtiyaçlar erişilemez hale gelmektedir. Dünyada bütün ülkelerde savunma

bütçesine milyonlar ayrılırken eğitim, sağlık, asgari ücret alanları ise egemen devletler açısından birer angarya haline dönüşmektedir.

REFORM DEĞİL DEVRİM

Yılın başlarında Kürt halkı kayyım uygulamalarıyla saldırıların merkezi haline gelmiştir. Devletin inkârcı, şoven ve rant odaklı yapısı Kürt halkının kendi kendini temsil etme hakkına bile rıza göstermemektedir. Bu yıl kayyım uygulamalarının Kürt illerinden Batı’ya doğru yayılması, CHP’nin bir açmaza doğru sürüklenmesine yol açmıştır. Bugün, yıl sonuna geldiğimizde halen kayyımlar yerli yerinde durmaktadır. Kent Uzlaşısı’na açılan davalarla Kürtlerin sınırlandırılmış temsil hakkı da ellerinden alınmaktadır. Bu çok yönlü saldırılar tüm Türkiye halkı için geçici olanın aslında demokrasi olduğunu göstermektedir. Zira, faşist diktatörlük kendini devam ettirebilmek için daha fazla anti demokratik uygulamaya, kitleler üzerindeki baskı araçlarına daha fazla ihtiyaç duymaktadır.

2025 yılı göstermiştir ki bu sistem reforme edilebilecek bir sistem değildir. Çürümüşlük düzenin kendisindedir. Öyleyse Yeni Demokratik Devrim Türkiye’de bir zorunluluk halindedir. Bunun için mücadele etmek, halkın zihninde yaratılan barış bulamacının bu sistem içerisinde mümkün olamayacağını göstermek içinden geçtiğimiz süreçte bizim için bir görev haline gelmiştir. Zira sınıf barışı olamayacağı gibi sözü edilen barışın koşulları da yoktur. Emperyalist tahakküm yeni koşullar dayatmakta, bağımlı TC devleti de buna uygun adımlar atmaktadır. Dolayısıyla sözü edilen bir barış değil yeniden yapılanma sürecidir. Devlet sözcülerinin “barış yasası yok, olsa olsa tasfiye yasası olur” söylemi bunun en çarpıcı örneği oldu. Devlet kendi amacını bu kadar net ifade ederken ondan farklı bir adım atmasını beklemek ve halkı da buna inandırmaya çalışmak gerçekçi değildir.

Sonuç olarak; emperyalist kapitalist sistemin sunduğu tek gelecek savaş, yoksulluk ve boyun eğmedir. Buna karşılık halkların önünde iki yol vardır: Ya bu çürümüş düzenin sınırları içinde yoksullaşmaya, baskıya ve teslimiyete razı olmak ya da örgütlü mücadeleyi büyütürken bu düzeni karşısına almak. Biz ikinci seçeneğin tarihsel bir zorunluluk olduğunu ve halkların bu yolu seçerek özgürleşeceğini savunuyoruz.

EPSTEIN DOSYASI VE EMPERYALİZMİN ÇIPLAK YÜZÜ

Yakın süreçte tüm dava dosyalarının erişime açılmasıyla birlikte Epstein dosyası tekrar gündem oldu. Jeffrey Epstein dosyası, yalnızca “bireysel bir suç” dosyası değildir. Bu dosya aynı zamanda emperyalist-kapitalist sistemin iç yüzünü, egemen sınıfların ahlaki çürümesini, cezasızlık mekanizmasını ve dünya halklarının kimler tarafından yönetildiği gerçeğini çıplak biçimde ortaya seren tarihsel bir teşhir belgesidir. Dosyanın yıllardır tam olarak açıklanmaması, sürekli geciktirilmesi ve bu gecikme etrafında dolaşıma sokulan dedikodular, burjuva düzenin “olağanlık” ve “meşruluk” kisvesi altında işleyen karanlık yüzünü gözler önüne sermektedir.

Lenin, emperyalizmi tanımlarken onun yalnızca ekonomik bir aşama olmadığını, aynı zamanda toplumsal çürümenin derinleştiği bir tarihsel evre olduğunu vurgular. Epstein dosyası tam da bu çürümenin ve asalaklığın merkezinden sızan bir gerçekliktir. Burjuva ideologlar ve medya, Epstein dosyasını bireysel ahlaksızlıklarla sınırlı tutmaya çalışmaktadır. Oysa mesele açıktır: Emperyalizm, sermayedeki yoğunlaşmanın en yüksek düzeyidir ve bu yoğunlaşma yalnızca üretim ilişkilerinde değil iktidarın suç üretmesinde de merkezileşme yaratır. Epstein gibi figürler ise bunun kişiselleşmiş halidir. Bahsi geçen “suç”un bireysel değil sınıfsal ve sistematik olduğu ortadadır.

Bu dosya, kadın ve çocuk sömürsünün “sapık bireylerin suçu” değil emperyalizmin yapısal bir sonucu olduğunu bir kez daha açığa çı-

karmaktadır. Ahlak, soyut ve sınıflar üstü, mutlak bir kategori değildir. Ahlak, her tarihsel dönemde egemen üretim ilişkileri tarafından belirlenir. Bu nedenle emperyalizmin ahlaki sömürüye, metalaştırmaya ve bireyselleştirmeye dayanır. Epstein dosyası, bu ahlakın en çıplak, en savunulamaz biçimde görünür hale gelmesidir. Kapitalizmde meta ilişkisi, yalnızca emek gücünü değil, insanın kendisini kapsayacak biçimde genişler. Emperyalizm aşamasında bu süreç derinleşir ve nitelik değiştirir: kadın bedeni, çocuklar, ilişkiler ve hatta suç, sistematik biçimde metalaştırılır. “Her şeyin paraya çevrildiği” düzen emperyalizm koşullarında daha da sertleşmiştir. Epstein dosyasında açığa çıkan ilişkiler, kadın ve çocukların birer “nesne” olarak dolaşıma sokulduğu; bu dolaşımın sermaye, siyaset ve devlet aygıtlarıyla iç içe geçtiği bir sömürü ağını gözler önüne sermektedir.

Kadın ve çocukların emperyalist sistemde özel hedefler haline gelmesi tesadüf değildir. Emperyalizm yalnızca ekonomik sömürüyü değil toplumsal gericiği de derinleştirir. Epstein dosyası, bu gericiğin “yeraltı dünyasına” ait olmadığını, aksine emperyalist merkezin kalbinde, yönetici sınıf ve klikler arasında örgütlendiğini göstermektedir. Bu gerçek, şu soruyu zorunlu kılar: Kadın ve çocukları koruduğunu iddia eden bu sistem, neden onları en çok istismar eden sistemdir? Cevap açıktır: Çünkü emperyalizm, kadın özgürlüğünü ve çocuk haklarını birer söylem aracı olarak kullanır; pratikte ise bunları sermaye birikiminin hizmetine sunar.

“Egemen sınıfın düşünceleri, her çağda egemen düşüncelerdir.”

Marx ve Engels’in dile getirdiği cümle bugün Epstein dosyası süreci özgülünde bir kez

daha kendini kanıtlamıştır. Dosyanın açıklanmasındaki sistematik gecikme tesadüf değildir. Burjuva devlet aygıtı, kendi sınıfsal çıkarlarını korumak üzere zaman kazanma, bulanıklaştırma ve olağanlaştırma yöntemlerini kullanmaktadır. Her gecikme suçun ağırlığını azaltmakta, her dedikodu gerçeğin üzerini örtmekte ve böylesi onlarca organizasyonun yeniden ürettiği sağlanmaktadır. Burada devreye “cezasızlık rejimi” ile varoluşsal bir tutum ortaya çıkar. Kabul etmek gerekir ki bu tür yozlaşmalar tarihte var olan tüm sömürücü toplumsal yapılarda vardır. Bu bağlamda sorunun kaynağının sınıflı toplum gerçeği olduğunu vurgulamak gerekir. Bu sınıflı toplumu sürdürmeye odaklı tüm toplumsal ilişkiler ve egemen sınıflar bu çürümeyi yeniden ve yeniden üretmeyi sağlayan dinamiğin kendisidir. Emperyalist merkezler ve onlara bağımlı devletlerde işlenen suçlar -özellikle de egemen sınıfların dahil olduğu suçlar- “hukuki” değil sınıfsal ölçütlere göre ele alınır. Yoksul halk için en ağır cezalar uygulanırken milyarderler, siyasetçiler ve onların uzantıları için yasa esnekler, zaman aşımı işletilir, dosyalar rafa kaldırılır. Epstein davasının ilk başladığı süreçte Epstein ve savcı arasında yapılan ve “yüzyılın anlaşması” olarak adlandırılan süreç de budur.

Bir klişe olarak ABD emperyalizmi kendisini “insan hakları”, “demokrasi” söylemleriyle pazarlamaktadır. ABD emperyalizmi özgülünde sömürü ve işgal süreçlerinde olduğu gibi Epstein dosyası da bu söylemin ne denli ikiye yüzü olduğunu ortaya koymaktadır. Dünya halklarına demokrasi dersi veren, başka ülkeleri “ahlaki gerekçelerle” işgal eden ABD emperyalizmi, kendi merkezinde dönen bu çürümüşlüğü örtbas etmeye çalışmaktadır. Dünya halklarını açlığa, savaşa, göçe ve yoksulluğa mahkûm eden politikaların merkezindeki bu aygıtı, aynı zamanda ahlaki çürümenin, insan bedeninin metalaştırılmasının ve çocukların dahi sermaye ilişkilerine kurban edilmesinin de merkezidir. Bu

da emperyalizmin doğrudan sonucudur.

DÜNYA KİMLER TARAFINDAN YÖNETİLİYOR?

Epstein dosyası şu soruyu yeniden ve daha yakıcı biçimde sorduruyor: Dünya kimler tarafından yönetiliyor?

Bu noktada “derin” cevaplar arayan ve doğallığında yine sistemin hizmetinde olan, sınıflardan bağımsız olarak dünyayı yöneten “gizemli” bir yapıdan söz eden komplo teorileri vardır. Bu, toplumlar tarihini -sınıf savaşımını tarihini- göremeyen ve çok şey söyleyip hiçbir şey söylemeyen bir yaklaşımdır. Cevap açıktır: Dünya, ezilen halkların kendi çıkarına “seçtiği” temsilciler tarafından değil, sermaye, tekelci burjuvazi ile uşakları ve onların devlet aygıtları tarafından yönetilmektedir. Halkların ürettiği tüm zenginlik bir avuç asalak sınıfın elinde toplanırken, bu sınıf yalnızca ekonomik değil ahlaki ve insani olarak da çürümektedir. Tekrara düşmek pahasına söylemek gerekirse bu çürüme, kişisel bir sapkınlık meselesi değildir. Kapitalizmin ileri aşaması olan emperyalizmde, her şey meta haline gelir: emek, doğa, kadın bedeni, çocuklar ve insan onuru. Bu metalaşmanın en “dürüst” aynalarından biri de Epstein dosyası olmaktadır.

Epstein dosyasının açıklanması elbette önemlidir. Ancak tek başına teşhir yeterli değildir. Teşhir, devrimci bir hatta bağlanmadığında sistem tarafından soğurulur, magazinleştirilir ve unutulur. Bu dosyayı emperyalizmin topyekûn teşhiri için bir araç haline getirmek, dünya halklarının gerçek düşmanlarının daha net görünmesini sağlamak ve buna karşı mücadelenin meşruiyetini güçlendirmek esas görevdir. Bu düzen çürüme ve asalaklık evresindedir, dünya halkları için meşru olamaz. Çürümüş bir düzenin geleceği yoktur. Meşru olan bu düzene karşı verilen ve verilecek olan devrimci mücadeledir. “Ahlaksız” bir düzenin devrimle yıkılması dünya halkları için tarihsel bir zorunluluktur.

2025'TE DİRENİŞ EKSENİ VE EMPERYALİST KRİZ

2025 yılı, dünya ölçeğinde emperyalist saldırganlığın ve barbarlığın kesintisiz biçimde sürdüğü; özellikle “barış planları”, “ateşkes” ve “diplomatik çözüm” söylemleri aracılığıyla direnen halkların teslim alınmaya çalışıldığı bir yıl oldu. 2023'te Filistin Direnişi'nin Gazze'den yükselttiği El Aksa Tufanı ile açılan süreç, emperyalistlerin bölgeyi yeniden dizayn etme planlarını ciddi biçimde sekteye uğratmış; Filistin'i pasif bir insanî kriz başlığına indirgeme stratejisini boşa düşürmüştü. 2025 ise bu sürecin daha fazla cepheye yayıldığı, askerî ve siyasî düzeyde tırmadığı, direnişi tasfiye etmeyi hedefleyen bütünlüklü bir karşı saldırının devreye sokulduğu bir yıl olarak şekillendi.

Filistin'i toplu bir mezara dönüştürmeyi hedefleyen saldırılara karşı şekillenen Filistin Direnişi, kısa sürede yalnızca yerel bir savunma hattı olmaktan çıkarak bölgesel bir karşı koyuş dinamiği yaratmıştı. Bu dinamik; Lübnan'da Hizbullah, Yemen'deki Husi hareketi, İran ve Suriye üzerinden örülen ve artık “Direniş Ekseni” olarak adlandırılan bir hattın oluşmasına yol açtı. Direniş Ekseni, tek merkezli bir askerî ittifak ya da homojen bir siyasal bloktan ziyade; Filistin direnişi etrafında şekillenen, asimetrik kapasitelere dayanan ve büyük ölçüde halk desteğiyle meşruiyet kazanan bir karşı saldırı hattı olarak ortaya çıktı.

Buna karşılık Siyonist İsrail, başta ABD olmak üzere Batılı emperyalistlerin sınırsız askerî, ekonomik ve siyasal desteğiyle Gazze'de kapsamlı bir soykırım saldırısı başlattı; saldırganlığını Lübnan Hizbullahı ve İran'ı hedef alacak şekilde genişletti. Aynı süreçte Filistin Direnişine ve Hizbullah'a destek verdiği gerekçesiyle Suriye ve Yemen aralıksız biçimde bombalandı. 2025'e gelindiğinde ise bu cephelerin tamamı, direnişi askerî, siyasî ve toplumsal olarak tasfiye etmeyi hedefleyen topyekûn bir saldırı dalgasıyla karşı karşıya kaldı. Bu tablo, bölgede bir yandan kesintisiz saldırılar sürerken diğer yandan direnişin tüm baskılara rağmen süreklilik gösterdiğini de açığa çıkarmaktadır.

Bu bağlamda 2025 yılı, Direniş Ekseni açısından ne mutlak bir yenilgi ne de stratejik bir sıçrama yılıdır. Aksine bu yıl; direnişin merkezlerinde aşınma yaşadığı, bazı bileşenlerin kontrollü biçimde geri çekildiği, emperyalist kuşatmanın derinleştiği; ancak direnişin tasfiye edilemediği bir denge ve zorlanma yılı olarak öne çıkmaktadır.

ATEŞKESLERİN GÖLGESİNDE BAŞLAYAN YIL

Yıla, Lübnan'da 27 Kasım 2024'te ilan edilen ateşkesin ve Gazze'de yeni bir ateşkes anlaşmasına ilişkin tartışmaların gölgesinde girildi. İsrail ile Hizbullah arasında sağlanan ateşkes, daha ilk haftalardan itibaren ihlallerle sürdü. İsrail, ateşkes koşullarına rağmen Güney Lübnan'a yönelik saldırılarını devam ettirdi ve Litani Nehri'nden çekilmedi. Bu durum, ateşkesin bir “çatışmasızlık” hali değil; Hizbullah'ın topyekûn bir savaşa zorlanmadan baskı altında tutulmasını hedefleyen bir dengeleme aracı olarak işletildiğini gösterdi.

Filistin cephesinde ise 15 Ocak 2025'te ateşkes ve rehine takası anlaşmasına varıldı. Süreç, Mısır, Katar ve ABD arabuluculuğunda yürütüldü. Dört gün içinde yürürlüğe giren ve üç aşamalı olarak planlanan ateşkes, sayısız ihlal nedeniyle ilk aşamanın ötesine geçemedi. Mart ayında fiilen sona erdi. Bu anlaşma, Filistin Direnişi açısından ilk kapsamlı askerî duraklama süreci olması bakımından önem taşıırken; aynı zamanda emperyalizmin direnişi askeri olarak değil, siyasî ve diplomatik araçlarla kuşatma girişiminin bir parçası olarak işledi.

ŞUBAT: ATEŞKESİN AŞINDIRILMASI VE SURİYE HATTINDA SIKIŞMA

Şubat ayı, Filistin'de esir takaslarıyla, Batı Şeria ve Yemen'de süren saldırılarla geçti. Gazze'ye ateşkesin ilk aşamasında öngörülen yardım tırlarının girişinin engellenmesi dahil yüzlerce ihlal yaşandı. Ateşkes, Filistin halkı açısından bir nefes alma değil; açlığın ve kuşatmanın yeniden yapılandırıldığı bir baskı mekanizması olarak işletildi.

6 Şubat'ta Suriye ordusu, silah ve kaçakçılığını gerekçe göstererek Batı Humus ve Lübnan sınırında operasyon başlattı. Suriye'nin Lübnan'a yönelik füze saldırılarına Lübnan ordusu karşılık verdi. 10 Şubat'ta kesilen bu saldırılar, Hizbullah ile Suriye güçleri arasındaki sınır hattındaki gerilimi tırmandırdı. Aynı süreçte Suriye'de bulunan Filistin örgütlerinin tasfiyesi hız kazandı. Bu gelişmeler, Direniş Ekseni'nin Suriye ayağının hem emperyalist saldırılar hem de bölgesel devlet dengeleri nedeniyle daralan bir manevra alanına sıkıştığını gösterdi.

MART-MAYIS: YEMEN ÜZERİNDEN BÖLGESEL SAVAŞIN DERİNLEŞMESİ

Mart ayı itibarıyla çatışma, Filistin merkezli bir savaş olmaktan çıkarak Direniş Ekseni'nin tüm bileşenlerini hedef alan açık bir bölgesel savaşa evrildi. ABD ve İngiltere öncülüğünde, Husilerin Kızıldeniz ve Aden Körfezi çevresinde ticaret gemilerine yönelik saldırıları gerekçe gösterilerek “Gözü Kara Binici Operasyonu” başlatıldı. ABD, İngiltere ve İsrail; savaş uçakları, gemiler ve uçak gemileriyle Husi komuta merkezlerini, hava savunma sistemlerini, füze rampalarını, havan limanlarını ve halkın yoğun yaşadığı kent merkezlerini hedef aldı. Operasyon 6 Mayıs'a kadar kesintisiz sürdü.

Bu saldırı dalgası, emperyalistlerin hedeflerine ulaşamadığını açık biçimde ortaya koydu. Husilerin, deniz ve füze/İHA saldırıları tamamen durdurulmadı; daha seyrek aralıklarla da olsa olmaya devam ederken ticaret yolları güvence altına alınamadı. Emperyalist güçler kalıcı askerî ve siyasî bir üstünlük kuramazken, Husiler düşük maliyetli silahlarla asimetrik savaş kapasitesini korudu ve Direniş Ekseni içinde daha güçlü ve meşru bir aktör haline geldi. Yemen hattı, emperyalist üstünlüğün mutlak olmadığını bir kez daha gösterdi.

Aynı dönemde Gazze'de ateşkesin ikinci aşamasına geçilmesi beklenirken, işgal devleti 18 Mart'ta “Güç ve Kılıç Ope-

rasyonu” adını verdiği yeni bir saldırı başlattı ve yüzlerce Filistinliyi katletti. Ardından Gazze'ye yönelik kara operasyonları devreye sokuldu. Nisan ve Mayıs aylarında özellikle Refah çevresi ve Gazze'nin kuzeyinde yoğun çatışmalar yaşandı. İsrail, Refah'ta kontrol sağlamayı hedeflerken Yemen'e yönelik hava saldırılarını da eş zamanlı sürdürdü. Bu tablo, emperyalist blokun Filistin direnişini yalnızlaştırmak için cephe-leri eş zamanlı genişlettiğini gösterdi.

LÜBNAN VE SURİYE: KONTROLLÜ GERİ ÇEKİLME VE KALICILAŞMA STRATEJİSİ

Mart ve nisan ayları boyunca Lübnan'ın güneyinde İsrail ordusunun, ateşkesi ihlal eden saldırıları devam etti. Hizbullah'ın bu süreçte topyekûn bir savaşa girmemesi, askerî kapasite eksikliğinden değil; çatışmayı belirli sınırlar içinde tutma ve Filistin direnişinin tamamen tasfiye edilmesini engellemeye dönük kontrollü bir geri çekilme stratejisinden kaynaklandı.

Nisan ayında İsrail'in Filistin'le sınırlı olmayan, ABD ve AB emperyalistleriyle birlikte tüm bölgeyi kapsayan yayılmacı stratejisi daha görünür hale geldi. İsrail, Suriye ve Lübnan'da kalıcı askerî varlık oluşturma hedefi doğrultusunda yeni üsler kurarken, Akdeniz merkezli askerî tatbikatlar bu hattın uluslararası destek gördüğünü ortaya koydu. Aynı dönemde TC'nin Suriye'de askerî varlığını genişletme yönelimi ile İsrail'in kalıcılaşma hedefi çakıştı. TC'nin kurmayı planladığı askerî noktalara İsrail'in saldırıları, bölgedeki rekabetin emperyalist bir çerçevede şekillendiğini gösterdi.

HAZİRAN: İRAN-İSRAİL ÇATIŞMASI VE SINIRLAR

Haziran ayı, bölgesel savaşın doğrudan devletler arası çatışma boyutuna sıçradığı kritik bir eşik oldu. İsrail, İran'daki nükleer ve askerî altyapıyı hedef alan geniş kapsamlı saldırılar başlattı. İran bu saldırılara yüzlerce balistik füze ile karşılık verdi. On iki gün süren çatış-

maların ardından taraflar açık bir ateşkes ilan etmeksizin gerilimi düşürdü.

Bu çatışma, sembolik değil; bilinçli biçimde sınırlı tutulmuş bir güç gösterisi olarak şekillendi. Taraflar, doğrudan ve sürekli bir savaşa girmeden caydırıcılık sınırlarını test etti. Aynı süreçte Husi hareketi fiilen çatışmaya dahil olduğunu açıkladı ve İran'la eşgüdüm içinde İsrail hedeflerine yönelik saldırılar gerçekleştirdi. ABD ve Siyonist yönetim kendi "zaferlerini" ilan etse de gerçekte yaşanan, emperyalist saldırganlığın tüm bölgeyi kapsayan bir teslim alma stratejisine dönüştüğünün daha açık hale gelmesiydi.

AĞUSTOS–ARALIK: “BARIŞ” VE DİRENİŞİN SINIRLARI

Ağustos ayında İsrail, Gazze'ye yönelik topyekûn kuşatma ve insansızlaştırma hedefini açık biçimde ortaya koydu. 4 Ağustos'ta onaylanan yeni askerî plan, Gazze'nin Filistinlilerden arındırılmasını ve “yeni bir şehir” yaratılmasını öngören stratejinin en somut adımı oldu. Aynı dönemde Husilerin “Filistin-2” adı verilen hipersonik füze saldırıları, İsrail toplu-munda ciddi bir psikolojik sarsıntı yarattı.

Eylül ve Ekim aylarında “barış planları” yeniden gündeme getirilirken, bu girişimlerin tamamı Siyonist güvenliği esas alan, Filistin halkını egemenlikten yoksun bırakmayı hedefleyen tasarılar olarak şekillendi. Ateşkes girişimleri sonuçsuz kalırken Gazze'de açıklık derinleşti; İsrail cephesinde askerî intiharları, orduya katılımda düşüş ve siyasî çatlaklar daha görünür hale geldi.

Kasım ve aralık ayları ise saldırganlığın kurumsallaşması çabalarıyla geçti. İsrail'in Güney Lübnan'a yönelik saldırıları sürerken, Suriye'de istikrarsızlık derinleşti, işgal alanları genişletildi. ABD bölgesel dizaynını sertleştirirken, Netanyahu'nun iç siyasette dokunulmazlık arayışı, Siyonist saldırganlığın önümüzdeki dönemde daha da kalıcılaştırılmak istendiğini açık biçimde ortaya koydu.

AŞINMA, TASFİYE VE SÜREKLİLİK ÜZERİNE

2025 boyunca Direniş Ekseni belirgin biçimde aşındı, ciddi kayıplar yaşadı; ancak bu aşınma, emperyalistlerin hedeflediği türden bir tasfiyeye dönüşmedi. Bunun nedeni, bu hattın yalnızca askerî kapasitelere dayanan bir blok olmaması; farklı düzeylerde, farklı yoğunluklarda ve farklı araçlarla

süren halk direnişlerinin toplamından oluşmasıdır. Bugün direniş, merkezî bir saldırı gücünden çok, bastırılmayan bir süreklilik olarak varlığını korumaktadır.

Gazze'de Filistin direnişi, ağır yıkım, kuşatma ve insansızlaştırma politikalarına rağmen tamamen dağıtılamamış; komuta, irade ve meşruiyet düzeyinde varlığını sürdürmüştür. Hizbullah, Lübnan cephesinde açık bir topyekûn savaşa girmeksizin, kontrollü geri çekilmelerle caydırıcılığını muhafaza etmiş; İsrail'in kuzey cephesini sürekli bir tehdit altında tutmuştur. Yemen'de Husi hareketi, sınırlı teknolojik imkânlarla rağmen Kızıldeniz ve İsrail hedefli saldırılarla savaşın coğrafyasını genişletmiş; emperyalist donanmaların mutlak üstünlük iddiasını fiilen geçersiz kılmıştır. Suriye ise bu tabloda en zayıf halka olarak hem İsrail saldırıları hem de iç siyasî-askerî çözülme nedeniyle direniş ekseninin geriye itildiği bir alan haline gelmiştir.

Bu tablo, direnişin neden aşındığını da neden tasfiye edilemediğini de açıklar. Direniş, emperyalizmin yüksek yıkım kapasiteleri karşısında sınırlı teknoloji, düşük maliyetli silahlar ve asimetrik araçlarla sürmektir. Ancak tam da bu durum, emperyalizmin mutlak askerî üstünlüğünün siyasî sonuç üretmekte neden zorlandığını gösteriyor. Gelişmiş füze sistemleri, hava üstünlüğü ve sınırsız bombardıman; halk direnişini ortadan kaldırmaya yetmemektedir. Bu, bizim açımızdan, mücadelenin teknik eşitsizliklere indirgenemeyeceğini; savaşın sonucunun salt askerî kapasiteyle belirlenmediğini bir kez daha ortaya koymaktadır.

AKSA TUFANI'NIN TARİHSEL ANLAMI

7 Ekim 2023'te başlatılan Aksa Tufanı, Filistin direnişinin uzun süredir içine sıkıştırıldığı savunmacı dengeyi kıran tarihsel bir hamleydi. Bu hamle, Filistin'i parçalayarak yöneten, Abraham Anlaşmaları ile işgali kalıcılaştırmayı hedefleyen emperyalist-Siyonist dizayna karşı, Gazze'den yükselen stratejik bir itiraz olarak şekillendi. Aksa Tufanı, yalnızca sahadaki askerî dengeleri değil; bölgeye dair “istikrar”, “normalleşme” ve “barış” söylemlerini de altüst etti.

Bu saldırı, Orta Doğu halklarının örgütlü bir güçle tarihsel akışı etkileyebileceğini somut biçimde gösterdi. Emperyalist merkezler açısından asıl tehdit, Filistin direnişinin yarattığı askerî kayıplardan

çok; bu direnişin açığa çıkardığı siyasî ihtimaldi. Bu nedenle Filistin, emperyalistlerin gözünde yalnızca bastırılması gereken bir cephe değil; bölgede bir isyanı tetikleme potansiyeli taşıyan bir merkez haline geldi. Aksa Tufanı, Filistin davasını mezara gömmeye planlarını boşa düşürdüğü gibi, Siyonist işgalin “yenilmezlik” imajında onarılması güç bir gedik açtı.

Bu yönüyle Aksa Tufanı, Vietnam direnişinin ABD emperyalizmi üzerindeki etkisini hatırlatmıştır. Nasıl ki Vietnam, emperyalist gücün teknik üstünlüğünün mutlak bir zafer üretmediğini göstermişse; Filistin direnişi de benzer bir tarihsel ders üretmektedir.

EMPERYALİZMİN KRİZİ VE “YÜKSEK YIKIMLI KONTROLLÜ SAVAŞ”

Bugün yaşananlar, emperyalizmin derinleşen yapısal krizini açık biçimde yansıtmaktadır. Emperyalizm kesin ve hızlı zaferler üretememekte; bunun yerine yüksek yıkım içeren, ancak bölgede sıçramaları sınırlamayı hedefleyen bir savaş biçimiyle krizi yönetmeye çalışmaktadır. Bu durum, “yüksek yıkımlı, kontrollü savaş” olarak tanımlanabilecek bir stratejik hatta işaret eder.

Gazze'de yıkım sınırsızdır; ancak savaşın bölgesel bir isyana dönüşmesi sistemli biçimde engellenmektedir. Lübnan'da topyekûn kara harekâtına girilmemesi, İran'la doğrudan savaşın göze alınmaması ve Yemen cephesinin belirli eşiklerin ötesine taşınmaması, bu kontrol mantığının parçasıdır. Burada temel denklem şudur: Askerî olarak mümkün olan, siyasî olarak yönetilebilir değildir.

Egemenler, kazanamayacağına inandığı savaşı başlatmaz; yönetemeyeceğini düşündüğü yıkıma da cesaret etmez. Bu, onun taktik seviyedeki bakış açısıdır. İsrail'in Gazze'de hâlâ tam kapsamlı ve uzun süreli bir kara harekâtına girişmemesi, askerî kapasite eksikliğinden değil; ortaya çıkacak siyasî sonuçları denetleyememe korkusundandır. İsrail/ABD Lübnan'a ya da Gazze'ye çok daha güçlü saldırılar düzenleyebilir; ancak bu saldırıların yaratacağı bölgesel kırılmayı yönetemeyeceklerini bilmektedirler.

Mao, emperyalist ve gerici sınıfların savaşı çoğu zaman çelişkileri yönetmek için kullandığını, direnişi belirli sınırlar içine hapsetmeye çalıştığını vurgular. Altını çizdiği bu nokta, bugün yaşananları açıklamak açısından belirleyicidir. Emperyalizm, savaşı mutlak

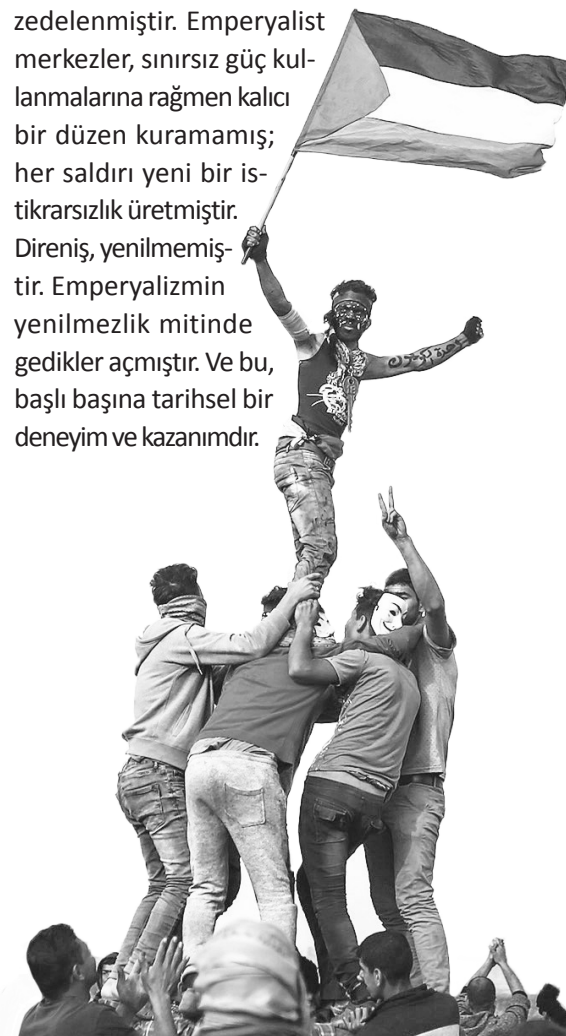
zafer için değil; krizi kontrol altında tutmak, direnişi yalıtma ve bölgesel bir kopuşu engellemek için yürütmektedir. “Barış” söylemi ise bu zor politikasının tamamlayıcı unsurudur: uzlaşma, zorun sürdürülemediği noktada devreye sokulan bir yönetim aracıdır.

İsrail'in Filistin'de uyguladığı soykırım, Lübnan ve Suriye'ye yönelik saldırılar, Yemen'in topyekûn bombalanması ve İran'ın açık hedef haline getirilmesi; emperyalizmin krizini yönetme biçimidir.

Bu kriz, önümüzdeki dönemde daha sert, daha militarize ve daha parçalı mücadele biçimlerini dayatacaktır. Emperyalizm; vekâlet savaşlarını, iç çatışmaları, etnik ve mezhepsel fay hatlarını daha yoğun kullanacak; ezilen ulus sorunlarını bastırarak değil, derinleştirerek yönetmeye çalışacaktır.

Bugünkü "denge", emperyalizm açısından hâlâ yönetilebilir, direniş açısından yıpratıcı, halklar açısından ise katlanılmazdır. Direniş, emperyalist müdahale eşiklerini aşmadığı ölçüde stratejik bir tıkanma yaşamaktadır. Eşik aşımı olmadan kesin bir zafer üretilmemekte; ancak yine eşik aşımı olmadan yenilgi de ertelenmektedir. Bu durum, askıda kalma hali yaratmaktadır.

Buna rağmen direnişin kazanımları inkâr edilemez. En başta emperyalizmin ve Siyonizmin yenilmezlik imajı ağır biçimde sarsılmıştır. İsrail içinde derin çatlaklar oluşmuş; askerî disiplin, siyasî meşruiyet ve gelecek algısı zedelenmiştir. Emperyalist merkezler, sınırsız güç kulllanmalarına rağmen kalıcı bir düzen kuramamış; her saldırı yeni bir istikrarsızlık üretmiştir. Direniş, yenilmemiştir. Emperyalizmin yenilmezlik mitinde gedikler açmıştır. Ve bu, başlı başına tarihsel bir deneyim ve kazanımdır.

BPKD'NİN 60. YILI

HİNDİSTAN KOMÜNİST HAREKETİNİN DENEYİMİ VE MÜCADELENİN GÜNCEL GÖREVLERİ

2026 Büyük Proleter Kültür Devrimi (BPKD) 60. yılıdır. BPKD, Maoizm'in yalnızca tarihsel bir deneyim değil, güncel sınıf mücadelelerinin zorunlu bir ideolojik-teorik ve pratik pusulası olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. Emperyalist-kapitalist sistemin derinleşmiş ve istikrar kazanmış krizi derinleştikçe, egemen sınıfların komünist-devrimci alternatiflere yönelik saldırıları da yoğunlaşmaktadır. Bu saldırılar, yalnızca imha saldırıları biçiminde değil; ideolojik çözülme, tasfiyecilik ve düzen içine yedekleme stratejileri üzerinden de yürütülmektedir.

Bu yönüyle karşı-devrimci saldırılarının temel hedefi, devrimci örgütlerin varlığı kadar, hatta ondan daha fazla devrimci iktidar bilincidir. Çünkü egemen sınıflar açısından asıl tehlike, silahlı bir

örgütün varlığı değil; işçi sınıfı ve geniş halk yığınlarının devrimi tarihsel bir zorunluluk ve gerçek bir seçenek olarak kavramasıdır. Bu saldırganlığın en yoğun biçimde yöneldiği hedeflerden birisi silahlı mücadele yürüten, sınıfsal temelde örgütlenen Maoist Komünist hareketlerdir. Son bir yıl içerisinde Hindistan'da HKP (Maoist)'e yönelik yürütülen kapsamlı saldırılar bu genel eğilimin somut ifadesidir.

Devrimci mücadelenin geri çekildiği, güç dengelerinin geçici olarak karşı-devrim lehine olduğu dönemler tasfiyecilik için elverişli koşullar oluştuğu, zemin bulunduğu tarihsel kesitlerdir. Bu dönemlerde saldırıların yöneldiği temel alan, kitlelerle devrim arasındaki bilinçsel ve örgütsel köprü olan komünist partilerdir. KP'lerin önderlik rolü, onları ideolojik olarak çözme ve işlevsizleştirme saldırılarının özel hedefi haline getirir.

Burada esas amaç, komünist partilerini fizikî olarak ortadan kaldırmak, bunu yapamadığı durumda ise devrimci karakterini boşaltmak, iktidar perspektifini budamak ve sistem içine almak üzere ehilileştirmek ve bu yolla komünist partilerin önderlik etmekle yükümlü olduğu kitleleri düzen içi ufuklarda oyalamaya devam etmektir.

Tasfiyecilik tam olarak bu noktada devreye girer: Devrimi "gerçekçi olmayan", "zamansız" ya da "kitlelerden kopuk" bir hedef olarak sunar; onun yerine reformu, barış içinde bir arada yaşamayı ve sistem içi çözümleri koyar. Bunun direkt yansıması ise komünist parti içinde boy veren burjuva anlayışların beslenmesi olmaktadır.

Bu durum, Marks'ın "bugüne kadarki bütün toplumların tarihi sınıf mücadeleleri tarihidir"¹ tespitinin, komünist partiler açısından da geçerli olduğunu gösterir. Sınıf mücadelesi, parti içinde iki çizgi mücadelesi olarak sürer. Burjuva ideolojisi, özellikle geri çekilme dönemlerinde, parti içinde yeniden ve yeniden üretim imkânı bulur.

HİNDİSTAN'DA KAGAR OPERASYONU VE TESLİM ALMA GİRİŞİMLERİ

Hindistan'da HKP (Maoist)'e yönelik yürütülen Kagar Operasyonu, bu genel karşı-devrimci stratejinin somut bir örneğidir. Operasyon, yalnızca askerî bir imha planı değil; Maoist hareketi ideolojik olarak çözmeyi, silahlı mücadeleden koparmayı ve teslim almaya zorlamayı hedefleyen kapsamlı bir

tasfiye sürecidir.

Bu süreçte askerî saldırılar, “teslim olma çağrıları”, “rehabilitasyon programları”, “ana akım siyasete katılım” ve “şiddetin sonlandırılması” söylemleriyle tamamlanmaktadır. Bu söylemler, doğrudan Maoist kitle çizgisini ve Halk Savaşı stratejisini hedef almaktadır. Emperyalizm açısından sorun, yalnızca Maoist gerilla değil; Maoist hareketin kitleler içinde yarattığı iktidar bilinci ve devrimci özneleşme ve alternatif iktidar pratiğinin filizlenmesidir.

Bu nedenle saldırıların ağırlık merkezi, kitlelerin devrimci kanallara yönelmesini engellemek, onların bilincini bulanıklaştırmak ve devrimi tarih dışı bir seçenek gibi sunmaktır. Marksizm’in miadını doldurduğu ve yeni mücadele yöntemlerine, yeni bir ideolojik şekillenişe olan ihtiyaç safasatları dünün revizyonist fikirlerinin yeni ambalajlarda bir kez daha sunulmasına olan ihtiyaç bunun ürünüdür.

Hindistan’daki son süreç, tasfiyeciliğin yalnızca dışsal bir baskı değil; aynı zamanda parti içinde boy veren tasfiyeciler anlayışlar üzerinden de ilerlediğini göstermektedir. Maoist hareketin kendi değerlendirmelerinde de ortaya konduğu gibi, bazı eğilimler, “uzun süren savaş”, “kayıplar” ve “uluslararası koşullar”, “değişen dünya ve ülke gerçeği” gerekçesiyle Halk Savaşının terk edilmesini savunmakta; bu yaklaşım nesnel olarak Kagar Operasyonu’nun ideolojik ayağına denk düşmektedir. Emperyalistler ve yerli uşakları olan Hint komprador burjuvazisi ve toprak ağaları uzun süredir Hindistan Maoist hareketini askerî yöntemlerle tasfiye edemeyeceklerini görmüş durumdadır. Bu nedenle Kagar Operasyonu yalnızca bir askeri kampanya değil çok yönlü, uzun soluklu ve ideolojik boyutu ağır basan bir karşı devrimci saldırı olarak şekillenmiştir. Operasyonun hedefi Maoist gerilla hareketini imha etmekten çok, HKP (Maoist)’i siyasal ve ideolojik olarak çözmek, teslim almak ve sistem içine yedeklemektir. Operasyon başlangıcında Hint egemen sınıflarının vurguladığı “2026 yılı Maoizmin Hindistan’dan silinme yılı” vurguları esas olarak hayata geçirilen bu tasfiyeciler saldırıların içeriğine dair propagandadır.

Burada mesele kişiler değil, siyasî çizgidir. Maoizm açısından bu çizgi, açık bir revizyonist ve tasfiyeciler hatta işaret etmektedir. İki çizgi mücadelesi tam

da bu noktada belirleyici hale gelir. Bu mücadele, yalnızca örgüt içi bir tartışma değil; aynı zamanda kitlelerin iktidar bilincini savunma mücadelesidir.

İçinden geçtiğimiz süreç, HKP (Maoist)’in hem emperyalistlerin imha saldırılarına hem de içeriden boy veren tasfiyeciler ve revizyonist fikirler ile pratiklere karşı kapsamlı bir direniş ve mücadele çizgisini hayata geçirdiğine tanıklık etmektedir. Bir yandan fizikî imha saldırılarına karşı topyekûn bir direniş hattı örülürken, diğer yandan tasfiyeciler-revizyonist anlayışlara karşı ideolojik mücadele kararlılıkla sürdürülmektedir.

2023 yılında boyutlanan Kagar Operasyonuna karşı örülen direniş hattında, başta Genel Sekreter Basavaraj yoldaş olmak üzere 8 MK üyesi, onlarca kadro ve yüzlerce savaşçı ölümüne bir direniş hattı sürdürmüştür. Bu direniş karşısında yılgınlık ve karamsarlıkla şekillenen tasfiyeciler çizgi sahiplerine karşı, Maoist çizginin korunması ve büyütülmesi görevini omuzlayan Maoistler, düşmanın kesin sonuç almasının önünde güçlü bir barikat örmüşlerdir.

Elbette ağır kayıplar ve yitirilen mevziler olmuştur. Ancak yenilgiler, zaferin köşe taşlarını oluşturmakta; genel siyasî hat büyük fedakârlıklarla korunmakta ve mücadele, saldırılar karşısında büyütülerek sürdürülmeye çalışılmaktadır.

Hindistan dünya çapında Maoist hareketin en gelişkin ve en köklü örneklerinden birine sahiptir. Yarı sömürge, yarı feodal yapının derinleşmiş biçimleri, toprak sorunu, kast sistemi, emperyalist sermayenin yoğun talanı ve devlet şiddeti, Maoist hareketin maddi zeminini oluşturmaktadır. Özellikle Adivasi köylülerinin yaşadığı bölgelerde Maoist hareket yalnızca silahlı bir güç değil, parça parça iktidar perspektifiyle yaratılan ve alternatif bir iktidar pratiği ile önemli bir güç haline gelmiştir. Bu nedenle Hindistan devleti, emperyalistlerin açık ve örtük desteğiyle, uzun yıllardır Maoist harekete yönelik kapsamlı bir karşı devrimci savaş yürütmektedir. Maoist hareketin kitleler üzerindeki ideolojik, siyasî ve örgütsel etkisini kırmayı hedefleyen bu çok yönlü saldırılar; yerel iktidar aygıtları olan köy komitelerini, halk mahkemelerini, devrimci kadın ve gençlik örgütlerini doğrudan hedef almakta ve kitlelerin özneleştiği iktidar alanlarını dağıtmaya yönelmektedir.

Bu saldırılar, bir yandan kitlelerin dev-

rimci mücadelede özne haline gelmesini engellemeyi amaçlarken, diğer yandan mücadelenin yürütüldüğü alanlardaki maden sahalarını emperyalist sermayenin talanına açmaya dönük bir içerik taşımaktadır. Dolayısıyla bu süreç, yalnızca askerî ya da güvenlik temelli bir operasyon değil; aynı zamanda ekonomik ve siyasî bir yeniden kuşatma hamlesidir.

Bu saldırıların nedeni açıktır: Maoist hareket, Hindistan’da devlet denetiminin dışında devrimci iktidar nüveleri yaratmakta; kitleleri edilgen bir destekçi konumundan çıkararak devrimci mücadelenin aktif öznesi haline getirmektedir.

Tasfiyecilik ve düzen içileştirme saldırıları yalnızca Maoist hareketlerle sınırlı değildir. Emperyalizm, tüm silahlı ve düzen dışı hareketleri benzer yöntemlerle hedef almaktadır. Günümüzde Hamas’a ya da PKK’ye yönelik “silah bırakma”, “meşru siyaset” ve “normalleşme” yönlü baskılar, bu stratejinin güncel ve somut örnekleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Burada mesele bu hareketlerin ideolojik çizgilerinin doğruluğu ya da yanlışlığı değil; emperyalizmin silahlı ve düzen dışı mücadeleyi tasfiye etme yöneliminin evrenselliğidir. Emperyalizm açısından kabul edilemez olan, kitlelerin düzen dışı bir iktidar seçeneği etrafında seferber edilmesidir.

BPKD’NİN GÜNCEL ANLAMI: İKTİDAR BİLİNCİNİ KORUMAK

Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin tarihsel önemi tam da burada yatmaktadır. BPKD, revizyonizmin bir “yanlış değerlendirme” değil, maddi bir sınıf temeline sahip karşı devrimci bir hat olduğunu göstermiştir. Devrimci iktidarın ve devrimci hedeflerin korunması, ancak kitlelerin sürekli ideolojik-siyasî seferberliğiyle mümkündür.

Bu ders, bugün süren devrim mücadelesi açısından doğrudan geçerlidir. Hindistan deneyimi, iktidar bilincinde aşınma olduğu koşullarda, devrimci mücadelenin içeriden çözülmeye zemin hazırlayan yapıda olduğunu göstermektedir.

Bu koşullarda devrimci görev açıktır: Pratik mücadele ile ideolojik mücadeleyi ayrılmaz bir bütün olarak ele almak. Silahlı mücadele, ideolojik netlikten koparıldığında; ideolojik mücadele ise pratikten koparıldığında yenilgi

kaçınılmaz hale gelir. Maoist çizgi, bu iki alanın diyalektik birliğini savunur.

Tasfiyeciliğe karşı mücadele, yalnızca örgütsel bir savunma değil; kitlelerin bilincini berraklaştırma, devrim fikrini yeniden ve yeniden üretme mücadelesidir. İktidar bilinci, kendiliğinden var olmaz; örgütlü ideolojik-siyasî mücadeleyle büyütülür.

Kültür Devrimi’nin 60. yılında, Hindistan’da HKP (Maoist)’in direnişi ve ona yönelik tasfiyeciler saldırılar, Maoizm’in güncelliğini bir kez daha kanıtlamaktadır. Emperyalizmin teslim alma çabaları, devrimin gereksizliğini değil; onun egemen sınıflar için ne kadar tehlikeli olduğunu göstermektedir.

Devrimci mücadelenin geleceği, silahlı mücadeleden, sınıf ve iktidar perspektifinden ve Maoist kitle çizgisinden kopmayan, açık düşmanlara karşı olduğu gibi, reformist, revizyonist tasfiyeciliğe karşı da mücadeleyi kesintisiz sürdüren bir ideolojik-siyasal-örgütsel hatta bağlıdır.

Görev açıktır: Kitleleri devrimden koparan değil, devrime bağlayan; iktidar bilincini zayıflatan değil, güçlendiren; revizyonizme ve tasfiyeciliğe karşı mücadeleyi yükselten bir devrimci hatta ısrar etmek. Marksizm-Leninizm-Maoizm, tam da bu nedenle, bugün de yarın da dünya proletaryasının en keskin devrimci silahlarından biri olmaya devam edecektir.

¹Engels, bu cümleye şu notu düşer: “Yani yazılı tarih. 1847’de, toplumun tarih öncesi, kaydedilmiş tarih-öncesinde var olmuş toplumsal örgütlenme henüz tamamiyle bilinmiyordu. O tarihten bu yana, Haxthausen, Rusya’da, ortak toprak mülkiyetini keşfetti. Maurer bunun, tarihte bütün Cermen ırklarının geldikleri toplumsal temel olduğunu tanıtladı ve giderek ortak toprak mülkiyetine dayanan köy topluluklarının Hindistan’dan İrlanda’ya kadar her yerde toplumun ilkel biçimi oldukları görüldü. Bu ilkel komünist toplumun iç örgütlenmesi tipik biçimiyle Morgan’ın gensin gerçek niteliğini ve aşiret ile olan ilişkisini ortaya koyan üstün keşfiyle açığa çıktı. Bu ilkel toplulukların dağılmalarıyla, toplumun ayrı ayrı ve nihayet uzlaşmaz karşıtlıktaki sınıflar olarak farklılaşması başlar.

TEKNOLOJİ VE DENETİM SINIRLARININ GENİŞLEMESİ

Teknoloji, on binlerce yıllık insan toplumu tarihinin son 200 yılında toplumsal yaşamın önemli dinamiklerinden biri haline geldi. Son birkaç yüzyılın hemen öncesinde, üretim araçlarının ve günlük yaşamı kolaylaştırmak üzere kullanılan, basit prensiplere dayanan ve tümü ile insanın veya hayvanların kas emeğine dayanan aletlerin binlerce yıl boyunca çok az değişime uğrayarak geliştiğini görmekteyiz. Ancak son yüzyıllar, makineleşmenin baş döndürücü bir hızla ilerlediği, yalnızca üretim araçlarının değil, günlük yaşamı kolaylaştıracak biçimde kullanım şansı bulan aletlerin de git gide daha karmaşık sistemlere evirildiğine tanık oldu. Elbette bu gelişim hızını insan toplumu bir devrim sürecine borçluydu, kapitalizmin doğuşu aynı zamanda uygulamalı bilimlerin de doğuşunu sağladı, dolayısı ile teknolojiyi ortaya çıkardı.

Bu gelişim, kapitalizmin “özgür düşünceye” verdiği değer bir sonucu değildi. Kapitalizmin ilk dönemleri serbest rekabetçiydi, aşırı üretim ve tırmanan rekabet aynı zamanda teknik gelişimi de gerekli kılıyordu. Bunun için de doğa bilimlerinin bir ölçüde serbest gelişimini sağlamak, ancak uygulamalı bilimler yolu ile de doğa

bilimlerinde ortaya çıkan gelişmeleri üretimin ve rekabetin gelişimi için bir altyapı oluşturmayı zorunlu hale getiriyordu. Böylece doğa bilimleriyle karşılıklı bağlantı içinde olan uygulamalı bilimlerin doğa bilimlerindeki gelişimin nasıl bir yön izlemesi gerektiğini bir ölçüde tayin edebilecek, aynı zamanda bu alanda çıkan ürün de yine uygulamalı bilimlere besleyecekti. Yani kapitalist sistem, bir biçimde kendi geleceğine uygun bilimsel çalışmalar ve kendi hizmetinde olacak bir teknik gelişim alanı yaratmaya çalışıyordu.

UYGULAMALI BİLİMLER NEDİR?

Adından da anlaşılacağı gibi uygulamalı bilimler, temel bilimlerde ortaya çıkan teori veya daha küçük ölçekli prensiplerin ve çıkarımların günlük yaşamın ihtiyaçlarına göre uygulanmasını, pratiğe geçirilmesini hedef edinen alanlardır. Mühendislik alanları, uygulamalı bilimlerin temel öğeleridir. Doğa bilimleri veya temel bilimlerin tabiatın davranış yasalarını açığa çıkarmaya, olay ve olguları çeşitli yönleri ile tanımlamaya ve bunlar arasındaki bağıntıları ortaya koymaya çalışırken, uygulamalı bilimler ise bu alanlardan açığa çıkan prensipler üzerinde toplumsal yaşamda ne biçimde kullanılabileceğine dair

çalışmalar yürütür. Elbette uygulamalı bilimlerin günümüzde toplumsal yaşam ile o kadar iç içe geçmiş ve vazgeçilmez hale gelmiştir ki, temel bilimlerin zaman zaman uygulamalı bilimlerin karşılaştığı problemleri çözecek biçimde şekillenmeye başlamıştır. Yalnızca uygulamalı bilimlerin ve günlük yaşamın değil, aynı zamanda gerici sistemin ihtiyaçları da temel veya uygulamalı tüm bilimsel alanları şekillendirmektedir. Ayrıca uygulamalı bilimlerin günümüzde, doğa bilimleriyle toplumsal alan arasındaki köprü rolüne bürünmüştür.

Tıp, mühendislik alanları, bilişim alanları gibi birçok dala ayrılan uygulamalı bilimler, aynı zamanda temel bilimlerin gelişiminde de rol oynar. Mikroskopların veya dünya yörüngesine yerleştirilen sayısız keşfe imza atmış Hubble, James Webb gibi teleskopların yapılmasına, parçacık hızlandırıcılarından bilgisayar ve internet arama motorlarına kadar sayısız deney, gözlem ve bilgi paylaşımı aracı uygulamalı bilimlerin sayesinde, doğa bilimlerine fayda sağlayacak biçimde ortaya çıkarılmıştır. Gelinecek noktada, doğa bilimlerinin alanında yapılacak çalışmalar, uygulama bilimlerinin gelişimine göre şekillenmektedir.

Bin yıllar önce, temel sorun ve sorulara yönelik günlük gözlemler ve mantık yürütme yolu ile cevaplar verilebilmekte, bu cevaplara uygun, günlük yaşamı kolaylaştıracak modeller de yapılabilmekteydi. Arşimet’in suyun kaldırma kuvvetini bulması için çok bir araç gerece ihtiyacı yoktu. Bir altın tacı suya batırması ve ardından taşan suyun altın tacın hacmine denk olması, Arşimet prensibinin ortaya çıkmasına yeterli olmuştu. Demokritos, madde- nin temel bir yapı taşından oluşması gerektiğini, bunun da gözle görülemez veya kendinden daha küçük bir parçaya bölünemez bir şey olması gerektiği varsayımını mantıksal ve matematiksel gerekçeler ile ortaya koymuştu. Bu bölünemez parçaya, yine eski Yunancada bölünemez anlamına gelen “atomos” ismini vermişti. Peki gözle görünemeyen ve daha fazla bölünemeyen bu parçacıklara mantıksal olarak nasıl ulaşılmıştı? Nasılsa gözle görüleliyordu ve test edilme ya da ölçülme şansı da yoktu. Peki neden bu küçülme işlemi sonsuza kadar gitmiyordu? Varsayalım ki, 2500 yıl öncesine döndük. Bir metre boyunda hipotetik bir çubuğu elimize aldık. Bu çubuğu parçalarına ayırmaya başlayalım, elimiz ile bölemeyeceğimiz küçüklükleri de taşlarla iyice ezerek küçültmeye devam edelim. Sonra da yine

hipotetik olarak işlemin sağlamasını yapmamız gerekecektir. Bu işlemin sonsuz küçüklüklere(infinitesimal) kadar devam edeceğini varsayarsak, yeniden bu sonsuz küçüklüklerin birleştirilmesi farklı bir sonuç vermektedir. Sonsuz küçüklüğün bir araya gelmesi, ters yönlü sonsuzluğu yaratacaktır. Oysa ki başlangıçtaki hipotetik çubuk yalnızca bir metre boyunda olmalıydı. Dolayısı ile bu bölünme işleminin bir sınırının olması gerekiyordu. Demokritos bu sınır parçacıkları, basit akıl yürütmeler yolu ile tespit etmişti. Elbette bugün gerçeğin daha karmaşık olduğunu bilmekteyiz, atomların da daha küçük temel parçacıklardan oluştuğunu artık tespit edebiliyoruz. Ancak en temel küçüklük atom olmasa da, yine de evrenimizin bir pikseli olduğunu, hiçbir şeyin teorik olarak dahi bir Planck uzunluğundan daha küçük olamayacağını ve bu basit mantık yürütmenin de gerçeğe ne kadar yaklaşabildiğini görmekteyiz.

Ancak günümüzde sorular daha karmaşık, deney ve gözleme daha da muhtaç durumdadır. Dolayısı ile teknolojik gelişim, temel bilimlerdeki gelişimin hem önünü açmakta, hem de bu alanlardan çıkan ürünler ile kendisini geliştirmeye devam etmektedir. Teknoloji artık, gündelik yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası, yaşamı kolaylaştırıcı bir faktördür.

TEKNOLOJİ VE TOPLUM İÇERİSİNDEKİ EŞİTSİZ İLİŞKİLER

Teknoloji elbette insan toplumunun her bireyine veya toplum içerisindeki her kesimi için aynı nimetleri sunmaktadır. Üretim araçlarının sahipleri burjuvazidir, dolayısı ile bu alanda gelişen teknoloji üretimin daha geniş ölçeklerde gerçekleştirilmesine ve sömürünün daha büyük boyutlarda sağlanmasına yol açar. Günlük hayatta kullanılan yaşamı kolaylaştırıcı araçlar yine ilk olarak toplumun en zengin yüzdelik dilimine sağlanır, teknolojiye ilk erişimi onlar elde etme hakkına sahiptir. Bilimsel çalışmalardan çıkarılan ürünlerin dahi ilk olarak toplum sağlığı, barınma, gıdaya erişim gibi insan toplumunun temel ihtiyaçlarına göre değil askeri alanlar ve üretim araçlarının geliştirilmesini hedefleyen uygulamalı bilim alanlarında ilk olarak pratiğe geçirilmeye çalışıldığı bilinmektedir. Sağlık alanında her ne kadar ciddi bir gelişim gözlemlense de, sağlık hizmetlerine erişim gelişkin emperyalist ülkelerde dahi yoksullar için oldukça sınırlıdır.

En gelişkin teknolojik tanı ve tedavi araçları, özel hastanelerdedir -öyle olmadığı durumlarda dahi- devlet hastaneleri o kadar yetersiz bırakılmaktadır ki teknolojinin sağlık alanındaki ücretsiz kullanımı neredeyse sağlık geri döndürülemez kadar bozulduktan sonra mümkün olmaktadır. Gıdaya ve özellikle tahıla erişim, birçok ülke için büyük sorunlar yaratmaktadır. Oysa ki tarımın neredeyse dünya üzerinde her yerde gerçekleştirilmesi için yeterli teknolojik ve teorik birikim vardır. Ancak teknoloji, yine büyük tahıl tekelleri tarafından tohumların tek seferlik ekilebilmesini sağlamak için kullanılmaktadır, ya da insan sağlığını tehdit edecek biçimde üretimin artırılması uğruna genetiğin değiştirilmesi için seferber edilmektedir. Artık işlem görmemiş, “organik” etiketli gıdalar, yüksek fiyatlarla alıcı bulmaktadır.

Fizikçilerin birbiri ile veri paylaşımını kolaylaştırmak için geliştirilen internet dahi, artık tüm kullanıcıların verilerini toplamak, mümkün olan her birey için bir dijital kimlik oluşturarak denetim altına almak için kullanılmaktadır.

TEKNOLOJİ GELİŞTİKÇE, ÖZEL YAŞAMIN SINIRLARI DARALIYOR MU?

İnternet günlük hayatta hepimizin bir biçimde erişiminin olduğu, ayrıca birçok iş kolunda temel öğe olarak yer edinmiş bir araçtır. Bilgi paylaşımı ve erişiminin yanı sıra, bilgilerin işlenmesi ve ürün ortaya çıkarılması, finansal ve ticari faaliyetler, haberleşme gibi oldukça geniş bir yelpazede vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Bir yerden bir yere giderken dahi, elimizde internete bağlı bir GPS olmadan hareket etmemiz olanaksız hale gelmiştir.

Hayatımızın en özel alanlarına dahi girmiş bu araç, aynı zamanda gerici sistem için toplum hakkında bilgi toplama, bu bilgileri işleme ve geliştirme için büyük bir olanak sunmaktadır. Bunun için özel bir çabaya veya yoğunlaşmaya ihtiyaç dahi yoktur. Her internete erişimimiz ve haberleşmemiz sırasında bir dijital ayak izi bırakmaktayız. Telefon görüşmelerimiz, attığımız mesajlar, arama motorunda aradığımız her kelime, gönderdiğimiz e-postalar, kullandığımız her haber sitesi bir biçimde dijital iz bırakır. Bazen iletişim için kullanılan internet tabanlı kriptolu iletişim uygulamaları dahi, her ne kadar içeriğe dair silinmesi halinde görünür bir iz bırakmasa da, hangi taraflar arasında

görüşmelerin ne sıklıkla yapıldığına dair izler bırakmaktadır. Yani, işin içerisine internet girdiği anda, bir iz bırakmak çok zordur. İşte bu izlere, dijital ayak izi denir.

Dijital ayak izini oluşturan diğer önemli unsurlar, internet aracılığı ile ziyaret edilen sayfalardır. Son yıllarda hemen her sayfada görülen çerezler, bu sayfaları kullanan kişilerin bilgilerini kayıt altına alarak kişiselleştirilmiş hizmet sağlamayı hedefler. Yani çerez kullanan bir siteye girdiğiniz anda, kişisel bilgileriniz kayıt altına alınmış demektir. Her ne kadar birçok sitede bu durum kullanıcı onayına sunulsa da, bu onay olmadan da bu bilgilere erişim sağlanabilmektedir. Kaldı ki, bu bilgilere reklam şirketleri gibi üçüncü tarafların da erişim izni ve olanağı bulunmaktadır. Dolayısı ile, bu bilgiler bir dijital bilgi havuzu oluşturur. Bu havuzun çeşitli dolandırıcı gruplar veya hackerlar tarafından ele geçirilmesinden daha büyük tehdit, devletlerin bu havuza sürekli olarak erişim sağlaması ve bu bilgileri ellerinde tutmalarıdır. Yalnızca fiziki varlığınız üzerinden değil, dijital faaliyetleriniz üzerinden de bir kimlik açığa çıkmakta ve bu dijital faaliyetler yolu ile takip gerçekleştirilmekte, suçlamalara dayanak oluşturulmaktadır.

Sanal medya gibi, her bireyin fikirlerini fiziki olarak erişemeyeceği sayıda insanla paylaşabilmesine olanak tanıyan alanlar bunun en iyi örneğidir. İlk ortaya çıkışında basit haberleşme niteliği taşıyan bu uygulamalar artık çeşitlenmiş, bizler için de bir propaganda, ajitasyon ve mücadele alanına dönüşmüştür. Dolayısı ile bu alanda da sistem denetimini olabildiğince artırmaya, kendisi için tehdit gördüğü her beyanı ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Son yıllarda hapishaneler, bu uygulamaları kullanarak düşüncelerini açıkça belirtmiş insanlar ile dolup taşmıştır. Bu durum, insanların bu alanın aktif bir mücadele alanı olduğunu görmesi için yeterlidir, sistem bu alanın yarattığı olanakların gayet farkındadır ve bunun için bu denli pervasızca saldırmaktadır. Onların denetim ve takibini arttırması, bu alanda kendilerine tehdit olabilecek her şeyi boğmaya çalışmalarının bir sonucudur. Karşılığında bu alanın daha efektif, yoğun ve verimli değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kullandığımız telefonlar ve bilgisayarlar üzerinden, hatta artık telefonlara bağlı akıllı saatler üzerinden ya da daha önceden günlük kullanım alanlarına

yerleştirilmiş böcek denilen sistemler üzerinden dinlemeler yapılması bildiğimiz uygulamalardır. Bunlara ek olarak küçük kameralar, dronelar, kırsal alanda ise foto kapanlar yolu ile görüntü de elde edilebilmektedir.

Bu izleme, takip ve veri oluşturma yöntemlerine artık bir üçüncü unsur da eklenmiştir. Yapay zeka, teknolojik aygıtlar üzerinden görüntülü veya sesli olarak elde edilen materyali insan faaliyetine ihtiyaç duymadan otomatik olarak değerlendirip depolayabilmektedir. Kamuya açık alanlarda cadde, meydan, havaalanı, gümrük fark etmeksizin, gizli veya açık kameralar artık bu alanlarda yapay zeka bileşenleri ile desteklenmektedir. Zaten herhangi bir kimlik çıkarma, gözetim, ya da pasaport işleminde elde edilen biyometrik veriler, dijital alanda depolanmakta ve yapay zeka aracılığı ile tasnif edilebilmektedir.

Bilmekteyiz ki, elde edilen ve depolanan bu bilgiler gelecekte tarih çalışmalarına yardımcı olsun diye toplanmamaktadır. Tüm bunlar toplumsal yaşam üzerindeki denetimi arttırmak, ihtiyaç olunması halinde ise kullanılmak üzere toplanmaktadır. Gerici sistemin bu arzusu elbette yeni değildir. Geçmişte daha yoğun olarak fiziki takip, insan kaynaklı istihbarat faaliyetleri ile yürüttüğü çalışmaları, şimdi teknolojiyi daha fazla kullanarak devam ettirmektedir. Yine fiziki denetim ortadan kalkmamış, teknolojik kolaylaştırıcı unsurlar ile devam etmektedir. Toplumsal denetim de, teknoloji ile birlikte bütünlüklü olarak sağlanmış değildir. Netice itibari ile dikkatli kullanım ve dijital ayak izi bırakmaktan kaçınmak teknolojik aletlerin bir denetim aracı olmaktan çıkarılmasını sağlayabilmektedir. Ayrıca toplumsal alanın tamamen denetim altına alınması gibi bir durum mümkün değildir, denetimden çıkmanın yolları da sağlanabilmektedir.

Gerçek şudur ki, teknoloji gerici sistemin elinde toplumsal yaşamı kolaylaştıran değil aynı zamanda denetim altında tutmanın bir aracıdır. Bu sebeple uygulamalı bilimler, toplumsal gelişimin ve ilerlemenin önünü açacak biçimde rol oynayamamaktadır. Teknoloji bu sistem içerisinde insan toplumunun geleceğini, bütünlüklü olarak ise tabiatı tehdit edecek biçimde gelişmektedir.

Paka Hanumanthu halkın omuzlarında uğurlandı

Hindistan Komünist Partisi (Maoist) Merkez Komite Üyesi Paka Hanumanthu (Ganesh Uike) için binlerce kişinin katılımıyla memleketinde cenaze töreni düzenlendi.

25 Aralık günü HKP (Maoist) MK Üyesi Paka Hanumanthu'nun da aralarında olduğu 6 Maoist gerici Hint devletinin saldırısında ölümsüzleşti. 28 Aralık'ta Telangana eyaletine bağlı Nalgonda ilçesindeki Paka Hanumanthu'nun köyü

Pullemla'da cenaze töreni gerçekleştirildi. Halk kızıl bayraklarla yürüyüş düzenleyerek törenin yapılacağı alana geçti. Paka Hanumanthu'nun tabutu "Ganesh Ölümsüzdür" sloganıyla halkın omuzlarında taşındı.

Çeşitli siyasî parti lideri ve demokratik kitle örgütü temsilcisi cenaze törenine katılarak konuşma gerçekleştirdi. Ardından büyük bir kızıl bayrağın altında Paka Hanumanthu ve şehit Maoistler için saygı duruşu düzenlendi.

Saygı duruşunun ardından yürüyüş başladı. Yerel kaynaklara göre on bine yakın kitle Paka Hanumanthu'nun naaşının arkasından sloganlarla yürüdü. Yürüyüşün ardından Paka Hanumanthu'nun naaşı Hindu geleneklerine uygun biçimde uğurladı.

Kassam Tugayları 5 üst düzey komutanının yaşamını yitirdiğini duyurdu

Hamas'ın askerî kanadı İzzeddin Kassam Tugayları, bir dizi üst düzey komutanının yaşamını yitirdiğini açıkladı.

Genelkurmay Komutanı Muhammed Sinvar, Sözcü Ebu Ubeyde, Destek Silahları ve Muharebe Hizmetleri Şubesi

Komutanı Hakem el-Issa "Ebu Ömer", Refah Tugayı Komutanı Muhammed Şabana "Ebu Anas", Askerî Üretim Komutanı Raid Saad'ın yaşamını yitirdiğini duyurdu.

Kırmızı beyaz kefiyeyle sarılı yüzüyle tanınan Ebu Ubeyde'nin ilk defa açık fotoğrafı ve gerçek ismi (Huzeyfe Semir el-Kahlut) paylaşıldı. El Cezire'de yer alan habere göre Ebu Ubeyde bu yılın başlarında, Siyonist İsrail'in tek taraflı olarak bozduğu kısa süreli ateşkes sırasında savaş alanı gelişmeleri,

ateşkes ihlalleri ve esir takası hakkında açıklamalar yapıyordu. Son açıklaması, İsrail'in Gazze Şehri'ne yeni bir askerî saldırının ilk aşamalarına başladığı eylül ayı başıydı.

Muhammed Sinvar ise, Hamas'ın katledilen lideri Yahya Sinvar'ın kardeşiydi.

Açıklamayı Kassam Tugayları'nın yeni sözcüsü yaptı. Yeni sözcünün kimliği gizlenirken yine Ebu Ubeyde adı kullanıldı.

"Binlerce, on binlerce şehit bizden önce halkın çıkarları için canlarını kahramanca verdiler. Onların bayrağını yukarılara kaldıralım, kanları ile çizilen yolda ilerleyelim"
Mao Zedung

KAVGADA ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Mevlüt Çınar (Parti Militanı): Mevlüt Çınar, 9 Ocak 1980 yılında İstanbul'da polisle girdiği çatışmada ölümsüzleşti.

Necdet Oynargül (Parti Üyesi): 1959 doğumlu olan Necdet Oynargül genç yaşında Proletarya Partisi ile ilişkiye geçer. Kısa sürede çeşitli başarılar göstermesi üzerine İstanbul Askerî Komitesi'nde görevlendirildi; Okmeydanı ve Alibeyköy semtlerinde faaliyet yürüttü. 12 Eylül AFC'sinin ardından 9 Ocak 1981'de gö-

zaltına alındı. İşkencelerden geçirilen Oynargül ser verip sır vermeme ilkesine bağlı kaldı. Çağlayan'da bir gecekondu evine götürülerek orada kurşunlanıp katledildi. Devlet, Oynargül'ün çatışmada öldürüldüğünü yalanını söyledi.

Haydar Doğan (Parti İleri Militanı): Haydar Doğan Proletarya Partisinin düşünceleri ile küçük yaşta tanıştı. Ancak çalışmak için gittiği İstanbul'da MLSPB saflarında örgütlendi. Tutuklanan Do-

ğan, hapishanede kaldığı 7 yıl boyunca elindeki araştırma ve inceleme fırsatını iyi değerlendirdi. Hapishaneden çıktığında dışarıda 12 Eylül AFC'sinin etkilerini gördü. Bu dönemlerde Proletarya Partisi saflarına döndü. Birçok askerî eylemde görev alan Haydar Doğan'ın önemli eylemlerinden birisi de birçok devrimcinin katili olan Muhsin Bodur'un cezalandırılmasıdır. Haydar Doğan, Ulaş Bardakçı'nın katili Habip Gür'ün cezalandırılması sırasında 10 Ocak 1991 tarihinde İstanbul'da çıkan çatışmada ölümsüzleşti.

ARTVİN BORÇKA ŞEHİTLERİ

Kış için barınak hazırlıkları yapan Halk Ordusu gerillaları Nilüfer Atav'ın nöbette olduğu bir gün, TC ordusunun yoğun kuşatmasını fark edip hemen mevzile-

nerek çatışmaya başladılar.

Ansızın neye uğradığını anlayamayan TC askerleri püskürtüldü. Bu durumdan yararlanan gerilla çatışma bölgesini terk etti. Birliğin sağlıklı bir şekilde çekilmesini Nilüfer Atav mevzilendiği yerden düşmanı sürekli kurşun yağmuruna tutarak sağladı. Bu çatışmada birliğin den ayrı düşen Nilüfer Atav ve Adem Asal, gerilla birliğiyle ilişkiye geçmek için hiç zaman kaybetmediler. Bunun için tüm kanal ve olanakları kullandılar ancak 3 Ocak 1994 tarihinde Artvin'in Borçka ilçesine bağlı Uğur köyünde TC askerleriyle tekrar karşılaştılar. Çıkan çatışmada Parti İleri Militanı Nilüfer Atav ölümsüzleşirken Parti Aday Üyesi Adem Asal yaralı olarak tutsak düştü ve 9 Ocak 1994'te işkencede katledildi.

"ÇİZGİLERLE İBO" KİTABINA ELEŞTİREL BİR GÖZLE BAKMAK

Ayırışım Yayınları'ndan çıkan Çizgilerle İbo, Komünist Önder İbrahim Kaypakkaya'yı başta genç kuşaklar olmak üzere daha geniş kesimlere tanıtmaya iddiasıyla hazırlanmış önemli bir politik çizgi roman çalışmasıdır. Kaypakkaya, fikirleri ve pratiğiyle Marksizm-Leninizm-Maoizm'in coğrafyamızdaki ilk kıvılcımını temsil etmektedir. Bu nedenle onu yalnızca tarihsel bir figür olarak değil; Demokratik Halk Devrimi, sosyalizm ve komünizm mücadelesinin devrimci programını ortaya koyan bir kılavuz olarak ele almak gerekir. Çizgilerle İbo, Kaypakkaya'yı ilk kez tanıyacak okurlar açısından da bu perspektifle okunmalıdır.

Yeni Komünizm Kolektifi'nden arkadaşların kolektif emeğinin ürünü olan kitap, Kaypakkaya'yı yaşlı bir devrimcinin (Fusun Teyze) anlatımı üzerinden, güncel diyaloglar ve dönemin tarihsel arka planı eşliğinde canlandırmayı tercih etmektedir. İbrahim Kaypakkaya'nın Hasanoğlu Köy Enstitüsü'nden Çapa Öğretmen Okulu'na, üniversite yıllarından gençlik örgütlenmelerine; köylü ve işçi direnişlerinden silahlı mücadelenin temellerinin atıldığı Dersim dağlarına uzanan, mücadele içinde şekillenen yaşam öyküsü politik bir çizgi roman formunda okurla buluşturulmaktadır. Türkiye Devrimci Hareketi içindeki tartışmalar ve Kaypakkaya'nın ideolojik mücadele içerisinde hangi fikirlerle kopuş yaşayarak tarihe damga vurduğu da özgün bir anlatımla ele alınmaktadır.

Çizgilerle İbo çalışması, Kaypakkaya'nın temel düşüncelerini ifade eden belgeleri esas alarak hazırlanmıştır. Başka bir ifadeyle, İbrahim'i İbrahim yapan

görüşler, hazırlayanların süzgecinden geçirilerek değil, mümkün olduğunca kendi özgünlüğüyle aktarılmaya çalışılmıştır. Bu yönüyle Kaypakkaya herhangi bir sansüre ya da hazırlayanların dünya görüşüne uymayan yaklaşımların görünmez kılındığı bir "ayıklamaya" maruz bırakılmamıştır. Bu yaklaşımı anlamlı buluyoruz. Zira kendisini "İbrahimci" olarak tanımlayan pek çok yapı, İbrahim Kaypakkaya'nın temel tezleriyle olan uyumsuzluklarını, bu tezleri gizleyerek ya da tali hale getirerek aşmaya çalışmaktadır. Çizgilerle İbo, bu eğilimlerden olabildiğince uzak durmayı başarmıştır. Bu açıdan kitapta Kaypakkaya'nın temel tezlerine, formatın elverdiği ölçüde doğrudan rastlamak mümkündür. Bu yönüyle eser, bir biyografinin ötesine geçerek kuşaklar arası devrimci aktarımı merkeze almaktadır.

Ancak olumlu yanlarının yanı sıra, kitapta öne çıkan bazı eksik ve sorunlu noktalara da dikkat çekmek gerekir. Bu tür anlatımı kolaylaştıran çalışmalarda, teorik doğruluk ile akıcılık arasındaki denge hayati önemdedir. Kaypakkaya'nın mirası, doğru, net ve tarihsel bağlamına sadık bir biçimde aktarılmayı gerektirir. Zira Kaypakkaya, dönemin diğer devrimci önderleriyle karşılaştırıldığında, popüler kültüre malzeme edilmekten özellikle uzak tutulmuş; adeta "saklanmaya çalışılan bir meşale" olmuştur. Bu meşaleye katkı sunması bakımından Çizgilerle İbo sahiplenilmesi gereken bir araçtır.

Kitabın en problemli yönü, Kaypakkaya'nın bazı temel fikirlerinin sunumunda ortaya çıkan muğlaklıktır. Yayınevi önsözünde Kaypakkaya'nın fikirlerine "son derece sadık kalındığı" ve tezlerinin "birebir aktarılmaya çalışıldığı" belirtilse de, kitapta yer yer Kaypakkaya'nın teorik titizliğiyle uyumsuz aktarımlar görülmektedir.

Kaypakkaya'nın görüşleri aktarılırken, onun "ana kolonlar" olarak tanımlanabilecek temel düşüncelerini sistematik biçimde ortaya koymak yerine, farklı polemik ve tartışmalar içinde sarf edilmiş cümlelerin öne çıkarılması, bazı bölümlerde bu temel görüşlerin bulanıklaşmasına yol açmaktadır. Bu durum, Kaypakkaya açısından eklektik bir tablo ortaya çıkarmaktadır. Oysa

Kaypakkaya'nın en ayırt edici özellikle rinden biri, eklektizme düşmemesidir.

Aşağıda vereceğimiz örnekler, bu durumu somutlaştırmak amacı taşımaktadır. Okurların ve özellikle çalışmanın sonraki baskılarında eksiklerin görülmesi açısından bu eleştirileri gerekli buluyoruz. Halk Savaşı, Kızıl Siyasî İktidar, faşizm, ulusal sorun ve sınıf tahlili gibi temel başlıklarda Kaypakkaya'nın defalarca ve ısrarla vurguladığı ayrımların kitapta bulanıklaştığı görülmektedir.

Örneğin kitapta Kızıl Siyasî İktidarların kurulabilmesi için sıralanan koşullar —"beyaz rejimin savaş içinde bulunması, kuvvetli bir kitle temeli, devrimci durumun ülke çapında gelişmesi, yeterli güce sahip ve düzenli bir kızıl ordunun varlığı, güçlü ve politikası doğru bir Komünist Partisi" — Kaypakkaya'nın "Başkan Mao'nun Kızıl Siyasî İktidar Öğretisini Doğru Kavrayalım" başlıklı makalesinde eleştirdiği bir görüş olmasına rağmen, Mao'nun görüşü gibi aktarılmaktadır.

Oysa Kaypakkaya, Mao'nun 5 Ekim 1928 tarihli metninde ortaya koyduğu koşulların daha sonra revize edildiğini açıkça belirtmiş ve meseleyi şu şekilde netleştirmiştir:

"Bugün ezilen ve sömürülen ülkelerde (sömürge ve yarı-sömürge), 1- sağlam bir kitle temeli, 2- sağlam bir parti örgütü, 3- oldukça güçlü bir kızıl ordu, 4- askerî harekate uygun arazi, 5- beslenme için yeterli ekonomik kaynaklar şartlarının mevcut olduğu alanlarda uzun süre yaşıyabilecek Kızıl iktidarlar kurulabilir..."

Bu net çerçevenin yerine kitapta yapılan aktarım, okur açısından ciddi bir kavramsal karışıklığa yol açmaktadır.

Bu tartışmanın ardından gelen "İktidar namlunun ucundadır" yorumunun, yalnızca Kızıl Siyasî İktidarların savunulmasına indirgenmesi de sorunludur. Bu şiar, Komünist Parti önderliğinde yürütülen silahlı mücadelenin zorunluluğunu ifade eder. Kapsamı daraltılarak savunma refleksine indirgenmesi, teorik olarak eksik bir yaklaşımdır.

Benzer bir indirgeme faşizm tartışmasında da görülmektedir. Faşizm, Kaypakkaya'nın bütünlüklü devlet tahlilinden

koparılacak, yalnızca 12 Mart Muhtırası bağlamında ele alınmaktadır. Oysa Kaypakkaya, Türkiye'de faşizmi cumhuriyetin kuruluşundan itibaren egemen olan bir devlet biçimi olarak tanımlar. Bu tarihsel sürekliliği göz ardı eden bir sunum, Kaypakkaya'nın yaklaşımıyla uyumlu değildir.

Halk Savaşı tanımı da benzer biçimde sorunludur. Halk Savaşı'nın "halkın başından beri içinde olduğu savaş" şeklinde tanımlanması, onu bir devrim stratejisi olmaktan çıkarmaktadır. Oysa Halk Savaşı; Komünist Parti önderliğinde, işçi-köylü ittifakına dayanan ve özü toprak devrimi olan Demokratik Halk Devrimi'ni hedefleyen uzun süreli bir stratejidir.

Kitapta dikkat çeken bir diğer önemli eksiklik, Kaypakkaya'nın kurucusu olduğu TKP/ML'nin adının açıkça anılmamasıdır. Mustafa Suphi sonrası 50 yıllık suskunluğun ardından Türkiye'de komünizmin bayrağını yeniden yükselten TKP/ML, tarihsel anlatıda yer almamaktadır. Kaypakkaya, kurucusu olduğu partiden soyutlanarak anlatılamaz. Bu tercih, onu somut bir örgütsel bağlamdan kopararak soyut bir figüre dönüştürmektedir.

Benzer biçimde, Kaypakkaya'nın ulusal sorundaki berrak tutumu da ona ait olmayan ifadelerle flu hale getirilmektedir. "Türkiye devriminin yolu Kürdistan'dan geçiyor", "Kuzey Kürdistan" gibi ifadeler Kaypakkaya'nın külliyatında yer almamaktadır. Kaypakkaya kavramları titizlikle ve netlikle kullanır; belirsizliğe yer bırakmaz.

Son olarak, kitapta Kaypakkaya'ya atfedilen "devrim, daha azı değil" ifadesinin doğrudan ona mal edilmesi yerine, anlatıcı karakterin diliyle ya da gerçek sahipleri belirtilerek aktarılması daha doğru olurdu.

Tüm bu eleştirilere rağmen Çizgilerle İbo, Kaypakkaya'yı daha geniş kitlelerle buluşturma ve bugüne taşıma konusunda önemli bir başlangıçtır. Bu tür araçlar geliştirilmeli; ancak Kaypakkaya'nın mirası, teorik berraklık ve tarihsel sadakat temelinde ele alınmalıdır.

AGEB

VENEZUELA'DA ABD SALDIRILARINA, SURIYE'DE CİHADİST BARBARLIĞA HAYIR!

SURİYEDE
ALEVİLER KATLEDİLİYOR.
SESSİZ KALMA

AGEB, emperyalizmin ve yerli iş birlikçilerinin Venezuela ve Suriye'deki saldırganlığına karşı mücadeleyi büyütme çağrısı yaptı.

Avrupa Göçmen Emekçiler Birliği (AGEB) tarafından "Venezuela'da ABD Saldırılarına, Suriye'de Cihadist Barbarlığa Hayır!" başlığıyla yayımlanan açıklamanın tamamı şu şekilde:

"Emperyalistlerin ve onların uşaklarının ezilen halklara yönelik saldırıları, yılın son günlerinde de devam ediyor. ABD emperyalizmi, Venezuela'ya 29.12.2025 tarihinde bir saldırı gerçekleştirdi. Bir süredir tehditler ve fiilî kuşatmayla sürdürülen bu politika, açık bir saldırganlığa dönüştürüldü.

"Bu saldırılar 'uyuşturucuyla mücadele', 'güvenlik' ya da 'demokrasi' gibi yalancı kılıflarla gizlenmeye çalışılsa da gerçek apaçıktır: Amaç, Venezuela'ya boyun eğdirmek, doğal kaynaklarını yağmalamak ve Latin Amerika'da emperyalist

tahakkümü yeniden tesis etmektir.

"Yine Aralık 2024'te ABD-İngiliz emperyalizminin ve Türkiye'nin açık desteği, Siyonist İsrail'in alan açmasıyla Suriye'de egemenlik kuran HTŞ-Colani katil şebekesi, Alevilere ve Kürtlere yönelik saldırılarını sürdürmektedir. Lazkiye ve Humus'ta Aleviler yeni bir katliam tehdidi altındadır. Bu katil şebeke, aynı dönemde Halep'te Kürt mahallelerine de saldırılar gerçekleştirmiştir. ABD'den aldığı destekle hareket eden Colani ve çetesi, Alevilere yönelik düşmanlığını katliamla sürdürme peşindedir. Aralık 2024'ten bugüne binlerce Alevi toplu katliamlardan geçirilmiştir. Emperyalizme uşaklıkta kendisini ispat ettikçe Suriye'de daha da saldırgan bir pozisyon alan Colani, Kürtleri tehdit etmekte, Alevileri ise kıyımdan geçirmektedir. Bu saldırıların ABD-İngiliz emperyalizminden ve Türkiye'den bağımsız değerlendirilemeyeceği açıktır.

"Emperyalistlerin ve onların uşaklarının

bombaları, ablukaları ve yaptırımları halklara özgürlük getirmez. Bunlar yalnızca işçi sınıfının daha fazla yoksullaşmasına, çocukların açlığa mahkûm edilmesine ve halkların iradesinin zorla bastırılmasına hizmet eder. ABD'nin Venezuela'ya yönelik her askerî ve ekonomik hamlesi, Suriye'de gerici Colani'nin Alevi katliamı ve Kürtlere yönelik tehditleri, halklara karşı işlenmiş suçlardır.

"Bizler, ABD emperyalizmini ve onun yerli-yabancı iş birlikçilerini kesin biçimde lanetliyoruz. Venezuela'nın kaderi Pentagon'un, çokuluslu petrol tekellerinin ya da emperyalist ittifakların masalarında belirlenemez. Hiçbir dış güç, Venezuela halkına nasıl yaşayacağını dayatamaz. Suriye'de Colani liderliğinin pekişmesi için emperyalistlerin, ezilen ulus ve inançları yok saymaya dayalı yaklaşımı, tüm bölgeyi kanlı bir savaşa sürüklemek hesaplarının ürünüdür.

"Bizim safımız nettir: Ne emperyalist saldırganlığa ne onların kirli planlarına

ne de onlara uşaklık eden gericiliğe geçit vereceğiz.

"Çözüm, Venezuela işçi sınıfının, yoksul köylülerin ve emekçi halkın bağımsız, örgütlü ve devrimci mücadelesindedir. Çözüm; Suriye'de çeşitli milliyetlerden ve inançlardan halkların, kurtuluş için örgütlü anti emperyalist mücadeleyi yükseltmesinde, gericiliğe karşı devrimci mücadeleyi geliştirmesindedir. Gerçek kurtuluş; sınıf mücadelesiyle, demokratik hakların genişletilmesiyle ve devrimci bir çıkış yolunun inşa edilmesiyle mümkün olacaktır.

"ABD Emperyalizmi Venezuela'dan Defol!

Suriye'de Emperyalist Planlara ve Cihatçı Gericiliğe Hayır!

Ablukalara, Bombalara ve İşgallere Hayır!

Yaşasın Enternasyonal Dayanışma!"

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!
OKU, OKUT!

Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi Gazetesi

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No: 6 Daire: 3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenedemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi BBlok, 1. Kat, No:349 Zeytinburnu/İst.- 0212 501 21 20

yenedemokrasi1

yeni_demokrasi3

yenedemokrasigazetesi

yenedemokrasi36.net

yeni_demokrasi

YeniDemokrasiGazetesi

yenedemokrasigazetesi@gmail.com